

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASININ MADEN KANUN TASARISINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

GENEL DEĞERLENDİRME

Odamıza, MAPEG Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan maden kanun tasarısı 18.06.2020 tarihinde e-posta yolu ile gönderilerek, kanun tasarısına ilişkin görüşümüz istenilmiştir. Maden Kanunu değişikliği çalışmaları 2019 Haziran ayından bu yana MAPEG Genel Müdürlüğünün öncülüğünde, madencilik sektörü bileşenlerinin katılımı devam edilmektedir. Yürütülen bu çalışmalarda her 3-5 ayda bir, 3213 sayılı maden kanunda değişiklikler öngören düzenlemeler yerine, konun kalıcı biçimde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca meslek örgütleri, sektörel kuruluş ve STK'lar ile üniversitelerin bir araya gelerek madencilik alanında öncelikle bir "madencilik şurasının" katılımcı bir anlayışla düzenlenmesi, madencilik şurasından elde edilen ve ortaklaşılabilir görüşler çerçevesinde maden kanununun güncellenmesi veya yenilenmesi konusu gündeme taşınmıştır. Bu yaklaşım hem Odamız, hem de sektör bileşenleri tarafından uygun görülmüştür.

Ancak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı MAPEG Genel Müdürlüğün öncülüğünde şura beklenilmeden yeni bir maden kanunu tasarısının hazırlanması çalışmalarına başlanılmıştır. Odamız nasıl bir maden kanununa ihtiyacımız olduğu konusundaki düşüncelerini 15 .01.2020 tarihinde kamuoyuna deklare ederek MAPEG Genel Müdürlüğüne de 13.12.2019 tarih ve 2868/503-18 sayılı yazı ilde göndermiştir.

Bu kapsamda yapılan deklarasyonda;

"Tarih boyunca uygarlıkları şekillendiren, buldukları ve kullandıkları çağlara ismini veren madencilik, günümüzde de yüksek katma değer yaratan, emek yoğun bir sektör olması nedeniyle, ülke sanayinin gelişimine ve işsizlik sorununun çözümüne önemli katkılar sağlayan bir potansiyel taşımaktadır. Anayasamızda da belirtildiği üzere, yer altı kaynaklarımız devletin hüküm ve tasarrufunda olup, "Milli Servet" olan madenlerimizin yenilenemez kaynaklar olması, bu kaynakların toplumsal fayda sağlayacak şekilde değerlendirilmesini de zorunlu kılmaktadır. Madencilikle ilgili doğru politikaların hayata geçirilerek, yenilenemez doğal kaynağımız olan madenlerimizin en verimli biçimde, çevresel değerleri gözeterek işletilmesi; yurt içinde yüksek katma değer yaratacak şekilde uç ürünlere dönüştürülerek ülkenin gelişmesinde, toplumsal refahın yükseltilmesinde madenciliğin katkılarının artırılması perspektifi, madencilığe ilişkin en temel yaklaşımı oluşturmaları gerekmektedir.

Bu kapsamda,

Maden Kanunu, ulusal madencilik politikalarımızı belirleyen ve aşağıda belirtilen temel ilkeleri de içinde barındıran bir nitelikte hazırlanmalıdır.

- 1. Madencilik, ülke ve toplum yararına yapılması gereken bir faaliyet olmalıdır.*
- 2. Madencilik faaliyetlerinin çevreye ve sosyal dokuya uygun ve uyumlu yöre halkının onayı da alınarak yürütülmesi esas alınmalıdır.*
- 3. Madencilik faaliyetlerinin her aşamasında, uluslararası bilimsel ve teknik kriterler ile en iyi endüstri pratikleri uygulanmalıdır.*
- 4. Gelecek kuşakların ihtiyaçları da gözetilecek şekilde sürdürülebilir ve öngörülebilir bir madencilik yapılması önemsenmelidir.*
- 5. İş güvenliği ve işçi sağlığı ön planda tutulmalıdır.*
- 6. Madencilik faaliyetleri, donanımlı, birikimli, mesleki etik değerleri benimsemiş teknik elemanlarca yürütülmelidir.*

Bu temel yaklaşımlar kapsamında Maden Kanunu;

1-Madencilik faaliyetlerinin ana unsurlarını içerecek şekilde hazırlanmalı, kısa ve öz olmalıdır.

2- Uygulamaya dönük konular yönetmeliklere düzenlenmelidir.

3- Maden Kanunu sürekli değiştirilen bir mevzuat olmamalı, orta-uzun vadeli yatırımlara ortam hazırlayan ve güven veren bir anlayışla, uzun soluklu olmalıdır.

4-Her bir maden projesinin belirleyici aşamaları olan potansiyel kaynak ve rezerv tanımları uluslararası normlara uygun olarak kanunda mutlaka yerini almalıdır.

5-Arama ve işletme safhalarında mutlaka jeoloji mühendisinin yer alması sağlanmalıdır. Maden ruhsat sahalarındaki işletme faaliyetlerinde işletme tekniği, büyüklüğü ve yapısal durumu göz önüne alınarak asgari bir jeoloji mühendisi istihdam edilmesi zorunlu hale getirilmelidir.

6-Arama faaliyeti olmadan ve buna yönelik jeoloji mühendisi tarafından hazırlanan arama faaliyet raporu hazırlanmadan hiçbir grup maden için işletme ruhsatı verilmemelidir. Yetersiz kaynak tespiti yapılan alanlar için işletme ruhsatı düzenlenmemelidir.

7-Her madenin oluşumları, buldukları jeolojik ortamları, aranmaları, projelendirilmeleri, işletmeleri, finansmanları, proje ömürleri, çevresel-sosyal etkileri, bağlı oldukları diğer mevzuatlar açısından birbirlerinden tamamen farklı olarak madenciliğin alt sektörlerini oluşturmaktadırlar. Bu nedenle, kanun ve uygulama yönetmeliklerinin mutlaka maden gruplarına göre ayrı ayrı düzenlenmesi gerekir. Bu alt grupları dünyadaki genel kabullere uygun olarak aşağıdaki guruplara ayırmak yararlı olacaktır.

a-Metalik Madenler,

b-Enerji Ham Maddeleri,

c-Endüstriyel Ham Maddeler,

d-Yapı-Altyapı Malzemeleri,

e) Değerli/Yarı Değerli Taşlar.

Kanunda bu alt guruplara ait madenler teker teker sayılmamalı, hangi madenin hangi guruplarda yer alacağı yönetmeliklere bırakılmalıdır.

- 8- Maden sahalarının terk edilmesine ilişkin konular uluslararası örneklerinde olduğu gibi tanımlanmalı ve madenlerin işletme sonrası terk edilmesinin çevre ile uyumlu ve insan sağlığını olumsuz etkilemeyecek bir şekilde yapılması sağlanmalı ve MAPEG eliyle denetlenmelidir.
- 9- Madencilikle ilgili izinler, keyfiyetten ve herhangi bir şüpheden uzak ve objektif değerlendirilerek verilmelidir.
- 10- Kanununun maden ruhsat ihaleleri bölümü, tartışmalara meydan vermeyecek açık ve şeffaflığı sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmelidir.
11. Madencilik faaliyetlerinde görev yapan mühendislerin 6235 Sayılı Kanun kapsamında TMMOB bağlı ilgili odaları ile rapor ve teknik belge düzeyinde ilişkilendirecek düzenlemeler yapılmalıdır. YTK lar ilgili Maden ve Jeoloji Mühendisleri Odalarına ayrı ayrı kuruluş kayıtlarını/büro tescilleri yaptırmalıdır.
12. Parasal cezalar ve yaptırımlar makul ve kabul edilebilir bir düzeyde tutulmalıdır.
13. Küçük ölçekli madencilik korunmalıdır.
14. Madencilik faaliyetlerinde çalışan başta teknik personel olmak üzere çalışanların günün bilgi ve teknoloji ile donatılması amacıyla eğitim süreçleri planlanmalı, eğitimlerin ilgili meslek örgütleri tarafından düzenlenmesi sağlanmalıdır.
15. Ulusal Maden ve Kaynak Komisyonu (UMREK) tüm gelişmiş dünya ülkelerinde olduğu ilgili meslek örgütlerini de içine alacak şekilde idareden bağımsız olarak yeniden yapılandırılmalıdır
16. Milyonlarca yıllık jeolojik süreçlerle oluşan yer altı kaynaklarımızın etkin bir şekilde aranması, bulunması, işletilmesi, rehabilite edilerek terk edilmesi süreçlerinde yapılması gereken tüm çalışmaların günümüz bilim ve teknolojisinin ulaştığı uluslararası norm ve standartlara göre yapılması sağlanmalıdır. Madencilik alanıyla doğrudan ilgili olan mühendislik disiplinlerinin sorumluluk ve görev alanları, almış oldukları eğitim ve uzmanlık konularına göre birbirinin yerine ikame edilmeden mevzuatlarda doğru bir şekilde tanımlanması gerekmektedir.
- Bu kapsamda, madencilik alanındaki jeoloji mühendisliği hizmetleri, sadece madenin aranıp bulunması ile sınırlı olmayan; işletme projesinin hazırlanması ve madenin işletilmesi süreçlerinde de devam eden, maden sahalarının terkedilmesini de kapsayan bir hizmet alanını oluşturmaktadır. Bu nedenle maden işletmelerinde işletme tekniği ve büyüklüğüne göre en az bir jeoloji mühendisinin çalıştırılması zorunlu hale getirilmelidir.”

İfade edilmiştir.

Hazırlan kanun tasarısı yukarıda belirtilen deklarasyon çerçevesinde odamız tarafından değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirmeler çerçevesinde hazırlanan maden kanunu tasarısında bazı olumlu gelişmeler olmakla birlikte, Oda olarak belirttiğimiz temel bazı yaklaşımlardan uzak olduğu tespit edilmiştir.

Bu çerçeveden bakıldığında;

- 1- Maden guruplarının sınıflanmasının uluslararası normlara göre yapılmadığı, mevcut 3213 sayılı kanunda belirtilen kıstaslara göre gruplandırıldığı görülmektedir. Madenlerin gruplandırılması veya sınıflandırılmasının Pan-European Reporting Code (PERC) göre “**metalik madenler, metalik olmayan madenler, enerji hammaddeleri, endüstriyel hammaddeler, dekoratif taşlar ve yapı malzemeleri, yapı ve alt yapı malzemeleri, değerli ve varı değerli taşlar**” şeklinde yapılması, uluslararası sistemle uyumluluğu artıracak, hazırlanacak teknik rapor veya dokümanlarda kalite ve niteliğin gelişmesine ve ülkemiz mühendislik hizmetlerinin gelişimine de katkı sağlayacaktır.
- 2- Maden kanununda yer alan bütün madenler arama sürecine tabi tutulduktan sonra işletmeye geçilmesi konusunda arzu edilen düzenlemeler gerçekleştirilmemiştir. Ülkemizde herhangi bir kaynağın varlığı tespit edilmeksizin verilen işletme izinleri ile ülke coğrafyasının her karışının köstebek yuvası haline getiren yaklaşımların devam edeceği anlaşılmaktadır. Bunun önlenmesi amacıyla çevresel kaygıları da dikkate alacak şekilde maden kanun tasarısının ilgili bölümlerinde gerekli değişiklikler yapılması zorunludur
- 3- Ulusal Maden ve Rezerv Raporlama Komisyonu (UMREK) ve Yetkilendirilmiş Tüzel Kişiler (YTK)’ ların kuruluş, görev ve fonksiyonlarının ayrı bir kanun ile düzenlenmesi gerekirken, maden kanunun içinde düzenlenmesi yanlış olup, UMREK’in görev ve fonksiyonları ile UMREK Komisyonunda görev alacaklarının belirlenmesine ilişkin düzenleme de uluslararası normlarla uyumlu değildir. Bu haliyle bu komisyonun madencilik sektörüne katkı koyması, ihtiyaç duyulan düzenlemeleri gerçekleştirmesi, madencilik sektörünü ve çalışma ilkelerini çağın gereklerine uydurulması konusundaki görev ve fonksiyonları yerine getirmesi mümkün değildir. Bu nedenle UMREK Komisyonunun PERC, SAMREC, JORC, CRİRSCO gibi uluslararası benzerlerinde olduğu gibi ilgili meslek örgütlerini de içine alacak şekilde genişletilmelidir.

UMREK gibi ulusal madencilik komisyonları, tüm geliş ülkelerde non- government yani hükümete bağlı olmayan ancak hükümet yetkililerinin de yer aldığı bağımsız kuruluşlar olmasına rağmen, ülkemizde dünyada eşi benzeri görülmeyen bir sistem yaratılarak MAPEG Genel Müdürünün Komisyon Başkanı olduğu, ilgili meslek örgütlerinden tek bir temsilcinin yer almadığı, karar alma mekanizması bağımlı ve komisyon üyelerinin ücretlerinin MAPEG Genel Müdürlüğü tarafından ücretleri ödenen bir yapıya dönüştürülmüştür. Bu komisyonun uzun vadede madencilik faaliyetlerinden anlamayan, tamamen ilgili bakanlığın siyasi mülahazalarla atamaların yapıldığı bir arpalığa dönüşmesi kaçınılmazdır. Yine yapılan düzenlemede üyelerimizin yetkinliği ve bu yetkin üyelerimizin sicillerini tutar şekilde görev ve yetkinlikler

verilmesi ise kabul edilemez. Uluslararası benzer sistemlere bakıldığında JORC, PERC, SAMREC, CRIRSCO gibi farklı ülkelerin maden ve rezerv raporlama komisyonlarının görev ve fonksiyonları ile uyumlu biçimde oluşturulması gerektiği düşünülmektedir.

- 4- Maden kanununun sadeleştirilerek, madencilik faaliyetlerine ilişkin uluslararası normlarla uyumlu bir çerçeve maden kanununun çıkarılması gerektiğine ilişkin temel koşulun yeterince sağlanmadığı görülmektedir. Birçok kanununa ilişkin düzenlemenin madencilik kanunu taslağı içine alınarak bu kanun tasarısı içinde düzenlenmesi doğru değildir. Buna örnek vermek gerekirse, Orman, zeytincilik, çevre, imar, tabiat varlıklarını koruma vb kanunlar, o kanunun bütünlüğü açısından ele alınarak değerlendirilmesi gerekirken, maden kanununun içinde sorunların tekil maddeler şeklinde düzenlenmesi tercih edilmiştir. Yapılan bu düzenlemelerin o kanunların ruhuna ve lafzına aykırı olduğu gibi sorunları çözüyormuş gibi görünen ancak ilgili kanunların lafzından koparılarak yapılan düzenlemelerin sorunları çözmediği, toplumsal tepkileri daha da arttıracak şekilde açıkça görülmektedir. Bu nedenle “sorunlara palyatif çözümler getiren” yaklaşımlar yerine bütüncül çözümler getirmenin doğru olacağı düşünülmektedir. Palyatif çözümlerin sorunları çözmek yerine toplumsal tepkilerle birlikte hızla kararların değiştirildiği ve uzun dönem gerektiren madencilik faaliyetlerine de zarar verdiği görülmektedir. O nedenle orman, imar, zeytincilik, çevre, tabiat varlıklarını koruma kanunu gibi kanunlarda değişiklik öngören düzenlemelerin, o kanunlarının ruhuna, bakış açısına ve amacına aykırı olmayacak şekilde bütüncül olarak düzenlenmesi gerekmektedir. Örnek vermek gerekirse; bir kişinin gidip orman alanı içinde çadır kurup kamp yapması yasakken, orman alanı içinde madencilik faaliyetleri kapsamında izin alınmaksızın sondaj açılması, yarma veya galeri sürülmesi vb. konusunu toplumun anlamasını beklememiz mümkün değildir. Durum diğer kanuni düzenlemeler içinde geçerlidir.
- 5- MAPEG Genel Müdürlüğün izleme, kontrol ve denetlemeye ilişkin görevlerinin Anayasa’ya aykırı biçimde özel hukuk tüzel kişilerine devri konusunu da öngören bu kanun tasarısının ilgili bölümlerinin haliyle kabul edilmesi düşünülemez.
- 6- Hazırlanan taslak maden kanunda “**Oda kayıt ve oda tescil tanımının**” maden kanunu içinden çıkarıldığı görülmektedir. Tüm dünyada ülkelerinde düzenlenen “kaynak ve rezerv raporlama kodlarında” “**şeffaflık, yetkinlik ve hesap verebilirlik**” temel etik değerleri üzerinden yükselmektedir. Madencilik faaliyetleri kapsamında hizmet üreten mühendislerin, sicil kayıtları, mesleki etik değerlere karşı ürettikleri hizmetlere karşı disiplin soruşturmaları, yetkinlikleri, hesap verebilirlikleri, hizmet içi eğitimleri ilgili meslek örgütleri tarafından yerine getirilmektedir.

Meslek örgütlerinin maden kanununun dışında bırakılması gayretlerinin, madencilik faaliyetlerinin şeffaflıktan uzak, yetkin olmayan kişiler tarafından düzenlenmiş veya yetkinliğin kimlere hangi kıstaslarla verileceğinin belli olmadığı, hesap verebilir olmaktan uzak bir mekanizmanın

yaratılmak istendiğini akla getirmektedir. Bugün JORC, PERC, SAMREC, CRIRSCO gibi kod düzenlemelerinin tamamı “yetkinlik, şeffaflık ve hesap verebilirlik” üzerine kurulu olduğu, bu kavramların kısmen UMREK kodunda da belirtildiği bir ortamda meslek örgütlerini dışlayan ve meslektaşları üzerinde vesayetini yok sayan yaklaşım kabul edilemez. Maden kanununun mühendislik hizmetlerine ilişkin bölümlerine odaların görev ve fonksiyonları derz edilmesi mutlaka sağlanmalıdır.

- 7- Hazırlanan maden kanun tasarısında sıklıkla UMREK koduna atıf yapılmasına rağmen bu koda göre kaynak ve rezerv raporu hazırlamanın temelini oluşturan sahada yapılan arama ve araştırma çalışmaları ile laboratuvar hizmetlerine (verilerin kalite ve öznitelikleri) yeterince yer verilmediği görülmektedir. Ülkemizde madencilik alanında hizmet üreten çoğu “**jeokimya laboratuvarları**” yurtdışı kökenli olup, her yıl milyonlarca numune yurtdışı laboratuvarlarına gönderilerek analizler yapılmaktadır. Ayrıca bu konuda çalışan laboratuvarlarda başıboş bir şekilde kurulmakta ve faaliyet göstermektedirler. Maden kanunu tasarısı içerisine jeokimya laboratuvarlarının kurulması, akreditasyonu, yetkilendirilmesi konusunun ilave edilerek ülke madencilik sektörünün gelişmesine katkı sağlanmalı, ülke laboratuvar altyapısının kurulması ve geliştirilmesi sağlanmalıdır.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen ve odamızın belirttiği temel ilkelere aykırı olduğunu düşündüğümüz hususlar göz önüne alınarak uluslararası niteliklere haiz bir maden kanununun hazırlanması temel beklentilerimizi oluşturacaktır.

HAZIRLANAN KANUN METNİ	DEĞİŞİKLİK ÖNERİSİ	DEĞİŞİKLİK ÖNERİSİ GEREKÇE
BİRİNCİ KISIM Amaç, Kapsam ve Tanımlar Amaç ve kapsam MADDE 1 – (1) Bu Kanun; milli menfaatlere ve kamu yararına uygun olarak madenlerin üzerinde hak sahibi olunması, aranması, işletilmesi, tesislerin kurulması, terk	MADDE 1 – (1) Bu Kanun; milli menfaatlere ve kamu yararına uygun olarak madenlerin üzerinde hak sahibi olunması, aranması, işletilmesi, tesislerin kurulması, terk edilmesi, maden	GEREKÇE Kanunun amaç maddesinde belirtilen “ yönetilmesi ” kelimesi, “ yürütülmesi ” kavramı ile değiştirilerek, amaç maddesinde belirtilen

<p>edilmesi, maden kaynaklarının etkin, verimli, şeffaf, çevreye duyarlı ve sürdürülebilir şekilde yönetilmesi ile ilgili usul ve esasları düzenler.</p>	<p>kaynaklarının etkin, verimli, şeffaf, çevreye duyarlı ve sürdürülebilir şekilde <u>yönetilmesi</u> <u>yürütülmesi</u> ile ilgili usul ve esasları düzenler.</p>	<p>işlerin yerine getirilmesini sağlamak şeklinde değiştirilmesi gerektiği düşünülmektedir.</p>
<p>Tanımlar MADDE 2 – (1) Bu Kanunda geçen; a) Altyapı tesisi: Madencilik faaliyetleri için zorunlu ve temdit dahil toplam ruhsat süresi ile sınırlı olan; yol, su, haberleşme, enerji nakil hattı, bant konveyör, havai hat, kuyu tesisleri, şantiye binası, yemekhane, atölye, kantar tesisleri, atık ve/veya maden nakli için kullanılan hatlar, maden stok alanı, pasa döküm alanı, atık barajı, trafo, patlayıcı madde ve müstemilatı deposu gibi geçici yapı ve binalar ile kendi ihtiyacını karşılamak üzere elektrik enerjisi üretimine yönelik olarak kurulan santralleri, b) Arama Faaliyet Raporu: Ruhsat sahalarında yürütülen arama faaliyetleri ile ilgili Genel Müdürlüğe verilmesi gereken belge. c) Arama Ruhsatı: Belirli bir alanda maden arama faaliyetlerinde bulunulabilmesi için verilen yetki belgesi.</p>	<p>b) <u>Arama Faaliyet Raporu</u>: Ruhsat sahalarında belirlenen arama faaliyeti sürecinde yapılan çalışmaları ve sonuçlarını içeren ve ilgili Genel Müdürlüğe verilmesi gereken raporu.</p>	<p><u>GEREKÇE</u> b) Arama Faaliyet Raporu, tanımı önerildiği şekilde değiştirilerek uluslararası normlarla uyumu sağlanmalıdır.</p>

<p>ç) Ariyet malzemesi: Kayaçların doğal ve jeolojik etkenler sonucu kırılması, ufalanması, alterasyonu, taşınması ve/veya yerinde çökelişi ile oluşan; çakıl, kum, silt ve mil içeren gevşek malzeme ile yamaç molozu niteliğinde olan ve dolgu olarak kullanılan malzemeyi,</p> <p>d) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,</p> <p>e) Başvuru ücreti: Bu Kanun ile düzenlenen, ilk müracaat, işletme ruhsatı, ruhsat süre uzatımı, ruhsat birleştirme, izin alanı değişikliği, ihale, küçük alanların ihalesi, rödovans, devir, zaruri üretim izni ve II. Grup ruhsatların bent değişikliği talepleri ile ilgili iş ve işlemlerin gerçekleştirilebilmesi için başvuru sahiplerince, bütçesine gelir kaydedilmek üzere Genel Müdürlüğün hesabına yatırılan ücreti,</p> <p>f) Belirlenmiş Maden Kaynağı: Ayrıntılı maden planlamasını ve yatağın ekonomik olarak işletilebilirliğini değerlendirebilecek yeterli ayrıntıda Dönüştürücü Faktörlerin uygulanabilmesine izin veren, miktarı, tenörü (veya kalitesi), yoğunluğu, şekli ve fiziksel özelliklerinin yeterli güvenilirlikte tahmin edildiği, Maden Kaynağının bir bölümünü.</p>	<p>ç) Ariyet malzemesi: Kayaçların doğal ve jeolojik etkenler sonucu kırılması, ufalanması, alterasyonu, taşınması ve/veya yerinde çökelişi ile oluşan; çakıl, kum, silt ve ~~mil~~ kil içeren gevşek malzeme ile yamaç molozu niteliğinde olan ve dolgu olarak kullanılan malzemeyi</p>	<p>GEREKÇE</p> <p>ç) Ariyet malzemesi; içinde kullanılan mil kavramı bir mühendislik tanımlaması olmayıp, mil genel anlamda, çakıl, kum, silt ve kil karışımı malzemeye verilen isimdir. Tanım içindeki mil kelimesi, kil olarak değiştirilmelidir.</p>
--	--	--

g) Beklenmeyen haller: Ulusal çaptaki ağır ekonomik bunalımlar, tenör, jeoloji, pazarlama, ulaştırma ve alt yapı şartlarındaki beklenmeyen değişiklikler ile ilgili mevzuat gereğince diğer kurumlardan alınması gereken izinlerin alınamaması durumlarını,

ğ) Beyan: İlgililerin resmi kuruluşlara herhangi bir durumu belirtmek veya açıklamak maksadı ile yazılı ve/veya elektronik ortamda vermiş oldukları belgeyi,

h) **Buluculuk:** Herhangi bir ruhsat döneminde bir kaynak veya rezervin ulusal maden kaynak ve rezerv raporlama koduna göre hazırlanmış rapor sonucunda ortaya çıkartılması.

ı) Brüt satış tutarı: Madenlerin satışında düzenlenen satış faturalarındaki Katma Değer Vergisi hariç tutarı,

i) Cari satış fiyatı: Belirli bir tarihte madenlerin piyasada oluşan satış fiyatını,

j) Çevre ile uyum planı: Madencilik faaliyetleri nedeniyle bozulan sahaların düzenlenmesi, duraylılığı sağlama, düzeltme, üst toprağı serme, tohum ekme, fidan dikme, arazi yapısı uygun yerlerde rekreasyon alanları oluşturma, bitkilendirme ve ağaçlandırma işlemlerinin tümünü içeren planı,

<p>k) Daimi nezaretçi: Maden işletme faaliyetlerine nezaret eden, işletmede daimi olarak istihdam edilmek üzere ataması talep edilen, herhangi bir YTK’da görev almayan ve Genel Müdürlük tarafından ataması onaylanan maden mühendisini,</p> <p>l) Devlet hakkı: Maden üretiminden sağlanan gelirden Devlet payına düşen kısmı,</p> <p>m) Devlet Hakkı Beyan Formu: Belirli bir dönemde, tüvenan veya zenginleştirilerek satışı yapılan madenler ile ruhsat sahibinin kendi tesisine ham madde olarak sevk edilen madenler için içeriğinde devlet hakkının hesaplanmasına esas teşkil eden bilgilerin yer aldığı ve beyan yükümlülüğü ruhsat sahibine ait olan belgeyi,</p> <p>n) Doğal taş artığı: II. Grup (b) bendi maden ruhsatlarında blok üretim faaliyetlerinin doğal sonucu olarak ortaya çıkan, endüstrinin çeşitli alanlarında kullanıldığında ekonomik değer kazanan ham madde kaynağını,</p> <p>o) Doğal taş artığı tesisi: Doğal taş artıklarının değerlendirilmesi için projesi Genel Müdürlükçe uygun bulunarak kurulan tesisi,</p> <p>ö) Dönüştürücü Faktörler: Maden Kaynaklarını Maden Rezervlerine</p>	<p>n)Doğal taş artığı: II. Grup (b) bendi maden ruhsatlarında blok üretim faaliyetlerinin doğal sonucu olarak ortaya çıkan, endüstrinin çeşitli alanlarında veya doğrudan kullanıldığında ekonomik değer kazanan ham madde kaynağını,</p>	<p>GEREKÇE</p> <p>Doğal taş atığı sadece endüstride kullanıldığında ekonomik bir değer yaratmanın yanında, doğrudan kullanıldığında da ekonomik değer yaratmaktadır. O nedenle “veya doğrudan” kelimesi ilave edilmelidir.</p>
---	--	--

dönüştürmek için kullanılan bilgilerdir. Bunlar; madencilik, cevher zenginleştirme, metalürjik, altyapı, ekonomik, pazarlama, yasal, çevresel, sosyal ve idari alandaki faktörleri

p) **E-maden**: Maden hakkı sahiplerinin, YTK'ların, rödovansçıların, daimi nezaretçilerin, vardiya mühendisinin ve Genel Müdürlük personelinin bu Kanun kapsamındaki tüm iş, işlem ve talepleri gerçekleştirmelerine imkân sağlayan Elektronik Madencilik İşlemleri Bilgi Sistemini,

r) Geçici tesisler: Maden ruhsatının süresine bağlı olarak yapılan tesis ve altyapı tesislerini,

s) Genel Müdürlük: Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünü,

ş) **Görünür Maden Rezervi**; Ölçülmüş Maden Kaynağının ekonomik olarak madenciliğinin yapılabildiği, Dönüştürücü Faktörlerin güvenilirlik düzeyinin yüksek olduğu kısmını.

t) **Görünür rezerv geliştirme** hakkı: Tüzel kişilerin ve/veya kamu kurum ve kuruluşlarının, UMREK Koduna göre hazırlanmış rapor ile belirlenen görünür rezervden, ruhsat sahibiyle veya ihalelik

sahalar için Genel Müdürlük ile yaptıkları sözleşme kapsamında aldıkları payı,

u) Görünür rezerv geliştirme izni: Görünür rezervi ortaya çıkarmak amacıyla, tüzel kişilerin ve/veya kamu kurum ve kuruluşlarının, ruhsat sahibiyle veya ihalelik sahalara için Genel Müdürlük ile yaptıkları sözleşme kapsamında verilen izni,

ü) Ham madde üretim izni: Kamu kurum ve kuruluşlarınca veya yap-işlet-devret modeli ile yapılan kamu yatırımları için görevli şirketçe projelerde kullanılacak yapı ve inşaat ham maddelerinin üretimi için verilen izni,

v) İdare: Büyükşehir belediyesi olan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığını, büyükşehir belediyesi olmayan illerde il özel idaresini,

y) İhale teminatı: Genel Müdürlükçe belirlenerek ilan edilen ihale taban bedelinden ve kapalı teklif ile açık arttırmada verilecek teklifin %20'sinden az olmamak üzere yatırılan bedeli,

z) İhtisaslaşmış Devlet kuruluşu: Madencilik faaliyetleri ile ilgili konularda ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarını,

aa) İmalât haritası: İşletmelerde üretim yapılan yerleri, miktarları, yapılaş şeklini ve bir

sonraki yılın üretim programını, depolanan pasa yerlerini gösterir, uygun ölçekli beyan niteliğindeki haritayı,

bb) **İşletme Faaliyet Raporu:** Yıllık işletme faaliyetine ilişkin üretim, satış tutarı ve miktarı, stok ve bunun gibi bilgiler ile toplam geliri gösteren ve şekli yönetmelikle belirlenen belge.

cc) **İşletme İzni :** Bir madenin işletmeye alınabilmesi için gerekli olan izni,

çç) **İşletme Ruhsatı:** İşletme faaliyetlerinin yürütülebilmesi için verilen yetki belgesi.

dd) **Kanun:** Türk Maden Kanununu,

ee) **Kısmi rehabilitasyon:** Yürürlükte olan ruhsatlarda madencilik faaliyetinde bulunmuş ve terk edilecek alanlarda çevre ile uyum planı kapsamında yapılacak çalışmaları,

ff) **Maden:** Yer kabuğunda ve su kaynaklarında tabii olarak bulunan, ekonomik ve ticarî değeri olan petrol, doğal gaz, jeotermal ve su kaynakları dışında kalan her türlü maddeyi,

gg) **Maden arama faaliyetleri:** Jeolojik prospeksiyon, jeoloji haritası yapımı, numune alma, jeofizik araştırma, jeokimya, hidrojeolojik ve jeoteknik etütler ile üretime yönelik olmayan sondaj, galeri sürme, yarma,

kuyu açma ve Genel Müdürlükçe uygun görülen numune alma amaçlı ~~kesim ve kazı gibi~~ faaliyetleri,

ğğ) Maden Arama Projesi: Arama ruhsat sahasında bir termin planı dahilinde, ekonomik olarak işletilebilecek bir maden yatağı bulabilmek için arama süresi boyunca yapılacak olan arama faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin gerçekleştirilmesine yönelik yatırım bilgilerini ve mali yeterliliği içeren projeyi.

hh) Maden hakları: Madenler üzerinde tesis olunan; ilk müracaat, arama ruhsatı, işletme ruhsatı, ham madde üretim izni, buluculuk ve görünür rezerv geliştirme haklarını,

ıı) Maden işletme faaliyetleri: Üretime yönelik hazırlık ve üretim faaliyetlerini,

ii) Maden işletme projesi: Rezervi üç boyutlu olarak belirlenen bir maden yatağındaki madeni, bir termin planı dahilinde, teknolojik ve ekonomik olarak işletilmesi ile çevresel önlemleri alarak madenin kapanma sonrası rehabilitasyon planlamasını içeren temel ve detay mühendislik projesini,

jj) Maden kaynağı: Yer kabuğunda veya yüzeyinde bulunan, ekonomik önemi olan, tenör/kalite ve miktarı ile nihai ekonomik

üretim için makul bir beklenti yaratabilecek miktardaki katı, sıvı ya da gaz birikimlerini.

kk) Maden kaynakları: Jeolojik bilginin güvenilirlik düzeyindeki artış derecesine göre sırasıyla Takribi, Belirlenmiş ve Ölçülmüş Maden Kaynağı kategorileri şeklinde tanımlanır.

ll) Maden rezervi; Ölçülmüş ve/veya Belirlenmiş Maden Kaynağının ekonomik olarak madencilüğünün yapılabildiği kısmını.

mm) Maden sicili: Genel Müdürlüğün sorumluluğu altında, tescil ve açıklık ilkelerine göre maden hakları ile üzerindeki diğer hakların durumlarını göstermek üzere tutulan sicildir.

nn) **Madencilik faaliyetleri:** Madenlerin aranması, üretime yönelik hazırlık çalışmaları, üretilmesi, sevkiyatı, cevher hazırlama ve zenginleştirme, atıkların bertarafı, ruhsat sahasındaki stoklama/depolama işlemleri, maden işletmelerinin kapatılması ve çevre ile uyumlu hale getirilmesi ile ilgili tüm faaliyetler ve bu faaliyetlere yönelik geçici tesislerin yapılmasını,

oo) Mali yükümlülükler: Devlet hakkı, ruhsat bedeli gibi ruhsat hukukundan kaynaklanan ve ödeme yükümlülüğü ruhsat sahibine ait olan yükümlülükleri,

öö) Metal hale getirme: IV. Grup (c) bendi madenlerin her biri için kendine özgü metalürjik işlemler sonucunda madencilik tanımlamalarına göre uç ürün haline getirilmesini,

pp) MTA: Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünü,

rr) **Muhtemel maden rezervi**; Belirlenmiş veya ölçülmüş maden kaynağının ekonomik olarak çıkartılabilir kısmı olup dönüştürücü faktörler açısından görünür rezerve göre daha düşük güven seviyesine sahip ancak madencilik faaliyetlerinin yürütülmesi için alınacak olan kararın temelini oluşturması bakımından yeterli güven düzeyine sahip kısmını,

ss) Mutabakat belgesi: Talep/ruhsat sahiplerinin aralarında yaptıkları noter onaylı belgeyi,

şş) Mücbir sebep: Sel, deprem, heyelan gibi doğal afetler, salgın hastalık, yangın, çökme, grizu patlaması, kanuni grev, lokavt ile faaliyet ve yükümlülüklerin yerine getirilmesini engelleyen benzeri haller,

tt) **Nihai arama faaliyet raporu**: Ruhsat sahalarında tüm arama dönemlerinde gerçekleştirilmiş asgari faaliyetleri ve değerlendirmeleri içeren raporu,

uu) **Ölçülmüş maden kaynağı**; ayrıntılı maden planlamasını ve yatağın ekonomik olarak işletilebilirliğinin nihai değerlendirmesini destekleyecek ölçüde Dönüştürücü Faktörlerin uygulanabilmesine izin veren, miktarı, tenörü (veya kalitesi), yoğunluğu, şekli ve fiziksel özelliklerinin güvenilirlikle tahmin edildiği, Maden Kaynağının bir bölümünü.

üü) **Öncelik hakkı**: Maden hakkı için ilk müracaat edene tanınan hakkı,

vv) **Pasa**: Mevcut ekonomik ve teknik şartlara göre işletilmesi mümkün olmayan, ancak işletme gereği istihsal edilen maddeyi,

yy) **Rehabilitasyon**: Ruhsat hukuku sona eren sahalarda veya yürürlükte olan ruhsatlarda, ruhsat sahiplerince gerekli emniyet tedbirlerinin alındığı alanlarda çevre ile uyum planı kapsamında yapılan çalışmaları,

zz) **Rehabilitasyon bedeli**: Çevre ile uyum planı kapsamında yapılacak çalışmalarda kullanmak amacıyla alınan bedeli,

aaa) **Rezerv**: Ölçülmüş ve/veya belirlenmiş maden kaynağının ekonomik olarak üretilebilir ve işlenebilir kısmını,

bbb) **Ruhsat**: Madenlerin aranması ve işletilmesi için yönetmelikte belirtilen usul ve

esaslar çerçevesinde Genel Müdürlükçe verilen belgeyi,

ccc) Ruhsat bedeli: Ruhsatın taban bedeli, maden grubu, cinsi ve alanına göre hesaplanan tutarı,

ççç) Rödovans Sözleşmesi: Ruhsat sahibinin, ruhsat sahasının tamamı veya bir kısmı üzerinde sahip olduğu ruhsat hukukundan kaynaklanan madencilik faaliyeti yapma ve faaliyetleri sonucunda elde ettiği maden üzerinde tasarruf etme yetkilerini devretmek amacıyla tüzel kişilerle yapmış oldukları özel hukuk sözleşmesini,

ddd) Rödovansçı: Ruhsat sahiplerinin rödovans sözleşmesi imzaladığı tüzel kişiler, kamu kurum ve kuruluşları ile bunların iştiraklerini,

eee) Ruhsat hukuku: Ruhsat sahiplerinin ruhsattan doğan hak ve yükümlülükleri.

fff) Sevk fişi: Sevk edilen madene ilişkin Genel Müdürlüğün belirlediği bilgileri içeren elektronik ortamda verilen sevk irsaliyesi niteliğindeki belgeyi,

ggg) [Takribi Maden Kaynağı](#); Maden Kaynağının büyüklüğünün ve tenörünün veya kalitesinin sınırlı jeolojik kanıtlar ve numune alma yoluyla tahmin edildiği bir kesimini

ğğğ) Taksir: Ruhsat alanlarının küçültülmesini,

hhh) Teknik belge: İlgili mühendis ve diğer teknik elemanlar tarafından hazırlanan, arama faaliyet raporları, arama/işletme projeleri, işletme faaliyet raporları, imalât haritası, jeolojik, jeofizik, hidrojeolojik etüt, harita, kesitler, laboratuvar analizleri, sondaj verileri, terk raporu, çevre ile uyum planı, diğer rapor ve bunlar gibi Kanunda belirtilen teknik içerikli belgeleri,

ııı) Tesis: Madencilik faaliyetleri için zorunlu olan her türlü kırma, yıkama, eleme, öğütme, kesme ve sayalama tesisleri ile işleme tesisi kapsamında asfalt üretim, hazır beton, yapı elemanı tesisleri, sallantılı masa, jig, konsantratör, flotasyon, liç, kalsinasyon, bioksidasyon ve benzeri cevher hazırlama ve zenginleştirme tesisleri, karıştırma, depolama, stoklama, atık/artık kazanma ve atık/artık bertaraf tesisleri gibi geçici üniteleri,

ııı) TKİ: Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunu,

jjj) TTK: Türkiye Taşkömürü Kurumunu,

kkk) TÜVEK: Türkiye Yerbilimleri Veri ve Karot Bilgi Bankasını,

III) Tüvenan: Ruhsat sahasında üretilen ve herhangi bir zenginleştirme işlemine tabi tutulmamış madeni,

mmm) Tüzel kişiler: 13/1/2011 tarih ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 124 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen, özel hukuk tüzel kişiliğine sahip anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit sermaye şirketlerini,

nnn) UETS: Ulusal Elektronik Tebligat Sistemini,

ooo) UMREK: Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Komisyonunu,

ööö) Vardiya mühendisi: İşletme tekniği, büyüklüğü ve yapısal durumu göz önüne alınarak, herhangi bir YTK'da görev almayan, Kanun ve ilgili diğer mevzuat kapsamında istihdam edilen mühendisleri,

ppp) Yatırım gideri: Ruhsat sahalarında arama ve maden işletme faaliyetlerine yönelik yapılan ve Genel Müdürlük tarafından tespit edilen toplam harcama tutarı,

rrr) **YTK:** Genel Müdürlükçe yetkilendirilen, bu Kanun kapsamında Genel Müdürlüğe verilmesi gereken rapor, proje ve her türlü teknik belgeyi hazırlamaya yetkili, bünyesinde nitelik ve nicelikleri yönetmelikle belirlenen mühendisler çalıştıran maden

ruhsat/ham madde üretim izni sahibi, rödovansçı, işletmesi olan veya şirket hisselerinin yarısından fazlasının sahibinin mühendis olduğu yetkilendirilmiş tüzel kişi, ifade eder.

sss) **Oda Tescil Belgesi**: Bu Kanun kapsamında Genel Müdürlüğe verilmesi gereken rapor, proje ve her türlü teknik belgeyi hazırlamaya ve imzalamaya yetkili mühendislerin veya tüzel kişiliklerin 6235 sayılı yasaya göre ilgili odalarına tescil olduklarına dair alınan belgeyi,

GEREKÇE

6235 sayılı kanun ile 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkındaki Kanun gereğince Türkiye Cumhuriyeti sınırları için mühendislik ve mimarlık mesleği ile ilgili iş ve işlemler gerçekleştiren gerçek veya tüzel kişilerin ilgili meslek odalarını kayıt ve tescilli olmalarını ve kayıt ve tescillerini güncel tutmaları gerektiğini belirtmektedir. 6235 sayılı kanuna göre çıkarılan gerek TMMOB Ana Yönetmeliği, gerekse ilgili

	<p>şşş) Jeokimya laboratuvarı: Madencilik faaliyetleri kapsamında arama, araştırma, işletme veya teknoloji geliştirme süreçlerinde alınan numuneler üzerinde standartlarına veya teknik şartnamelerine göre ölçüm, muayene, kalibrasyon yapabilen ve diğer özelliklerini tayin eden, Genel Müdürlükten izin almış tesisi,</p>	<p>meslek odalarının çıkardıkları ana yönetmelik ve SMM yönetmelikleri ile açık yargı kararları ile TMMOB ve Oda Yönetmelikleri uyarınca mesleki faaliyette bulunan kuruluşların ilgili odalara büro tescil kayıtlarının yaptırılması gerekmektedir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, gerek ÇED gerekse planlamaya ve yapı üretimine esas zemin ve temel etütleri yapan kuruluşların ilgili Odalara büro tescil kayıtlarının yapılmasını şart koşmakta olup benzer uygulamanın Maden Kanunu'nda da yer alması gerektiği düşünülmektedir. Daha önceki düzenlemede bu husus oda kayıt belgesi adı altında mevcut kanunda bulunmaktaydı. Madencilik faaliyetleri kapsamında üretilen mühendislik hizmetlerine ilişkin rapor, proje vb hizmetlerin mesleki etik kurullara uygun yürütülüp yürütülmediğinin denetlenmesini sağlayacak bu düzenlemenin yasa metni içine alınması gerekmektedir.</p> <p>GEREKÇE</p> <p>Hazırlanan maden kanun tasarısında sıklıkla UMREK koduna atıf yapılmasına rağmen bu koda göre kaynak ve rezerv raporu hazırlamanın temelini oluşturan sahada yapılan arama ve araştırma çalışmaları ile laboratuvar hizmetlerine (verilerin kalite ve öznitelikleri) yeterince yer verilmediği görülmektedir. Ülkemizde madencilik alanında hizmet üreten çoğu</p>
--	---	--

		<p>“jeokimya laboratuvarları” yurtdışı kökenli olup, her yıl milyonlarca numune yurtdışı laboratuvarlarına gönderilerek analizler yapılmaktadır. Ayrıca bu konuda çalışan laboratuvarlarda başıboş bir şekilde kurulmakta ve faaliyet göstermektedirler. Maden kanunu tasarısı içerisine jeokimya laboratuvarlarının kurulması, akreditasyonu, yetkilendirilmesi konusunun ilave edilerek ülke madencilik sektörünün gelişmesine katkı sağlanmalı, ülke laboratuvar altyapısının kurulması ve geliştirilmesi sağlanmalıdır</p>
<p>İKİNCİ KISIM Madenler ve Sicil</p> <p>BİRİNCİ BÖLÜM Maden Hakları Madenler MADDE 3 – (1) Yer kabuğunda ve su kaynaklarında tabii olarak bulunan, ekonomik ve ticarî değeri olan petrol, doğal gaz, jeotermal ve su kaynakları dışında kalan her türlü madde bu Kanuna göre madendir. Madenler aşağıdaki gruplara göre ruhsatlandırılır;</p> <p>I. Grup madenler a) İnşaat ile yol yapımında kullanılan ve tabiatta doğal olarak bulunan kum ve çakıl,</p>	<p>Madenler MADDE 3 – (1) Yer kabuğunda ve su kaynaklarında tabii olarak bulunan, ekonomik ve ticarî değeri olan petrol, doğal gaz, jeotermal <u>kaynaklar ve doğal mineralli sular</u> ile su kaynakları dışında kalan her türlü madde bu Kanuna göre madendir. Madenler aşağıdaki gruplara göre ruhsatlandırılır;</p> <p>I. Grup madenler a) <u>Yapı ve altyapı</u> inşaat ile yol yapımında kullanılan ve tabiatta doğal olarak bulunan kum</p>	<p>GEREKÇE Jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sulara ilişkin iş ve işlemler 5686 sayılı kanun kapsamı çerçevesinde her türlü iş ve işlemi yürütülmektedir. Doğal mineralli sularında bu kanun kapsamı dışında tutulması gerektiği düşünülmektedir.</p> <p>GEREKÇE Hem madencilik mevzuatının uluslararası madencilik gurupları ile uyumlu hale getirilmesi,</p>

<p>ariyet malzemesi ile SiO₂ oranına bakılmaksızın akarsu yataklarındaki kum ve çakıl,</p> <p>b) Tuğla-kiremit kili, çimento kili, marn, puzolanik kayaç (tras) ile çimento ve seramik sanayilerinde kullanılan ve diğer gruplarda yer almayan kayaçlar.</p> <p>II. Grup madenler</p> <p>a) Agregata, hazır beton ve asfalt yapımında kullanılan kayaçlar,</p> <p>b) Blok olarak üretilen taşlar ile dekoratif amaçla kullanılan doğal taşlar,</p> <p>c) Entegre çimento, kireç ve kalsit öğütme tesisinde kullanılan kayaçlar.</p> <p>III. Grup madenler</p> <p>Deniz, göl, kaynak suyundan elde edilecek eriyik halde bulunan tuzlar, karbondioksit (CO₂) gazı (jeotermal, doğal gaz ve petrolü alanlar hariç) hidrojen sülfür (30/05/2013 tarih ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu hükümleri mahfuz kalmak kaydıyla).</p> <p>IV. Grup madenler</p> <p>a) Endüstriyel ham maddeler; alçıtaşı (jips, anhidrit), allofan, alünit (şap), anaksit, andaluzit, apatit, asbest (amyant), barit, baydilit, bentonit, bor tuzları (kolemanit, uleksit, borasit, tinkal, pandemit veya</p>	<p>ve çakıl, ariyet malzemesi ile SiO₂ oranına bakılmaksızın akarsu yataklarındaki kum ve çakıl,</p> <p>c) Entegre çimento, kireç, ve kalsit ve dolomit öğütme tesisinde kullanılan kayaçlar.</p>	<p>hemde pratik uygulamada çıkarılan madenlerin yapı ve altyapı inşaatlarında kullanılması nedeniyle paragrafın başına “yapı ve altyapı” kelimelerinin getirilmesi daha doğru olacaktır.</p> <p>GEREKÇE</p> <p>Seramik sanayiinde kullanılan dolomitin bu fıkraya ilave edilmesi gerektiği düşünülmektedir.</p>
---	---	---

bünyesinde en az %10 B₂O₃ içeren diğer bor mineralleri), brom ve diğer tuzlar, çört, diatomit, dikit, disten (kyanit), diyasporit, dumortiorit, dunit, endellit, feldispat (feldispat ve feldispatoid grubu mineraller), flor, flüorit, fosfat, grafit, halit, halloysit, harzburgit, hektorit, huntit, illit (%50'den fazla illit minerali), imalogit, iyot, kalsiyum, kaolen, klor, klorit, korundum, kriyolit, kuvars, kuvarsit ve bileşiminde en az %80 SiO₂ ihtiva eden kuvars kumu, kükürt, lityum, loglinit ve bunların karışımı killer, magnezyum, manyezit, mika (biyotit, muskovit, serisit, lepidolit, flogopit), montmorillonit (%50'den fazla montmorillonit minerali), nakrit, nefelinli siyenit, nitrat, nontronit, obsidyen, olivin, paligorskit (atapuljit), pekştayn, perlit, pirofillit, pomza, potasyum, radyolarit, refrakter killer, saponit, sepiyolit, sileks, sillimanit, sodyum, steattit, stronsiyum tuzları (selestin, stronsiyanit), şiferton, tabî soda mineralleri (trona, nakolit, davsonit), talk, tenardit, vermikülit, vollastonit, zeolit (%50'den fazla zeolit minerali), zımpara taşı,

IV. Grup madenler

b) Enerji ham maddeleri; antrasit, asfaltit, bitümlü şeyl, bitümlü şist, gidya, kokolit-sapropel (Petrol Kanunu hükümleri mahfuz

kalmak kaydıyla), leonardit, linyit, taşkömürü, turba,

IV. Grup madenler

c) Metalik madenler; altın, alüminyum (boksit, gipsit, böhmit), antimuan, arsenik, bakır, berilyum, bizmut, civa, çinko, demir, galyum, germanyum, gümüş, hafniyum, indiyum, kadmiyum, kalay, kobalt, krom, kurşun, manganez, molibden, nadir toprak elementleri (seryum grubu, yitriyum grubu) ve nadir toprak mineralleri (bastnazit, monazit, ksenotim, serit, oyksenit, samarskit, fergusonit), nikel, niobyum, osmiyum, pirit, platin, renyum, rubidyum, selenyum, sezyum, talyum, tantalyum, telluryum, titan (ilmenit, rutil), tungsten (volframit, şelit), vanadyum, zirkonyum,

IV. Grup madenler

ç) Kıymetli ve yarı kıymetli taşlar; adularya, agat, akroit, aktinolit, akuvamarin, aleksandirit, ambligonit, amozonit, andezin, apofillit, ateş opal, aytaşı, benitoid, beril, bitovnit, brazilianit, danburit, datolit, diaspor kristalleri, diopsit, dioptas, Elmas, enstatit, epidot (zeosit, tanzonit), fenakit, fibrolit, granat minarelleri (spesartin, grosüller hessanit, dermontoit, uvarovit, pirop, almandin), hayün, heliodor, heliotrop, jadeit,

IV. Grup madenler

ç) ~~Kıymetli ve yarı kıymetli~~ **Değerli ve yarı değerli** taşlar; adularya, agat, akroit, aktinolit, akuvamarin, aleksandirit, ambligonit, amozonit.....

GEREKÇE

Madencilik mevzuatının uluslararası madencilik gurupları ile uyumlu hale getirilmesi amacıyla “**değerli ve yarı değerli**” taş kavramı kullanılması yararlı olacağı düşünülmektedir..

jasp, jaspis, kalsedon, kantaşı, karneol, karnolin, kehribar, kemererit, kordiyerit, kornerupin, krizoberil, krizokol, krizolit, krizopras, kurnokovit, kuvars kristalleri (ametist, sitrin, neceftaşı (dağ kristali), dumanlı kuvars, kedigözü, avanturin, venüstaşı, gül kuvars), labrodorit, lazulit, lazurit (lapislazuli), lületaşı, moldavit, morganit, natrolit, nefrit, oltutaşı, opal (irize opal, kırmızı opal, siyah opal, ağaç opal), operkül, oyklas, pektolit, petalit, polusit (polluks), praziolit, prehnit, rodokrozit, rodonit, safir, safirin, sanidin, sarder, sardoniks, sedef, sfen kristalleri, siberit, silis kökenli oniks, sinhalit, skapolit, sodalit, spinel, spodümen, taaffeit, topaz, turkuaz (firuze), turmalin (rubellit, vardelit, indigolit), uvit, vardit, vezüvyan (idokras), yakut, yeşim veya jad, zebercet, zümrüt,

IV. Grup madenler

d) Radyoaktif mineraller; radyum, toryum, uranyum gibi elementleri içeren radyoaktif mineraller ve diğer radyoaktif maddeler.

(2) Birinci fıkrada sayılan gruplarda yer alan madenlerin özellikleri ile bu maddede yer almayan bir madenin grubunun tespitine ait

<p>usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.</p> <p>(3) Bu Kanuna göre verilen ruhsatlar başka amaçla kullanılamaz.</p>		
<p><u>Devletin hüküm ve tasarrufu</u></p> <p><u>MADDE 4 – (1) Madenler Devletin hüküm ve tasarrufu altında olup, içinde buldukları arzın mülkiyetine tabi değildir. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir. Devlet bu hakkını belli bir süre için tüzel kişilere devredebilir.</u></p>	<p>MADDE 4 – (1) Madenler Devletin hüküm ve tasarrufu altında olup, içinde buldukları arzın mülkiyetine tabi değildir. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir. Devlet bu hakkını belli bir süre için medeni hakları kullanmaya ehil T.C. vatandaşlarına veya tüzel kişilere devredebilir.</p>	<p>GEREKÇE</p> <p>MADDE 4-(1) Ülkemizin jeolojik yapısı gereği bilinen maden kaynaklarının önemli bir kısmı küçük ölçekli madencilik faaliyetlerinin yapılmasına uygun boyuttadır. Bu nedenle en azından ilk ruhsat alma aşamasında da olsa gerçek kişilere ruhsat hakkı verilmesi uygun olacaktır.</p> <p>Anayasamızın " Tabii servetlerin ve kaynakların aranması ve işletilmesi" başlıklı 168. Maddesinde, " <i>Tabii servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir. Devlet bu hakkını belli bir süre için, gerçek ve tüzelkişilere devredebilir. Hangi tabii servet ve kaynağın arama ve işletmesinin, Devletin gerçek ve tüzelkişilerle ortak olarak veya doğrudan gerçek ve tüzelkişiler eliyle yapılması, kanunun açık iznine bağlıdır. Bu durumda gerçek ve tüzelkişilerin uyması gereken şartlar ve Devletçe yapılacak gözetim, denetim usul ve esasları ve müeyyideler kanunda gösterilir.</i>" hükmünde olup,</p>

Maden hakkı ve bölünmezliği

MADDE 5 – (1) Madenler üzerinde tesis olunan haklar; ilk müracaat, arama ruhsatı, işletme ruhsatı, ham madde üretim izni, buluculuk ve görünür rezerv geliştirme haklarından ibarettir. Bu hakların hiçbiri hisselerine bölünemez, her biri bir bütün hâlinde işleme tabi tutulur.

(2) Maden hakları, Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişiliği haiz sermaye şirketleri, kamu iktisadi teşebbüsleri ile müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri ile diğer kamu kurum, kuruluş ve idarelerine verilir.

(3) Ruhsatın devri, terki ve iptali, buluculuk ve görünür rezerv geliştirme haklarını ortadan kaldırmaz. Genel Müdürlük, buluculuk ve görünür rezerv geliştirme haklarının tarafı değildir.

Maden sicili

(2) Maden hakları, **medeni hakları kullanmaya ehil T.C. vatandaşlarına ve** Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişiliği haiz sermaye şirketleri, kamu iktisadi teşebbüsleri ile müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri ile diğer kamu kurum, kuruluş ve idarelerine verilir.

Maden Kanunundan gerçek kişilerin çıkarılması ve onlara ruhsat verilmemesi Anayasaya açıkça aykırıdır. Bu nedenle düzenlemenin önerildiği şekilde gerçekleştirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

GEREKÇE

2) Söz konusu bent Madde4-(1)'deki değişiklik önerisine uygun olarak yeniden düzenlenerek Gerçek kişi kavramı eklenmiştir.

MADDE 6 – (1) Maden haklarının tescil edildiği maden sicili açıktır. İlgisini inanılır kılan herkes, sicil kayıtlarının maden sicil memurlarından biri huzurunda gösterilmesini isteyebilir. Maden sicilindeki kayıtların bilinmediği iddia edilemez.

(2) Rödovans ve görünür rezerv geliştirme sözleşmeleri ile maden hakları ve bu hakların devir, haciz, rehin, ipotek veya sona erme durumları maden siciline tescil edilir.

(3) Madenler üzerinde kazanılacak haklar tescil edilmedikçe hüküm ifade etmez. Ancak; miras, mahkeme kararı, cebri icra halleri ile kanunda öngörülen diğer hallerde maden hakları, maden siciline tescilden önce kazanılır.

(4) Maden hakları üzerinde tasarruf işlemleri yapılabilmesi için maden siciline tescil edilmiş olması şartı aranır.

(5) Talep sahiplerinin aralarında yaptıkları mutabakat belgesi sicil kaydına şerh edilir.

(6) Ruhsatlar, sicile kaydedildiği tarihte yürürlüğe girer. İlgililere herhangi bir tebligat yapılmaz.

Buluculuk ve görünür rezerv geliştirme hakkı

MADDE 7 – (1) Ruhsat sahibi, arama ve/veya işletme ruhsatı süresince UMREK Koduna göre hazırlanan raporlar ile kaynak veya rezerv olarak bildirdiği madenlerin bulucusu sayılır. Bu hakkı talep eden ruhsat sahibine buluculuk belgesi verilir.

(2) Öncelik hakkı esas alınarak, tüzel kişilerce talep edilen ve Genel Müdürlükçe uygun görülen ihalelik alanlar için, Genel Müdürlük ile talebi kabul edilen tüzel kişiler arasında yapılan sözleşme kapsamında hazırlanan projeye istinaden, ihale yapılmaksızın Bakan onayı ile görünür rezerv geliştirme izni belgesi verilir.

3) Görünür rezerv geliştirme izni ile gerçekleştirilecek maden arama faaliyetleri sonucunda, UMREK Koduna göre hazırlanmış rapor ile belirlenen görünür rezervden alınacak pay için, bu görünür rezervi ortaya çıkaran

MADDE 7 – (1) Ruhsat sahibi, arama ve/veya işletme ruhsatı süresince UMREK **veya eşdeğer uluslararası kodlara** Koduna göre hazırlanan raporlar ile kaynak veya rezerv olarak bildirdiği madenlerin bulucusu sayılır. Bu hakkı talep eden ruhsat sahibine buluculuk belgesi verilir.

~~2) Öncelik hakkı esas alınarak, Tüzel kişilerce talep edilen ve Genel Müdürlükçe uygun görülen ihalelik alanlar için, ihaleye çıkarılır. Yapılan ihale sonucu Genel Müdürlük ile talebi kabul edilen tüzel kişiler arasında yapılan sözleşme kapsamında hazırlanan projeye istinaden, ihale yapılmaksızın Bakan onayı ile görünür rezerv geliştirme izni belgesi verilir. .~~

(3) Görünür rezerv geliştirme izni ile gerçekleştirilecek maden arama faaliyetleri sonucunda, UMREK **veya eşdeğer uluslararası kodlara** Koduna göre hazırlanmış rapor ile belirlenen görünür rezervden alınacak pay için, bu

GEREKÇE

MADDE 7 –(1) Kanun kapsamına giren her maden için UMREK koduna göre rapor hazırlanması zorunluluğu gereksizdir. CRİRSCO çatısı altında kabul edilen farklı standartlar bulunmaktadır. Bu kodlardan birine uygun olarak hazırlanan “**kaynak veya rezerv raporların**” da kabul edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

GEREKÇE

2)Arama süreçlerinin teşvik edilmesi amacıyla getirilen düzenleme olumlu bulunmakla birlikte ihalelik ruhsat alanlarının ihale edilmeksizin tüzel kişilere devredilmesi, tüzel kişiler arasında haksız rekabete neden olacağı gibi kamunun yeraltı zenginliklerinin de birilerine haksız kazanç sağlayacak şekilde devredilmesine de neden olabilecektir. İhalelik alanların eşit şartlara haiz tüzel kişilere ihale edilerek verilmesi, olası şaibeleri de ortadan kaldıracaktır. O nedenle madde metninin önerildiği şekilde değiştirilmesi yararlı olacaktır.

GEREKÇE

3) Söz konusu düzenleme ile aynı maddenin 2. Fıkrası ile odamız tarafından önerilen düzenleme ile uyumlu hale getirilmiştir.

tüzel kişiler ve/veya kamu kurum ve kuruluşlarına görünür rezerv geliştirme hakkı belgesi verilir.

(4) Görünür rezerv geliştirme izni kapsamında yapıldığı beyan edilen giderler, 1/6/1989 tarih ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu hükümleri çerçevesinde yeminli mali müşavir tasdikine tabidir.

5) Beyan edilen bu giderlerin altında kalmamak şartıyla Genel Müdürlükçe belirlenen ihale taban bedeli üzerinden sahanın ihalesi yapılır.

(6) Alınan ihale bedelinin %50'si görünür rezerv geliştirme izni belgesi sahibine ödenir.

(7) Bu çerçevede yapılacak olan ihale, alıcı olmaması halinde üç kez tekrarlanır. Üçüncü ihalede de alıcı olmaması halinde görünür rezerv geliştirme izni kapsamında yapılan giderler ödenmez ve talep etmesi halinde, ihale bedeli alınmadan görünür rezerv geliştirme izni belgesi sahibi adına arama ruhsatı düzenlenir. Aksi halde saha bu

görünür rezervi ortaya çıkaran tüzel kişiler ve/veya kamu kurum ve kuruluşlarına görünür rezerv geliştirme hakkı belgesi verilir.

5) Beyan edilen **ve güncellenen** bu giderlerin altında kalmamak şartıyla Genel Müdürlükçe belirlenen ihale taban bedeli üzerinden sahanın ihalesi yapılır

GEREKÇE

5) Arama faaliyetleri yıllara sarıh olarak yapılmakta olup, yıllar itibariyle yapıların harcamaların güncel bedeli üzerinden ihaleye çıkılması doğru olacaktır. Aksi takdirde görünür rezerv geliştirme hakkına sahip tüzel kişiler için hak kaybına neden olacaktır.

Kanunun 17 nci maddesi kapsamında ihale edilmek üzere ihalelik konuma getirilir.

(8) Buluculuk ve görünür rezerv geliştirme hakları brüt satış tutarının %2'sidir. Bu haklara konu madenin, hak sahipleri dışındakiler tarafından işletilmesi halinde, bu alandan üretilen maden için tahakkuk eden haklar, her yıl haziran ayı sonuna kadar hak sahiplerine ödenir. Buluculuk ve görünür rezerv geliştirme haklarına ilişkin tahakkuk eden hakların haziran ayı sonuna kadar ödenmemesi halinde, hak sahiplerine ödenmesi gereken tutarın tamamı ödeninceye kadar ilgili ruhsat/ruhsatlarda üretim faaliyetleri durdurulur. Genel Müdürlük buluculuk ve görünür rezerv geliştirme haklarının tarafı değildir.

Maden haklarının devri ve tescili

MADDE 8 – (1) Maden hakları devredilebilir.

(2) Arama ve işletme ruhsat haklarının devir sözleşmesinde devir tutarının beyan edilmesi zorunludur.

(3) Ruhsat haklarının devirlerinde;

a) Arama ve işletme ruhsat haklarının devredildiği tarihteki ruhsat bedelinin iki katı tutarında devir bedeli alınır.

b) İşletme ruhsatı veya işletme ruhsat süre uzatım talebi aşamalarında devir talebinde bulunulması halinde, devir işleminin gerçekleştirildiği tarihteki işletme ruhsat bedelinin iki katı tutarında devir bedeli alınır.

c) Ruhsatların devri Bakanlık onayı ile gerçekleşir.

(4) Buluculuk, görünür rezerv geliştirme hakkı ve ham madde üretim izninin devir işlemlerinde herhangi bir bedel alınmaz. Bu hakların devri Genel Müdürlük onayı ile gerçekleşir.

(5) İpoteğin vadesi sonunda veya alacağın vadesinin dolması halinde alacaklı, alacağının tahsili için ipoteğin ve/veya haczin üzerine konulduğu maden arama veya işletme ruhsatını genel hükümler çerçevesinde sattırabilir.

(6) İcra dairelerinde satışı yapılacak arama veya işletme ruhsatına hak sağlamak isteyen talep sahiplerinin 5 inci maddedeki şartlara sahip olması zorunludur. İcra yoluyla ruhsatın satışının talep edilmesi halinde ilgili icra dairesi, Genel Müdürlükten ruhsat hukuku hakkında bilgi alarak satış işlemini gerçekleştirir.

(7) Ruhsatın icra yolu ile satışının yapıldığı tarih esas alınarak yeni alıcısı adına

c) Ruhsatların devri Bakanlık **Genel Müdürlük** onayı ile gerçekleşir.

GEREKÇE

c)Değişiklik ile işlemlerin kısa sürede sonuçlandırılabilmesi amaçlanmıştır.

tescil yapılır. Tescil tarihinden önceki mali yükümlülükler önceki ruhsat sahibine aittir.

(8) Satış işlemi madenin sicil kütüğüne kayıt edilerek ipotek kaydı terkin edilir. Devir işlemi bu suretle tamamlanmış olur.

(9) Tüzel kişilerin unvan ve tür değişiklikleri ile kesinleşmiş mahkeme kararı gereği devir yapılması durumunda talep ve devir bedeli alınmaz. Şirket birleşmesi, bölünmesi ve ruhsatın aynı sermaye olarak konulması durumlarında başvuru ücreti alınır.

Haciz, ihtiyati tedbir, rehin

MADDE 9 – (1) Madenin işletilmesinde gerekli olan kuyular, ocaklar ve galeriler ile makineler, binalar, yer altında ve yer üstünde kullanılan her türlü nakil vasıtaları, madenin çıkarılması, temizlenmesi, izabesi gibi cevherin kıymetlendirilmesine yarayan alet ve tesisler ve bir senelik işletme malzemesinin üzerine münferiden haciz veya ihtiyati tedbir konulamaz.

(2) Maden hakkı ile bir bütün teşkil eden birinci fıkrada yazılı tesis, vasıta, alet ve malzemenin tamamı veya çıkarılmış cevherlerle bu cevherlerin bakiyeleri ve cürufu üzerine haciz ve ihtiyati tedbir konulabilir. Üçüncü şahsın rehin hakları saklıdır.

(3) Madenin tamamına veya çıkarılmış cevherlerle bakiye yığını ve cürufuna haciz veya ihtiyati tedbir konulması ya da bunların icraen satışına teşebbüs edilmesi hallerinde alacaklı veya icra dairesince madenin faaliyeti durdurulamayacağı gibi bu faaliyete müdahale de edilemez.

(4) Madenlerden çıkarılan cevherler rehnedilebilir.

İpotek

MADDE 10 – (1) Arama veya işletme ruhsat sahibinin madencilik faaliyetleri için yapmış olduğu borcunu veya ileride bu maksatla borçlanmasının temini için maden üzerinde bir veya birden fazla derece ve sırada ipotek tesis olunabilir.

(2) İpotek ile kısıtlanmış arama veya işletme ruhsatının alanlarında değişiklik olduğu takdirde mevcut ipotek, hiçbir işleme tabi tutulmadan yeni düzenlenen ruhsat üzerinde de aynı şartlarla devam eder.

(3) Arama veya işletme ruhsatı ile bir bütün teşkil eden 9 uncu maddenin birinci fıkrasında yazılı tesis, vasıta, alet ve malzemenin tamamı ipotegün kapsamına girer.

(4) Tesis olunacak ipotek toplam ruhsat süresini geçemez.

(5) Arama veya işletme hakkının sona ermesi halinde ipoteğin hükmü, 9 uncu maddenin birinci fıkrası kapsamı dışında kalan tesis, araç, alet ve malzeme üzerinde kalır.

(6) Maden ipoteği, sicil kütüğündeki ipotek kaydının terkini ile ortadan kalkar.

(7) İpotek ile temin edilen alacaktan dolayı arama veya işletme ruhsat sahibi sorumludur.

(8) İpotek ile kısıtlanmış arama veya işletme ruhsatının başkalarına devri halinde, bu hakkı devreden borçluluk durumunda bir değişiklik meydana gelmeyeceği gibi, alacağın teminatını teşkil eden ipotek de aynen devam eder.

(9) Arama veya işletme ruhsatını devralan, ipotekle temin edilmiş olan borcu da kabul ve taahhüt eder.

(10) Arama veya işletme ruhsat sahipleri, banka veya özel finans kurumlarından kullanacakları krediler için UMREK Koduna göre hazırlanmış raporla belirlenmiş görünür rezervi teminat olarak gösterebilir.

(11) Bu kanunda ipotek ile ilgili hüküm bulunmayan hallerde 22/11/2001 tarih ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun ipoteğe ait hükümleri uygulanır.

Tesislerin intikali

MADDE 11 - (1) Arama veya işletme ruhsatı hakkının sona ermesi halinde ruhsat sahibine tazminat verilmeksizin kuyular, galeriler ve bunların muhafazası için yapılmış olan iksa tesisleri Devlete intikal eder.

(2) Birinci fıkra kapsamı dışında kalan tesis, araç, alet ve malzeme ruhsat sahibine aittir.

Rödovans sözleşmesi

MADDE 12 - (1) Ruhsat sahipleri ile üçüncü kişiler arasındaki rödovans sözleşmelerine istinaden yapılacak madencilik faaliyetleri Genel Müdürlüğün iznine tabidir. Aksi halde, yapılan madencilik faaliyetleri durdurulur. Rödovans sözleşmelerinde, sözleşmenin süresi ile rödovans sözleşmesine konu alan koordinatlarının belirtilmesi ve noter onaylı olması zorunludur.

(2) Kamu kurum ve kuruluşları ile iştirakleri hariç olmak üzere, yer altı kömür işletmelerinde maden ruhsat sahipleri, ruhsat sahalarının bir kısmında veya tamamında üçüncü kişiler ile üretim faaliyetlerine yönelik rödovans sözleşmeleri yapamaz. Aksi takdirde madencilik faaliyetleri durdurulur.

(3) Genel M¼d¼rl¼k r¼dovans s¼zleřmelerinin tarafı değildir.

(4) Maden ruhsat sahiplerinin, ruhsat sahalalarının bir kısmında veya tamamında üç¼nc¼ kişilerle yapmış oldukları r¼dovans s¼zleřmelerinde, bu alanlarda yapılacak madencilik faaliyetlerinden doğacak 22/5/2003 tarih ve 4857 sayılı İş Kanunu, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili idari, mali ve hukuki sorumluluklar r¼dovansçıya aittir. Ancak bu durum ruhsat sahibinin bu Kanundan doğan sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

(5) Bu Kanun kapsamında ruhsat sahipleri için öngör¼len; sevk fişi ve patlayıcı madde talep etme yetkisi ile daimi nezaretçi/vardiya mühendisi ataması ve YTK s¼zleřmesi yapma yük¼ml¼l¼ę¼, r¼dovansa konu alan ile sınırlı olmak üzere r¼dovansçı tarafından da yerine getirilebilir.

(6) Maden siciline bilgi amaçlı şerh edilmiş r¼dovans s¼zleřmeleri tek taraflı fesih sebebiyle sicil kayıtlarından terkin edilmez. Ancak tarafların birlikte talep etmeleri halinde r¼dovans s¼zleřmeleri sicil kayıtlarından terkin edilir.

<p>ÜÇÜNCÜ KISIM Madencilik Faaliyetleri ve İzinler</p> <p>BİRİNCİ BÖLÜM İlk Müracaat, Ruhsatlandırma ve İhale</p> <p>İlk müracaat ve ruhsatlandırma MADDE 13 – (1) I. Grup, II. Grup (a) ve (c) bendi madenler ihale ile verilir ve doğrudan işletme ruhsatı düzenlenir. I. Grup, II. Grup (a) ve (c) bendi dışındaki madenler arama ruhsatı ile aranır. II. Grup (b) bendi, III. Grup ve IV. grup madenler için yapılan müracaatların,</p>	<p>MADDE 13 – (1) I. Grup, II. Grup (a) ve (c) (a) bendi madenler ihale ile verilir ve doğrudan işletme ruhsatı düzenlenir. I. Grup, II. Grup (a) ve (c) (a) bendi dışındaki madenler arama ruhsatı ile aranır. I Grup (b), II. Grup , III. Grup ve IV. grup madenler için yapılan müracaatların, başvuru</p>	<p><u>GEREKÇE</u></p> <p>Günümüzde gelişmiş tüm ülkelerde, madencilik faaliyetlerinin ulaştığı bilgi düzeyi ile ülkelerin ulaştıkları çevre bilinci ve çevresel kaygılar nedeniyle arama süreci gerçekleştirilip, ekonomik bir kaynak tespit edilmeden hiçbir maden grubu için işletme ruhsatı düzenlenmemektedir.</p>

<p>başvuru ücreti ödenerek yapılması zorunlu olup müracaatlarda öncelik hakkı esastır.</p> <p>(2) I. Grup (a) bendi maden ruhsatlarının alanları 10 hektarı geçemez.</p>	<p>ücreti ödenerek yapılması zorunlu olup müracaatlarda öncelik hakkı esastır.</p>	<p>Ülkemizde de I.Grup (b) bendinde yer alan “tuğla kiremit, çimento ve seramik sanayisinde kullanılan ham madde ile yine II Grup (a) ve (c) bentlerinde yer alan “Agrega, hazır beton ve asfalt yapımında kullanılan kayaçlar” ve “Entegre çimento, kireç ve kalsit öğütme tesisinde kullanılan kayaçlar”ın üretimi çok büyük kapasitelere ulaşmış bulunmaktadır. Ülkemiz çimento üretiminde Avrupa ülkeleri içinde birinci sıradadır. Benzer durum seramik sanayi içinde geçerlidir. Avrupa birliği ülkeleri arasında 1. sırada bulunduğumuz çimento ve seramik sektöründe kullanılan hammadde de büyük orandadır. Kullanılan hammadde büyüklüğü dikkate alındığında herhangi bir arama süreci gerçekleştirilmeksizin doğrudan işletme ruhsatının verilmesi nedeniyle ülkemiz adeta köstebek yuvası haline getirilmiş bulunmaktadır. I.Grup (b) bendi ile II Grup (a) ve (c) bentlerinde yer alan maden guruplarında da üretilen ham madde miktarlarının büyüklüğü ve meydana getirdiği çevresel kaygılar nedeniyle öncelikle hammadde üretilecek alanlarda gerekli arama faaliyetinin gerçekleştirilmesi, varsa ekonomik olarak işletilebilecek sahalar belirlenmesi ve bu arama süreçleri sonucunda işletme ruhsatı verilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu durum hem ülkenin her noktası için verilen kontrolsüz</p>
--	--	---

<p>(3) I. Grup (b) bendi madenlerde 50 hektarı, II. Grup (a) ve (c) bendi madenlerde 100 hektarı geçmeyecek şekilde doğrudan işletme ruhsatı düzenlenir. II. Grup (b) bendi madenlerde 200 hektarı, III. Grup madenlerde 500 hektarı, IV. Grup madenlerde 2.000 hektarı, tamamı denizlerde verilen III. ve kuvars kumu dışındaki IV. Grup madenlerde 50.000 hektarı geçmeyecek şekilde arama ruhsatı düzenlenir.</p> <p>(4) Tek başına madencilik yapılamayacak büyüklükteki alanlara ruhsat verilmez.</p>	<p>(3) I. Grup (b) bendi madenlerde 50 hektarı, II. Grup (a) ve (c) bendi madenlerde 100 hektarı, ~~geçmeyecek şekilde doğrudan işletme ruhsatı düzenlenir.~~ II. Grup (b) bendi madenlerde 200 hektarı, III. Grup madenlerde 500 hektarı, IV. Grup madenlerde 2.000 hektarı, tamamı denizlerde verilen III. ve kuvars kumu dışındaki IV. Grup madenlerde 50.000 hektarı geçmeyecek şekilde arama ruhsatı düzenlenir.</p>	<p>işletme ruhsatlarının daha gerçekçi veriler üzerinden verilmesini sağlarken, işletmeler içinde yetersiz kaynak veya rezerv alanlarının işletilmesinin önüne geçerek verimliliğin artırılmasına katkı sağlayacaktır. Yetersiz kaynak/ rezerv nedeniyle açılmış ve herhangi bir işletme faaliyetinin yürütülmediği çok sayıda ruhsat sahası bulunmaktadır. Yukarıda belirtilen gerekçelerin dikkate alınarak I.Grup (b) bendi ile II Grup (a) ve (c) bendi guruplarında arama süreçlerinden sonra, yeterli kaynak/rezerv bulunması halinde işletme ruhsatı verilmesi gerektiği düşünülmektedir.</p> <p>GEREKÇE</p> <p>Yapılan düzenleme ile 13. Maddenin 1. Bendinde önerilen düzenleme ile uyumlu hale getirilmiştir.</p>
--	--	---

(5) I. Grup (a) bendi madenler idarelerce ihale edilerek işletme ruhsatı verilir. İhale edilecek alanlar Genel Müdürlüğün uygun görüşü alınarak belirlenir. Bu madenlerin ihale bedeli idarelerin hesabına yatırılır. Özel mülkiyete tâbi alanlar ihale edilemez. Mülkiyet sahibinin kendi mülkiyeti üzerinde ruhsat talep etmesi halinde bir bedel alınmaz. Bu madenler için, özel mülkiyete tabi alanlarda mülk sahibinin izninin alınması halinde idare tarafından belirlenen muhammen bedelin yatırılmasını müteakip 5 inci maddenin ikinci fıkrasındaki şartları sağlaması kaydı ile mülk sahibine de ruhsat verilir.

(6) I. Grup (a) bendi madenlerin ihale edilmesi, ruhsatlandırılması, işletilmesi, işletmelerin denetlenmesi ile ilgili usul ve esaslar Genel Müdürlükçe hazırlanacak yönetmelikte belirlenir.

(7) İhale yolu ile hak sağlanan II. Grup (b) bendi, III. Grup ve IV. grup sahaların ihale bedelinin yatırılmasını müteakip üç ay içinde, maden arama projesinin verilmesi ve ruhsat bedelinin yatırılması hâlinde arama ruhsatı verilir. Aksi hâlde talep reddedilir.

(7) İhale yolu ile hak sağlanan **I. Grup (b) bendi**, II. Grup (~~b~~) bendi, III. Grup ve IV. grup sahaların ihale bedelinin yatırılmasını müteakip üç ay içinde, maden arama projesinin verilmesi ve ruhsat bedelinin yatırılması hâlinde arama ruhsatı verilir. Aksi hâlde talep reddedilir.

GEREKÇE

Yapılan düzenleme ile 13. Maddenin 1. Bende önerilen düzenleme ile uyumlu hale getirilmiştir.

<p>(8) İhale yolu ile hak sağlanan I. Grup (b) bendi ve II. Grup (a) ve (c) bendi sahalarının ihâle bedelinin yatırılmasından itibaren üç ay içinde, işletme ruhsat bedeli yatırılarak, YTK veya akredite olmuş özel hukuk tüzel kişileri tarafından maden mühendisinin sorumluluğunda hazırlanmış işletme projesinin hak sahibi tarafından Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Aksi hâlde talep reddedilir.</p> <p>(9) II. Grup (b) bendi, III. Grup ve IV. Grup madenler için müracaatlar, 1/25.000 ölçekli topoğrafik harita koordinatları esas alınarak tespit edilen noktalarla sınırlandırılmış alanlar için yapılır. Talep edilen alanın uygun olan kısmı müracaat tarihinde müracaat edene bildirilir ve üç ay içinde tebligata esas UETS adresinin bildirilmesi, maden arama projesinin verilmesi ve ruhsat bedelinin yatırılması hâlinde arama ruhsatı verilir. Aksi hâlde bu alan başka bir işleme gerek kalmaksızın müracaatlara açık hâle gelir. II. Grup (b) bendi, III. Grup ve IV. grup madenler için yapılan müracaatların değerlendirilmesi sonucunda hak sağlanan alanların ayrı alanlar şeklinde oluşması durumunda, müracaat sahibinin talebi hâlinde</p>	<p>~~(8) İhale yolu ile hak sağlanan I. Grup (b) bendi ve II. Grup (a) ve (c) bendi sahalarının ihâle bedelinin yatırılmasından itibaren üç ay içinde, işletme ruhsat bedeli yatırılarak, YTK veya akredite olmuş özel hukuk tüzel kişileri tarafından maden mühendisinin sorumluluğunda hazırlanmış işletme projesinin hak sahibi tarafından Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Aksi hâlde talep reddedilir.~~</p> <p>(9) I. Grup (b) bendi, II. Grup ~~(b) bendi~~, III. Grup ve IV. Grup madenler için müracaatlar, 1/25.000 ölçekli topoğrafik harita koordinatları esas alınarak tespit edilen noktalarla sınırlandırılmış alanlar için yapılır. Talep edilen alanın uygun olan kısmı müracaat tarihinde müracaat edene bildirilir ve üç ay içinde tebligata esas UETS adresinin bildirilmesi, maden arama projesinin verilmesi ve ruhsat bedelinin yatırılması hâlinde arama ruhsatı verilir. Aksi hâlde bu alan başka bir işleme gerek kalmaksızın müracaatlara açık hâle gelir. I. Grup (b) bendi, II. Grup ~~(b) bendi~~, III. Grup ve IV. grup madenler için yapılan müracaatların değerlendirilmesi sonucunda hak sağlanan alanların ayrı alanlar şeklinde oluşması durumunda, müracaat sahibinin talebi hâlinde bu alanlardan her birine ayrı ayrı ruhsat verilir.</p>	<p>GEREKÇE Yapılan düzenleme ile 13. Maddenin 1. Bendeinde önerilen düzenleme ile uyumlu hale getirilmiştir. Bu nedenle madde metinden çıkarılmalıdır.</p> <p>GEREKÇE Yapılan düzenleme ile 13. Maddenin 1. Bendeinde önerilen düzenleme ile uyumlu hale getirilmiştir.</p>
--	--	---

<p>bu alanlardan her birine ayrı ayrı ruhsat verilir. Ruhsat düzenlenmeyen alanlar başka bir işleme gerek kalmaksızın müracaatlara açık hâle gelir.</p>	<p>Ruhsat düzenlenmeyen alanlar başka bir işleme gerek kalmaksızın müracaatlara açık hâle gelir.</p>	
<p>Arama ruhsat dönemi MADDE 14 – (1) Arama ruhsat süresi II. grup (b) bendi, III. Grup ve IV. grup (ç) bendi madenlerde 2 yıl, IV. grup (a), (b), (c) ve (d) bendi madenlerde 10 yıldır.</p> <p>(2) II. grup (b) bendi, III. Grup ve IV. grup (ç) bendi madenlerde arama ruhsatının düzenlendiği tarihten itibaren her bir yıllık dönem sonuna kadar, UMREK tarafından tanımlanan ve Genel Müdürlükçe uygun bulunan asgari faaliyetlerin yapıldığına dair arama faaliyet raporunun verilmesi zorunludur.</p>	<p>MADDE 14 – (1) Arama ruhsat süresi I. Grup (b) bendi, II. grup ~~(b) bendi~~, III. Grup ve IV. grup (ç) bendi madenlerde 2 yıl, IV. grup (a), (b), (c) ve (d) bendi madenlerde 10 yıldır.</p> <p>(2) I. Grup (b) bendi, II. Grup ~~(b) bendi~~, III. Grup ve IV. grup (ç) bendi madenlerde arama ruhsatının düzenlendiği tarihten itibaren her bir yıllık dönem sonuna kadar, üniversiteler, ilgili meslek örgütleri ile madencilik sektöründe faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının görüşü alınarak Genel Müdürlükçe tanımlanan uygun bulunan asgari faaliyetlerin yapıldığına dair ve jeoloji mühendisi tarafından hazırlanmış arama faaliyet raporunun verilmesi zorunludur.</p>	<p>GEREKÇE Yapılan düzenleme ile 13. Maddenin 1. Bendinde önerilen düzenleme ile uyumlu hale getirilmiş, I.Grup (b) bendi ile II.Grup (a) ve (c) içinde 2 yıllık arama süreçleri hakkı getirilmiştir.</p> <p>GEREKÇE Önerilen düzenleme ile 14. Maddenin 1. bendinde önerilen düzenleme ile uyumlu hale getirilmiştir. Ayrıca “UMREK tarafından tanımlanan” kelimesi kaldırılarak ilgili meslek örgütleri, üniversiteler ile madencilik sektöründe faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının görüşü alınarak genel müdürlükçe uygun bulunan arama faaliyet raporu içeriğinin belirlenmesi zorunluluğunun getirilmesi gerektiği düşünülmektedir. UMREK Komisyonu çok kısıtlı kurumların temsilcilerin içinde yer aldığı bir yapıda olup, aynı zamanda MAPEG Genel Müdürü de komisyon başkanıdır. UMREK içinde</p>

<p>(3) IV. grup madenlerde; (ç) bendi hariç olmak üzere, arama ruhsatının düzenlendiği tarihten itibaren her iki yıllık dönem sonuna kadar, UMREK tarafından tanımlanan ve Genel Müdürlükçe uygun bulunan asgari faaliyetlerin yapıldığına dair arama faaliyet raporlarının verilmesi zorunludur.</p>	<p>(3) IV. grup madenlerde; (ç) bendi hariç olmak üzere, arama ruhsatının düzenlendiği tarihten itibaren her iki yıllık dönem sonuna kadar, ~~UMREK tarafından tanımlanan~~ üniversiteler, ilgili meslek örgütleri ile madencilik sektöründe faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının görüşü alınarak Genel Müdürlükçe tanımlanan ~~uygun bulunan asgari faaliyetlerin yapıldığına dair~~ ve jeoloji mühendisi tarafından hazırlanmış arama faaliyet raporunun verilmesi zorunludur</p>	<p>üniversiteler, meslek örgütleri ile sektörü temsilcileri yer almamaktadır. Bu nedenle düzenlenecek faaliyet raporunun içeriğine ilişkin görüşleri yansıtılmaları olanaklı değildir. Ayrıca yapılan düzenlemede faaliyet raporu tanımlaması UMREK'e bırakılmakla birlikte bunun kabul edilip, edilmeyeceği hususundaki takdir yetkisi de Genel Müdürlüğe verilmiştir.</p> <p>Bu nedenle faaliyet rapor formatı içeriğinin üniversiteler, meslek örgütleri ve sektör bileşenlerinin görüşlerinin de alınarak MAPEG Genel Müdürlüğüne belirlenmesi uygun görülmektedir.</p> <p><u>GEREKÇE</u></p> <p>14. maddenin 2. Fıkrası için önerilen gerekçeler çerçevesinde ilgili madde de gerekli olan düzenleme yapılmıştır.</p>
---	---	---

<p>(4) IV. grup (a), (b), (c) ve (d) madenlerde, UMREK tarafından tanımlanan asgari faaliyetlerin yapıldığına dair arama faaliyet raporlarının iki kez üst üste verilmemesi halinde arama ruhsatı hükümden düşer.</p> <p>(5) Arama ruhsat süresi sonuna kadar, UMREK tarafından tanımlanan ve Genel Müdürlükçe uygun bulunan asgari faaliyetlerin yapıldığına dair nihai arama faaliyet raporu ile birlikte işletme ruhsatı talebinde bulunulmaması halinde arama ruhsatı hükümden düşer.</p> <p>(6) Arama faaliyet raporlarında tespit edilen hata ve noksanlıkların bu hususun sorumlulara bildirilmesinden itibaren üç ay içinde düzeltilmesi zorunludur.</p>	<p>(4) IV. grup (a), (b), (c) ve (d) madenlerde, ~~UMREK tarafından tanımlanan asgari faaliyetlerin yapıldığına dair~~ arama faaliyet raporlarının iki kez üst üste verilmemesi halinde arama ruhsatı hükümden düşer.</p> <p>(5) Arama ruhsat süresi sonuna kadar, ~~UMREK tarafından tanımlanan ve Genel Müdürlükçe uygun bulunan asgari faaliyetlerin yapıldığına dair~~ nihai arama faaliyet raporu ile birlikte işletme ruhsatı talebinde bulunulmaması halinde arama ruhsatı hükümden düşer.</p>	<p><u>GEREKÇE</u> Gereksiz olarak cümlenin uzatıldığı görülmüştür. Yapılan düzenleme ile maddenin sadeleştirilmesi amaçlanmıştır.</p> <p><u>GEREKÇE</u> Gereksiz olarak cümlenin uzatıldığı görülmüştür. Yapılan düzenleme ile maddenin sadeleştirilmesi amaçlanmıştır.</p>
--	---	---

<p>(7) Arama ruhsat süresi sonu beklenmeden, UMREK tarafından tanımlanan ve Genel Müdürlükçe uygun bulunan asgari faaliyetlerin yapıldığına dair nihai arama faaliyet raporu verilerek işletme ruhsat talebinde bulunulabilir.</p> <p>8) Arama döneminde teknolojik araştırma, geliştirme, pilot çalışmalar ve pazar araştırmaları yapmak üzere arama faaliyet raporu ile birlikte müracaat eden ruhsat sahibine, arama ruhsat döneminde arama faaliyetleri yapılırken zorunlu olarak çıkan madenden numune alınmasına ve sevk edilmesine izin verilebilir.</p> <p>(9) UMREK koduna göre görünür rezervi belirlenmiş ruhsatlardan arama faaliyet raporu istenmez.</p> <p>(10) Arama ruhsatı döneminde, arama faaliyetlerinin bir jeoloji mühendisi nezaretinde yapılması zorunludur. Bir jeoloji mühendisi birden fazla arama ruhsat sahasındaki arama faaliyetlerine nezaret edebilir. Bu fıkra ile ilgili usul ve esaslar Genel Müdürlükçe hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.</p>	<p>(7) Arama ruhsat süresi sonu beklenmeden, ~~UMREK tarafından tanımlanan ve Genel Müdürlükçe uygun bulunan asgari faaliyetlerin yapıldığına dair~~ nihai arama faaliyet raporu verilerek işletme ruhsat talebinde bulunulabilir.</p>	<p><u>GEREKÇE</u> Gereksiz olarak cümlenin uzatıldığı görülmüştür. Yapılan düzenleme ile maddenin sadeleştirilmesi amaçlanmıştır.</p>
--	---	--

İşletme ruhsat dönemi

MADDE 15 – (1) İşletme ruhsatı taleplerinde; I. Grup (b) bendi ve II. Grup (a) ve (c) bendi madenler için ihale bedelinin yatırılmasından itibaren üç ay içinde, diğer maden grupları için ise arama ruhsat süresi sonuna kadar, Genel Müdürlüğün bütçesine gelir kaydedilmek üzere başvuru ücreti ile işletme ruhsat bedelinin yatırılması ve YTK veya akredite olmuş özel hukuk tüzel kişileri tarafından maden mühendisinin sorumluluğunda hazırlanmış işletme projesinin Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Aksi hâlde talep reddedilir. Projedeki eksiklikler üç ay içinde Genel Müdürlük tarafından ruhsat sahibine bildirilir, eksiklikler yapılan bildirimden itibaren üç ay içinde tamamlanır. Bu süre sonunda eksiklikleri tamamlamayanların talepleri kabul edilmez. Talebin kabul edilmemesi hâlinde işletme ruhsat bedeli iade edilir. Taleplerin uygun görülmesi hâlinde işletme ruhsatı düzenlenir.

MADDE 15 – (1) İşletme ruhsatı taleplerinde; ~~I. Grup (b) bendi ve II. Grup (a) ve (c) bendi madenler için ihale bedelinin yatırılmasından itibaren üç ay içinde, diğer maden grupları için ise~~ arama ruhsat süresi sonuna kadar, Genel Müdürlüğün bütçesine gelir kaydedilmek üzere başvuru ücreti ile işletme ruhsat bedelinin yatırılması ve yetkilendirilmiş tüzel kişilerce YTK veya akredite olmuş özel hukuk tüzel kişileri tarafından maden mühendisinin sorumluluğunda jeoloji mühendisi ile birlikte hazırlanmış işletme projesinin Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Aksi hâlde talep reddedilir. Projedeki eksiklikler üç ay içinde Genel Müdürlük tarafından ruhsat sahibine bildirilir, eksiklikler yapılan bildirimden itibaren üç ay içinde tamamlanır. Bu süre sonunda eksiklikleri tamamlamayanların talepleri kabul edilmez. Talebin kabul edilmemesi hâlinde işletme ruhsat bedeli iade edilir. Taleplerin uygun görülmesi hâlinde işletme ruhsatı düzenlenir.

GEREKÇE

Madde13-(1) deki değişiklik önerisine uygun olacak şekilde düzenleme yapılmıştır. Ayrıca fıkrada geçen ve karşılığı olmayan "akredite olmuş özel hukuk tüzel kişiliği" belirsiz olması nedeniyle kaldırılmıştır.

Ayrıca maden işletme projesinin hazırlanmasının arama safhasındaki faaliyetlerden ve elde edilen verilerden bağımsız olamayacağı tartışmasız bilimsel bir gerçekliktir

Maden işletme projesinin hazırlanmasına esas temel jeolojik veriler jeoloji mühendisi tarafından ortaya konulmakta; cevhere ilişkin rezerv, tenör, yayılım gibi bilgilerin yanı sıra, maden sahasındaki fay, kırık ve çatlaklar ile kayaçların bozunmasının tespit edilmesi, jeolojik birimlerin davranışları ve dayanım parametreleri, sahanın yeraltısuyu/hidrojeolojisi gibi jeolojik unsurlar, işletme projesinin teknik olarak yönlendirilmesine katkı sağlamaktadır. Bu jeolojik faktörler aynı zamanda, can ve ekonomik kayıplara yol açabilen kazaların ortaya çıkmasına engel olacak işletme projelerinin hazırlanmasında da önemli rol oynayan jeolojik risklerdir. Bu risk, açık işletme projelerinde jeolojik birimlerin özellikleri dikkate alınmadan belirlenen şev açıları ve yüksekliklerinin neden olduğu ciddi heyelanlar olarak ortaya çıkarken, kapalı işletme projelerinde ise, blok düşmesi, yıkılma, tavan

<p>(2) Ruhsatların süre uzatım taleplerinde; ruhsat süresinin bitiş tarihinden en geç altı ay öncesine kadar, Genel Müdürlüğün bütçesine gelir kaydedilmek üzere başvuru ücreti yatırılması ve YTK veya akredite olmuş özel hukuk tüzel kişileri tarafından maden mühendisinin sorumluluğunda hazırlanmış, işletme döneminde maden aramaya yönelik yapılmış faaliyetler var ise, UMREK tarafından tanımlanan ve Genel Müdürlükçe kabul edilen asgari arama faaliyetlerini de içeren işletme projesinin ruhsat sahibi tarafından Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Aksi hâlde talep reddedilir. Genel</p>	<p>(2) Ruhsatların süre uzatım taleplerinde; ruhsat süresinin bitiş tarihinden en geç altı ay öncesine kadar, Genel Müdürlüğün bütçesine gelir kaydedilmek üzere başvuru ücreti yatırılması ve ~~YTK veya akredite olmuş özel hukuk tüzel kişileri tarafından maden mühendisinin sorumluluğunda hazırlanmış, işletme döneminde maden aramaya yönelik yapılmış faaliyetler var ise, UMREK tarafından tanımlanan ve Genel Müdürlükçe kabul edilen~~ belirlenen asgari arama faaliyetlerini de içeren işletme projesinin ruhsat sahibi tarafından Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Aksi hâlde talep reddedilir. Genel Müdürlükçe proje üzerinde veya mahallinde</p>	<p>çökmesi, yanlış tahkimat, su basması, içten yanma olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum jeolojik risklerin öngörülmemesi ve işletme projesinin hazırlanmasından başlayarak gerekli önlemlerin alınmaması sonucunda meydana gelmiştir. Belirtilen nedenlerle maden mühendisinin sorumluluğunda yetkilendirilmiş tüzel kişilerce hazırlanacak işletme projesinin jeoloji mühendisleri ile birlikte yapılması gerekmektedir</p> <p>GEREKÇE</p> <p>Daha üst maddelerinde belirtilen cümlelerin tekrarına gerek olmayıp, bu madde de gerekli sadeleştirme yapılmıştır.</p>
--	---	--

<p>Müdürlükçe proje üzerinde veya mahallinde yapılan/yapılmış inceleme sonucunda tespit edilen, projedeki eksiklikler ve süre uzatımı talebinde bulunulan ruhsata ilişkin ruhsat harcı, ruhsat bedeli, rehabilitasyon bedeli ve Devlet hakkı gibi mali eksiklikler Genel Müdürlük tarafından ruhsat sahibine üç ay içinde bildirilir. Eksiklikler yapılan bildirimden itibaren üç ay içinde tamamlanır. Eksikliklerin tamamlanmaması durumunda ruhsat süresi uzatılmaz. Süre uzatım talebinin uygun görülmesi hâlinde, işletme ruhsatının süresi bitim tarihinden itibaren uzatılır.</p> <p>(3) I. Grup (a) bendi madenlerin işletme ruhsat süresi beş yıldır. I. Grup (a) bendi madenlerin işletme ruhsatlarının süresi, sürenin bitiminden altı ay önce YTK veya akredite olmuş özel hukuk tüzel kişileri tarafından maden mühendisinin sorumluluğunda hazırlanmış işletme projesinin ruhsat sahibi tarafından idareye verilmesi ve talebin uygun bulunması hâlinde uzatılabilir. I. Grup (a) bendi maden işletme ruhsat süresini uzatma taleplerinde, işletme ruhsat bedelinin beş katından fazla olmamak üzere idare tarafından belirlenen uzatma bedeli alınır.</p>	<p>yapılan/yapılmış inceleme sonucunda tespit edilen, projedeki eksiklikler ve süre uzatımı talebinde bulunulan ruhsata ilişkin ruhsat harcı, ruhsat bedeli, rehabilitasyon bedeli ve Devlet hakkı gibi mali eksiklikler Genel Müdürlük tarafından ruhsat sahibine üç ay içinde bildirilir. Eksiklikler yapılan bildirimden itibaren üç ay içinde tamamlanır. Eksikliklerin tamamlanmaması durumunda ruhsat süresi uzatılmaz. Süre uzatım talebinin uygun görülmesi hâlinde, işletme ruhsatının süresi bitim tarihinden itibaren uzatılır.</p> <p>(3) I. Grup (a) bendi madenlerin işletme ruhsat süresi beş yıldır. I. Grup (a) bendi madenlerin işletme ruhsatlarının süresi, sürenin bitiminden altı ay önce YTK ~~veya akredite olmuş özel hukuk tüzel kişileri~~ tarafından maden mühendisinin sorumluluğunda hazırlanmış işletme projesinin ruhsat sahibi tarafından idareye verilmesi ve talebin uygun bulunması hâlinde uzatılabilir. I. Grup (a) bendi maden işletme ruhsat süresini uzatma taleplerinde, işletme ruhsat bedelinin beş katından fazla olmamak üzere idare tarafından belirlenen uzatma bedeli alınır.</p>	<p>GEREKÇE</p> <p>Fıkıradaki geçen ve karşılığı olmayan "akredite olmuş özel hukuk tüzel kişiliği" belirsiz olması nedeniyle çıkarılmıştır.</p>
--	---	--

(4) I. Grup (a) bendi dışındaki grupların işletme ruhsat süresi on yıldan az olamaz.

(5) Madenlerin toplam işletme ruhsat süresinin uzatılmasına, yetmiş yıla kadar Bakan ve yetmiş yıldan doksan dokuz yıla kadar Cumhurbaşkanı yetkilidir. Kamu kurum ve kuruluşlarına ait ruhsatlarda süre sınırları uygulanmaz. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından ihale edilen ruhsat sahalarında, ruhsat süre başlangıcı hak sahibi adına ruhsatın düzenlendiği tarihtir.

(6) Arama ruhsat süresi sonuna kadar madenin görünür rezerv haline getirildiği beyan edilen sahalara, geçici tesis alanı ile belirlenen görünür ve/veya muhtemel rezerv alanına işletme ruhsatı verilir. Projede beyan edilen madenin sahada tespit edilememesi halinde işletme ruhsat talebi reddedilir.

(7) Maden işletme faaliyetleri yapılamayacak nitelikte küçük alanları içerecek şekilde yapılan işletme ruhsat taleplerinde, bu alanlar Genel Müdürlükçe ruhsattan taksir edilir. Taksir edilen küçük alan, taksir edildiği ruhsatın mücaviri sayılmaz.

<p>(8) İşletme ruhsatlarında, geçici tesis alanı ve görünür rezerv alanına işletme izni verilir. Muhtemel rezerv alanlarının maden işletme ruhsat sahalarında on yıl içinde UMREK Koduna göre kaynak ve/veya rezerv haline getirilmeyen kısımları taksir edilir. İşletme ruhsatlarında, yapılacak arama faaliyetlerinde alınması gerekli izinler arama ruhsatları ile aynı hükümlere tabidir.</p> <p>(9) Bir grup için verilen ruhsat, diğer gruptaki madenler için hak sağlamaz. Ancak ruhsata konu madenin üretilmesi için, işletme faaliyetinin zarurî neticesi olarak çıkarılan diğer grup madenler Genel Müdürlükten izin almak sureti ile değerlendirilebilir.</p> <p>(10) Ruhsat ve izinlerin üst üste verilmesi aşağıdaki esaslara tabidir.</p> <p>a) Aynı grup ruhsatlar birbiri üzerine verilemez. Farklı grup ruhsatlar ise üst üste verilebilir.</p> <p>b) Görünür rezervi belirlenen alanlar üzerine maden işletmeciliğine engel olacak</p>	<p>(8) İşletme ruhsatlarında, geçici tesis alanı ve görünür rezerv alanına işletme izni verilir. Muhtemel rezerv alanlarının maden işletme ruhsat sahalarında onbeş yıl içinde UMREK veya eşdeğer nitelikteki uluslararası kodlara göre kaynak ve/veya rezerv haline getirilmeyen kısımları taksir edilir. İşletme ruhsatlarında, yapılacak arama faaliyetlerinde alınması gerekli izinler arama ruhsatları ile aynı hükümlere tabidir.</p>	<p>GEREKÇE</p> <p>Uluslararası sistemle uyumlu çalışabilmek amacıyla kişilerin tercihlerine bağlı olarak ya UMREK veya diğer uluslararası geçerliliği olan kodlara göre kaynak ve rezerv tahmini yapılabilir. Bu nedenle madde de gerekli revizyon yapılmış, ayrıca on yıllık süre yetersiz görülerek sürenin onbeş yıla çıkarılması önerilmiştir.</p>
--	---	---

şekilde başka grup işletme ruhsatı verilemez. Ayrı ayrı üretilmesi imkânı olmayan farklı gruptaki madenler için üst üste işletme ruhsatı verilemez. Ancak farklı gruptaki ruhsat taleplerinin aynı kişiye ait olması veya talep sahiplerinin aralarında mutabakat sağladıklarını belgelemeleri hâlinde bu şart aranmaz.

c) Ayrı veya aynı gruplara ait ruhsatların işletme izin alanlarının üst üste talep edilmesi veya ruhsat sahipleri arasında uyuşmazlık çıkması hâlinde, Genel Müdürlükçe projeler incelenerek kazanılmış haklar korunmak kaydı ile kaynak kaybına neden olmayacak, maden işletmeciliğini ve işletme güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek şekilde, ayrı ayrı çalışma imkânının tespiti halinde, çalışma esasları Genel Müdürlükçe belirlenerek işletme izinleri verilebilir. Bu mümkün değilse öncelik hakkı esas alınarak faaliyete izin verilir.

ç) 2000 hektardan daha az olan IV. Grup işletme izin alanları ile 100 hektardan daha az olan II. Grup işletme izin alanları üzerine I. Grup (b) bendi maden işletme ruhsatı verilmeyeceği gibi, I. Grup (b) bendi maden işletme izni üzerine de IV. Grup veya II. Grup işletme izni verilmez. Bununla birlikte, farklı gruptaki işletme ruhsatlarının/taleplerinin aynı

kişiyeye ait olması veya talep sahiplerinin aralarında mutabakat sağladıklarını belgelemeleri halinde üst üste işletme izni verilir.

(11) Aynı alanda ayrı veya aynı gruplara ait ruhsat faaliyetlerinin çakışmasından dolayı, ruhsat sahipleri arasında uyuşmazlık çıkması hâlinde, yapılacak inceleme sonucunda bu alanda ayrı ayrı çalışma imkânının tespiti hâlinde çalışma esasları Genel Müdürlükçe belirlenir. Bu mümkün değilse öncelik hakkı esas alınarak faaliyete izin verilir.

(12) Ruhsat sahibince, işletme ruhsatı yürürlük tarihinden itibaren üç yıl içinde, 18 inci maddeye göre alınması gerekli olan çevresel etki değerlendirme kararı, mülkiyet izni, işyeri açma ve çalışma ruhsatı ile Genel Müdürlüğün kayıtlarına işlenmiş alanlar ile ilgili izinlerin Genel Müdürlüğe verilmesini müteakip, işletme izni düzenlenir. Bu iznin verildiği tarihten itibaren Devlet hakkı alınır. İşletme ruhsat süresi sonuna kadar bu fıkrada belirtilen izinlerden dolayı işletme izninin alınmaması hâlinde ruhsat hükümden düşer. Ancak; bu sürelerin hesaplanmasında mahkemede geçen süreler dikkate alınmaz.

(13) Borsada işlem gören ve/veya finansman sağlamak isteyen maden ruhsat

<p>sahipleri, kaynak ve/veya rezerv bilgilerine ihtiyaç duymaları halinde; bu bilgileri içeren raporları, UMREK veya UMREK'in üyesi olduğu "Uluslararası Maden Rezervleri Raporlama Standartları Komitesi" üyesi ülkelerin herhangi birinin kaynak ve/veya rezerv raporlama kodlarına göre hazırlamak zorundadır.</p>		
<p>Ruhsatların birleştirilmesi ve küçültülmesi MADDE 16 – (1) Aynı ruhsat sahibine ait; aynı grup ve aşamadaki ruhsatlar, bir kenarında en az iki ortak noktasının olması şartıyla birleştirilebilir. Birleştirme sonucunda ortaya çıkan alan, 13 üncü maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen alan sınırlamasını geçemez. Ancak işletme ruhsatı safhasında görünür maden rezervinin mücavir ruhsat alanlarında bir bütünlük teşkil etmesi, ortak işletme yapılmasının zorunlu veya üretimin</p>		

entegre tesisi beslemeye yönelik olması hâlinde alan kısıtlaması aranmaz. Mevcut işletme ruhsat alanında uygun ve yeterli yer bulunamaması hâlinde zorunlu tesis ve altyapı tesisleri için bitişik alandaki aynı grup ruhsat sahasıyla, safhasına bakılmaksızın ve alan sınırlaması aranmaksızın birleştirme yapılarak işletme ruhsatı düzenlenir. I. Grup ve II. Grubun farklı bentlerindeki ruhsatlar birbirleri ile birleştirilemez. I. Grup ve II. Grup (a) bendi ruhsatlar, birleştirme sonucunda alan sınırlamasını geçemez.

(2) Kamu kurum ve kuruluşlarının ruhsatları hangi aşamada olursa olsun alan sınırlaması aranmaksızın birleştirilebilir.

(3) Ruhsat küçültme talepleri; ruhsat bedeli borcunun olmaması şartıyla değerlendirilmeye alınır. Aksi takdirde talep reddedilir.

İhale

MADDE 17 – (1) Herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş, taksir edilmiş ve kısıtlama gerekçesi ortadan kalkan alanlar ile I. Grup, II. Grup (a) ve (c) bendi maden alanları ihale yolu ile ruhsatlandırılır. İhale ilanı Resmî Gazete’de yayımlanır.

MADDE 17 – (1) Herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş, taksir edilmiş ve kısıtlama gerekçesi ortadan kalkan alanlar ile I. Grup (a), ~~II. Grup (a) ve (c)~~ bendi maden alanları ihale yolu ile ruhsatlandırılır. İhale ilanı Resmî Gazete’de yayımlanır.

GEREKÇE

Madde13-(1) deki değişiklik önerisine uygun olacak şekilde düzenleme yapılmıştır.

(2) İhale bedeli, ihale teminatından az olamaz.

(3) Maden ruhsat sahasının bulunduğu bölge, cinsi, rezervi, tenörü, istihdam, yatırım, ülke ihtiyaçları ve benzeri hususlar dikkate alınarak şartnamelerde açıkça belirtmek kaydıyla ara ve uç ürün üretme şartını içeren ihaleler yapılabilir. Bu ihalelerde rezervin özellikleri dikkate alınarak ihaleye katılma şartları, ihale teminatı, ihale bedelini ödeme şekli ve süresi, üretim süreleri veya tesislerin yatırım süreleri ve diğer hususlar şartnameler ile belirlenebilir.

(4) Ruhsat sahaları arasında tek başına madencilik yapılamayacak büyüklükteki alanlara ruhsat verilmez. Bu alanlar bitişik ruhsat sahipleri arasında ihale edilir. İhalelik durumda olan ve madencilik yapılabilmesi için uygun büyüklükte olmayan sahalar, çevresindeki ruhsatsız alanlar veya diğer ihalelik sahalarla birleştirilerek ihale edilir.

(5) Havza madenciliğini geliştirmek ve jeolojik yapıyı aydınlatmak amacıyla aramalara açık alanlar dahil yeni oluşturulan alanlar ile herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş veya taksir edilmiş sahalar, alan sınırlamasına bakılmaksızın birleştirilerek ihale edilebilir. Bu şekilde ihale

edilen sahalarda ruhsatlandırılmasında 13 üncü maddenin üçüncü fıkrasındaki alan sınırlaması aranmaz.

(6) Mülga 6309 sayılı Maden Kanunu hükümleri uyarınca verilmiş olan ve bu Kanuna göre ruhsat hukuku devam eden çakışmalı işletme ruhsat sahalarda yeni bir maden bulunması hâlinde, çakışmalı alandaki maden hakkı bu ruhsat sahipleri arasında ihale edilerek ruhsatlandırılır.

(7) Sahaların ihalesinden elde edilen gelirler genel bütçeye gelir kaydedilir. Bu Kanun kapsamındaki iş ve işlemler için ihtiyaç duyulan ödenekler Genel Müdürlük bütçesinde öngörülür.

(8) Ara ve uç ürün üretme şartını içeren ihaleler hariç olmak üzere bir sahanın ihalesinin iki defa yapılmasına rağmen sahaya müracaat olmaması durumunda, sahanın aramalara açık hale geleceği Genel Müdürlükçe ilan edilir.

(9) İhalelik sahalarda, ihale edilmeksizin ihtisaslaşmış Devlet kuruluşlarına Bakan onayı ile verilebilir.

(10) İhale bedelinin nasıl ödeneceği ile ilgili usul ve esaslar Yönetmelikte belirlenir.

(8) Ara ve uç ürün üretme şartını içeren ihaleler hariç olmak üzere bir sahanın ihalesinin ~~iki defa~~ yapılmasına rağmen sahaya müracaat olmaması durumunda, sahanın aramalara açık hale geleceği Genel Müdürlükçe ilan edilir.

GEREKÇE

Madencilikte sürekli bürokrasi yaratma yerine, bir ihalede sahaya talep gelmemesi halinde aramalara açık hale getirilerek, bürokratik engeller ortadan kaldırılmalıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

İzinler

Madencilik faaliyetlerinde izinler

MADDE 18– (1) Maden işletme yöntemi, faaliyetin yapıldığı bölge, madenin cinsi, yapılacak yatırımın çevresel etkileri, şehirleşme ve benzeri hususlar dikkate alınarak belirlenen alan ya da alanlarda Bakanlık tarafından madencilik faaliyetleri durdurulabilir veya kısıtlanabilir. Kısıtlanan alanlarda yapılmış olan yatırım giderleri karşılanır. Kısıtlama gerekçesi ortadan kalkan alan/alanlardaki ruhsatın/ruhsatların, ihale yapılmaksızın başvuru ücreti ve Genel Müdürlükçe belirlenen bedelin yatırılması halinde iade edileceği önceki sahibine bildirilir. Önceki sahibinin ruhsatı altı ay içinde almak istememesi durumunda saha ihale yoluyla aramalara açılır.

(2) Diğer Kanunlarla madencilik faaliyeti yapılmasına izin verilmeyen alanlar Genel Müdürlüğe bildirilir. Madencilik faaliyetlerine kısıtlama getirilen bu alanlara ruhsat verilmez. Ruhsat verildikten sonra diğer Kanunlarla madencilik faaliyetinin kısıtlanması halinde, ruhsatın yatırım giderleri kısıtlamayı getiren

(2) Diğer Kanunlarla madencilik faaliyeti yapılmasına izin verilmeyen alanlar Genel Müdürlüğe bildirilir. Madencilik faaliyetlerine kısıtlama getirilen bu alanlara ruhsat verilmez. Ruhsat verildikten sonra diğer Kanunlarla madencilik faaliyetinin kısıtlanması halinde, ruhsatın yatırım giderleri **güncellenerek**

GEREKÇE

Madencilik faaliyetleri sonucu uğranılan kaybın güncel bedel üzerinden ilgiliye ödenmesinin sağlanması için gerekli ilave yapılmıştır.

<p>kanunun yürütücüsü kurum tarafından karşılanır.</p> <p>(3) Diğer Kanunlarla madencilik faaliyeti yapılması izne tabi olan alanlar ile bu Kanun kapsamında Genel Müdürlüğün görüşü alınarak madencilik faaliyeti izne tabi hale getirilen alanlar Genel Müdürlüğe bildirilir. Bu alanlara yapılan ruhsat müracaatlarının hak sağlaması ve yükümlülüklerin yerine getirilmesi halinde ilgili kurumlardan izin alınması için müracaat sahibine bir yıl süre verilir. İzin alınan kısımlar için ruhsat düzenlenir. İzin alınamayan kısımlar müracaat sahasından taksir edilerek ilgili kurumun izni ile ihale edilir. Müracaat alanının bir kısmının bahse konu alanlarla çakışması halinde çakışan alan dışındaki serbest alana, üç aylık süre içinde yükümlülüklerin yerine getirilerek talep edilmesi durumunda ruhsat düzenlenir. Aksi halde, çakışan alan dışındaki serbest alan üç aylık süre sonunda müracaatlara açık hale gelir. Çakışan alana ilgili kurumlardan izin alınması için müracaat sahibine bir yıl süre verilir. Gerekli iznin alınması halinde bu alan ruhsata ilave edilir. Çakışan alanla ilgili izin alınamayan kısım reddedilir ve izin alınamayan kısımlar müracaat sahasından</p>	<p>kısıtlamayı getiren kanunun yürütücüsü kurum tarafından karşılanır.</p>	
--	--	--

taksir edilerek ilgili kurumun izni ile ihale edilir.

(4) Devlet ormanları içinde yapılacak maden arama ve işletme faaliyetleri ile bu faaliyetler için zorunlu ve ruhsat süresine bağlı olarak yapılan geçici tesislere 31/8/1956 tarih ve 6831 sayılı Orman Kanunu hükümlerine göre izin verilir.

(5) Yaban hayatı koruma ve geliştirme alanlarında maden arama ve işletme faaliyetleri ile bu faaliyetler için gerekli geçici tesislere çevresel etki değerlendirme raporunda belirlenen esaslar dahilinde izin verilir. Alınan izinler, temditler dahil ruhsat hukuku sonuna kadar devam eder.

(6) Tapuda zeytinlik olarak kayıtlı alanlara, 3 kilometre mesafe dahilindeki madencilik faaliyetlerinin ve bu faaliyetlere dayalı geçici tesislerden çıkacak kimyevi atık, toz ve dumanın, zeytinliklerin vegetatif ve generatif gelişmesine mani olup olmadığına Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenen emisyon limitlerine göre Tarım ve Orman Bakanlığınca karar verilir. Belirlenen emisyon limitlerinin altında kalan madencilik faaliyetleri ve bu faaliyetlere dayalı geçici tesislere izin verilir.

<p>(7) Uygulanan yöntem, teknoloji ve derinliğe bağlı olarak projesi Genel Müdürlükçe uygun bulunan yer altı madencilik faaliyetlerinin tekabül ettiği yüzey alanı için herhangi bir izin alınmaz. Yer altı madencilik faaliyetlerine bağlı olarak gerekli olan yerüstü tesisleri veya galeri ağzının isabet ettiği alan için gerekli izinlerin alınması zorunludur.</p> <p>(8) Madencilik faaliyeti yapılan alanların, izne tabi alan olmaları halinde, ilgili olduğu kanun hükümlerine göre gerekli izinlerin alınması zorunludur. Genel Müdürlükçe işletme ruhsatı verildikten sonra, işletme ruhsat alanının diğer kanunlara göre izne tabi alan haline gelmesi durumunda kazanılmış haklar korunarak faaliyetler sürdürülür. Ancak, madencilik faaliyetlerine izin verilmemesi durumunda ruhsatın yatırım giderleri, izin vermeyen kurum tarafından karşılanır. Diğer kanunlara göre izne tabi alanlar, Genel Müdürlüğün görüşü alınarak belirlenir.</p>	<p>(7) Uygulanan yöntem, teknoloji ve derinliğe bağlı olarak projesi Genel Müdürlükçe uygun bulunan yer altı madencilik faaliyetlerinin tekabül ettiği yüzey alanı için herhangi bir izin alınmaz. Ancak bu hüküm imar planı bulunan veya üstünde yerleşim alanı bulunan yerler için uygulanmaz. Söz konusu alanlar ile yer altı madencilik faaliyetlerine bağlı olarak gerekli olan yerüstü tesisleri veya galeri ağzının isabet ettiği alan için gerekli izinlerin alınması zorunludur.</p> <p>(8) Madencilik faaliyeti yapılan alanların, izne tabi alan olmaları halinde, ilgili olduğu kanun hükümlerine göre gerekli izinlerin alınması zorunludur. Genel Müdürlükçe işletme ruhsatı verildikten sonra, işletme ruhsat alanının diğer kanunlara göre izne tabi alan haline gelmesi durumunda kazanılmış haklar korunarak faaliyetler sürdürülür. Ancak, madencilik faaliyetlerine izin verilmemesi durumunda ruhsatın yatırım giderleri güncellenerek, izin vermeyen kurum tarafından karşılanır. Diğer kanunlara göre izne tabi alanlar, Genel Müdürlüğün görüşü alınarak belirlenir.</p>	<p>GEREKÇE</p> <p>Yeraltı maden işletmesinin yerleşim alanı altında bulunduğu bölgelerde, maden işletmesi sırası veya sonrasında meydana gelen göçüklerin yüzeyde meydana getirdiği deformasyonlar nedeniyle hasar gördüğü, bununda can ve mal güvenliğini tehdit ettiği bilinmektedir. Yapılacak yeraltı madencilik işletmesinin yüzeyde yer alan yapılara hasar vermeyeceği bilimsel ve teknolojik yöntemlerle kanıtlanmalı ve bu konuda ilgili kurumlardan gerekli izinler alınmalıdır.</p> <p>GEREKÇE</p> <p>Madencilik faaliyetleri sonucu uğranılan kaybın güncel bedel üzerinden ilgiliye ödenmesinin sağlanması için gerekli ilave yapılmıştır.</p>
---	--	---

(9) Kazanılmış haklar korunmak kaydıyla içme ve kullanma suyu rezervuarının maksimum su seviyesinden itibaren 1000-2000 metre mesafe genişliğindeki şeritte, alıcı ortama arıtma yapılmadan doğrudan su deşarj edilmemesi şartıyla çevre ve insan sağlığına zarar vermeyeceği bilimsel ve teknik olarak belirlenen maden arama ve işletme faaliyetleri ile altyapı tesislerine izin verilir. 2000 metreden sonraki koruma alanı içinde çevresel etki değerlendirmesi raporuna göre yapılması uygun bulunan maden istihracı ve her türlü tesis yapılabilir. Ancak faaliyet sırasında alıcı ortama yapılacak deşarjlarda ilgili yönetmelikte belirtilen limitlere uyulması zorunludur.

(10) Maden üretim faaliyetleri ile ruhsat sahasındaki bu faaliyetlere dayalı tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatları idare tarafından verilir. Maden ruhsat sahaslarında, maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı geçici tesisler dışındaki faaliyetler ve/veya tesisler için Bakanlığın izni olmaksızın hiçbir surette işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenemez. Bu ruhsatların verilmesi sırasında 26/5/1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu hükümlerine göre belediyelerin tahsil ettiği işyeri açma izni

harcı idare tarafından tahsil edilir. Bu bedelin % 50'si ruhsatın bulunduğu bölgeyle sınırlı olarak altyapı yatırımlarında kullanılmak üzere, doğrudan ilgili ilçe veya ilçelerin Köylere Hizmet Götürme Birlikleri hesabına aktarılır. Bu alanların belediyelerin mücavir alanı içinde kalması durumunda tahsil edilen harcın % 50'si ilgili belediyenin hesabına aktarılır.

(11) İlgili bakanlıkların mevzuatı gereği yapacakları inceleme ve denetimlerde; ruhsat alanlarında ilgili Kanun esaslarına uygun çalışılmadığının tespiti halinde, yapılan işlemler Genel Müdürlüğe bildirilir. Çevre ve insan sağlığına zarar verdiği tespit edilen madencilik faaliyetleri gerekli önlemler alınıncaya kadar durdurulur.

(12) Çevresel etki değerlendirmesi işlemleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, diğer izinlere ilişkin işlemler de ilgili bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca çevresel etki değerlendirmesi sürecinde en geç üç ay içinde bitirilir. Bakanlık ve diğer bakanlıkların mevzuatının gerektirdiği maddî yükümlülükler ruhsat sahibi tarafından karşılanır.

(13) İmar alanları içinde kalan madencilik faaliyetleri, ilgili yerel merciden izin alınarak

(12) Çevresel etki değerlendirmesi işlemleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, diğer izinlere ilişkin işlemler de ilgili bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca çevresel etki değerlendirmesi sürecinde ~~en geç üç ay içinde~~ bitirilir. Bakanlık ve diğer bakanlıkların mevzuatının gerektirdiği maddî yükümlülükler ruhsat sahibi tarafından karşılanır

GEREKÇE

ÇED sürecine 3 ay gibi bir süre verilmesi ve bu sürede bitirilmesi mümkün değildir. Çevre Kanunu çerçevesinde yörenin özelliklerine göre halkın katılımı ile hazırlanan ÇED raporlarının 3 ay gibi bir sürede tamamlanması olanaklı olmadığı gibi çevrenin korunmasına da hizmet etmeyecektir.

yapılır. Ruhsat alındıktan sonra imar alanları içine alınan sahalardaki madencilik faaliyetlerine izin verilmemesi durumunda, ruhsatın yatırım giderleri izin vermeyen kurum tarafından karşılanır. İmar planı bulunmayan alanlarda yapılan veya yapılacak olan madencilik faaliyetleri ile bu faaliyetlere bağlı geçici tesisler ve bunların müştemilatı ile doğal taş artığı tesisleri için imar planı yapılmaz. İşletme ruhsatları ve madencilik faaliyetlerine bağlı geçici tesisler, tapu kayıtları ile çevre düzeni ve imar planları notuna işlenir. İmarsız alanlarda yürütülen madencilik faaliyetleri için gerekli olan geçici tesisler ve bunların müştemilatı, inşaat ve yapı kullanma iznine tabi değildir. Ancak, yapıların fen ve sağlık kurallarına uygun olması ve ilgili idareye bildirilmesi zorunludur. İmarsız alanlarda yürütülen madencilik faaliyetleri için gerekli olan geçici tesisler ve bunların müştemilatı niteliğindeki yapılar, ruhsat sahibi tarafından madencilik faaliyetinin sonlandırılmasını müteakip bir yıl içinde kaldırılır. Bunlardan çevresel etki değerlendirmesi olumlu kararı alınmış olanların, çevresel etki değerlendirmesi raporunda belirtildiği şekli ile her iki alanda da yol, su, haberleşme, enerji nakil hattı, bant

konveyör, havai hat ve kuyu tesislerinin ilgili idarenin onayı ve talebi doğrultusunda bedelsiz olarak kalmasına izin verilebilir. Diğerlerinin ise süresinde yerinden kaldırılması veya çevre ile uyumlu hale getirilmesi zorunludur. Ruhsat sahibinin bu yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde, çevre ve insan sağlığı bakımından sorumlulukları devam eder. Ruhsat sahibi tarafından yapılması gereken işlemler ilgili idare tarafından yerine getirilerek yapılan masraflar 21/7/1953 tarih ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

(14) Kamu hizmeti veya umumun yararına ayrılmış yerlere ve bu tür tesislere 60 metre mesafe dahilinde madencilik faaliyetleri Bakanlığın, binalara 60 metre, özel mülkiyete konu araziye 20 metre mesafe dahilinde ise mülk sahibinin iznine bağlıdır. Bu mesafeler, ihtiyaç halinde madencilik faaliyetlerinin boyutu, emniyet tedbirleri ve arazinin yapısı dikkate alınarak Bakanlıkça artırılabilir. Mesafeler yatay olarak hesaplanır. Bu fıkraya aykırı faaliyette bulunulduğunun tespiti hâlinde bu alandaki işletme faaliyetleri durdurulur. Bu ihlalleri tespit eden kamu kurum ve kuruluşu diğer ilgili kamu kurum ve

kuruluşlarına durumu bildirir. Bu ihlallerin ilk tespit tarihinden itibaren, ilk tespit dâhil üç yıl içinde üç kez yapıldığının tespiti hâlinde ise ruhsat iptal edilir.

(15) Maden arama faaliyetleri bu Kanunda sayılanlar dışında herhangi bir izne tâbi değildir. Jeolojik haritalama, jeofizik etüt, sismik, karot, kırıntı, Genel Müdürlükçe uygun görülen, numune alma amaçlı kesim ve kazı çalışmaları ile bunlara yönelik sathi hazırlık işlemlerini içeren maden arama faaliyetleri için çevresel etki değerlendirmesi kararı aranmaz.

(16) Madencilik faaliyetleri dışındaki diğer yatırımların, madencilik faaliyetlerini etkileyip etkilemediği ile ilgili Genel Müdürlük görüşü alınır. Madencilik faaliyetleri ile diğer yatırımların birbirlerini engellemesi, maden işletme faaliyetinin yapılamaz hale gelmesi, yatırım için başka alternatif alanların bulunamaması durumunda, madencilik faaliyeti ve yatırımla ilgili karar, kamu yararı açısından yatırımların önceliği ve önemini tespit etmek üzere, ilgili Bakanlığın uygun görüşü alınarak Bakanlık tarafından verilir. Bakanlık tarafından alınan bu kararlar, kamu yararı kararı yerine geçer. Maden işletme faaliyetinin yapılamaz hale geldiği

15) Maden arama faaliyetleri ilgili kanunlarda bu Kanunda sayılanlar dışında herhangi bir izne tâbi değildir. Jeolojik haritalama, jeofizik etüt, sismik, karot, kırıntı, Genel Müdürlükçe uygun görülen, numune alma amaçlı kesim ve kazı çalışmaları ile bunlara yönelik sathi hazırlık işlemlerini içeren maden arama faaliyetleri için çevresel etki değerlendirmesi kararı aranmaz.

GEREKÇE

Madde yeniden gözden geçirilmelidir. Orman, çevre, imar, tabiat varlıklarını koruma gibi kanunlarda var olan kısıtlamalar olduğu sürece bu maddenin uygulanması mümkün değildir. O nedenle bu madde yeniden ele alınmalı ve düzenlenmelidir. Ayrıca önerilen düzenlemelerin değiştirilmesi önerilen kanunların amacına uygun olmalıdır. Aksi durum toplumsal tepkilerin artmasına neden olmaktadır.

alanın ruhsattan taksir edilmesine veya ruhsatın iptal edilmesine Bakanlık tarafından karar verilir.

(17) Yatırım akışması ile ilgili Bakanlık veya Genel Müdürlük tarafından gerekli görülmesi hâlinde hazırlatılan rapor, danışmanlık ücretleri, yapılacak tetkik ve incelemeler için gerekli yolluk, gündelik ve benzeri tüm harcamalar yatırımcı veya ruhsat sahibi tarafından karşılanır. Bakanlık kararı ile faaliyeti kısıtlanan maden işletmecisinin veya yatırım sahibinin yatırım giderleri, lehine karar verilen tarafça tazmin edilir. Yatırım akışması işlemleri nedeniyle Bakanlıkça veya Genel Müdürlükçe herhangi bir sebeple ödenmek zorunda kalınan tutar, lehine karar verilen tarafa rücu edilir. Yatırım giderlerinin tespiti ve tazmin esasları Genel Müdürlük tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

(18) Madencilik faaliyetleri ve/veya bu faaliyetlere bağlı geçici tesisler için verilmiş izinler, temditler dahil ruhsat hukuku devam ettiği sürece geçerlidir. Ruhsatın temdit edilmesi hâlinde madencilik faaliyetleri ve/veya bu faaliyetlere bağlı geçici tesisler için verilmiş bütün izinler hiçbir işleme gerek kalmaksızın temdit süresi sonuna kadar uzatılmış sayılır.

(19) Ruhsat sahalarında ruhsat sahipleri, madencilik faaliyetleri ve madenlerin işlenmesine yönelik faaliyetler dışında hiçbir faaliyette bulunamaz ve geçici tesisler dışında herhangi bir tesis veya altyapı tesisi kuramaz. Ruhsat sahalarında ruhsat sahibi veya diğer gerçek veya tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşları ancak Bakanlık tarafından uygun görülmesi hâlinde ticari veya sınai faaliyette bulunabilir.

(20) Maden ruhsat sahaları; rezerv kaybına sebebiyet verilmemesi için, arazinin vasfına bakılmaksızın hafriyat toprağı, cüruf, inşaat yıkıntı atığı ve benzeri atıklar için döküm alanı olarak kullanılamaz. Maden ruhsat sahalarına kamu kurum ve kuruluşları tarafından döküm izni verilemez. Ancak maden ruhsat sahalarında rezervin bittiğinin Genel Müdürlükçe tespiti hâlinde kamu kurum ve kuruluşlarına döküm izni verilir. Rezervin bittiğinin tespit edilememesi veya rezervin varlığının tespiti hâlinde ise Genel Müdürlüğe kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan döküm izni talepleri bu madde kapsamında yatırım çakışması olarak değerlendirilir ve ilgili hükümlere göre sonuçlandırılır. İhalelik sahalar için de arazinin vasfına bakılmaksızın, Genel Müdürlüğün uygun görüşü alınması

<p>zorunludur. Bu fıkra hükümlerine aykırı hareket edenlerin faaliyetleri durdurulur, yapılan dökümün ruhsat sahasından veya ihalelik sahadan kaldırılması için altı ay süre verilir.</p> <p>(21) Madencilik faaliyetleri ve/veya bu faaliyetlere bağlı geçici tesislerin ruhsat sahasının dışında kurulabilmesi için; jeolojik, hidrojeolojik, topoğrafik yapının uygun olmaması ve özel mülkiyet izinlerinin alınamaması gibi nedenlerle ruhsat sahası içinde alternatif alanın bulunmaması, geçici tesislerin kurulacağı beyan edilen alternatif alanda yürürlükte maden ruhsatı bulunmaması halinde talepte bulunulabilir. Talebin uygun bulunması halinde geçici tesis kurma izni verilir. Ruhsat sahası dışında geçici tesis kurulması uygun bulunan alanın izne tabi alan olması halinde, ilgili olduğu kanun hükümlerine göre gerekli izinlerin alınması zorunludur.</p>		
<p>İrtifak, intifa hakkı ve kamulaştırma</p> <p>MADDE 19 – (1) Maden arama veya işletme dönemi içinde, özel mülkiyete konu gayrimenkul üzerinde kullanma amacına münhasır olmak ve ruhsat süresini geçmemek</p>		

üzere belli süreler için ruhsat sahibi tarafından Genel Müdürlüğe müracaat edilerek irtifak ve/veya intifa hakkı tesisi talep edilebilir. Ruhsat sahasında yapılacak madencilik faaliyetleri veya mücavirinde kurulacak tesisler için zorunlu olan, ruhsat sahası içinden veya dışından getirilecek su, doğalgaz, elektrik ve haberleşme hatları ile nakliye yolları için ruhsat sahibi Genel Müdürlüğe müracaat ederek irtifak ve/veya intifa hakkı tesisi isteyebilir.

(2) Faaliyetler sırasında irtifak ve/veya intifa hakkı tesis edilen alana zarar verilmesi durumunda, ruhsat sahibi adli merciler tarafından tespit edilecek tazminatı arazi sahibine ödemek ve alanı kullanılabilir durumda terk etmekle yükümlüdür.

(3) İşletme ruhsatı safhasında işletme faaliyetleri için gerekli olan özel mülkiyete konu taşınmaz, taraflarca anlaşma sağlanamaması ve işletme ruhsatı sahibinin talebi üzerine Bakanlıkça kamu yararı bulunduğuna karar verilmesi halinde kamulaştırılır. Kamulaştırma işlemleri 04.11.1983 tarih ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre yapılır. Bu husustaki masraflar ve kamulaştırma bedeli işletme ruhsatı sahibi tarafından ödenir.

Kamulaştırılan taşınmaz, tapuya Hazine adına tescil edilip ruhsat hukuku devam ettiği sürece madencilik faaliyetlerinde kullanılmak üzere ruhsat sahibi adına tahsis edilir.

(4) Kamulaştırılan taşınmazın, maden işletme faaliyetleri için lüzum kalmadığının Genel Müdürlükçe tespiti halinde, Kamulaştırma Kanununda öngörülen usul ve esaslara göre belirlenecek rayiç bedeli ödenmek kaydıyla kamulaştırılan yerin önceki sahibine iade edileceği hususu, ruhsat sahibi ve taşınmazın önceki sahibine tebliğ edilir. Önceki sahibinin taşınmazı altı ay içinde almak istememesi durumunda taşınmaz Hazineye kalır. Tapu siciline konulan şerhler Genel Müdürlüğün müracaatı üzerine ayrıca mahkeme kararına gerek kalmadan silinir.

(5) Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufundaki yerlerde yapılan madencilik faaliyetleri için bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra kira, ecri misil alınmaz.

(6) I. Grup (a) ve II. Grup (a) bendi madenler için kamulaştırma hükümleri uygulanmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM İşletme Faaliyetleri

Daimi nezaretçi

MADDE 20 – (1) Kaynak tuzlaları hariç olmak üzere, maden işletme ruhsat sahalarındaki arama faaliyetleri jeoloji mühendisi, işletme faaliyetleri ise maden mühendisi nezaretinde yapılır.

(2) Maden ruhsat sahalarındaki işletme faaliyetlerinde asgari bir maden mühendisi daimi olmak üzere, işletme tekniği, büyüklüğü ve yapısal durumu göz önüne alınarak diğer meslek disiplinlerinden mühendis istihdam edilmesi zorunludur.

(2) Maden ruhsat sahalarındaki işletme faaliyetlerinde asgari bir maden mühendisi **ve jeoloji mühendisi** daimi olmak üzere, işletme tekniği, büyüklüğü ve yapısal durumu göz önüne alınarak diğer meslek disiplinlerinden mühendis istihdam edilmesi zorunludur.

GEREKÇE

Madenlerin işletilmesi sırasında sahanın jeolojik özelliklerinin çok iyi tanınıp, takip edilmesinin madenlerimizin en verimli bir şekilde üretilmesi ve güvenli bir işletmenin sürdürülmesi açısından önemli olduğu bilinmektedir. Diğer taraftan, madenlerin işletilmesi sırasında maden yatağıyla ilgili yeni jeolojik veriler ortaya çıkabilmekte, yüzey ve yeraltı maden jeoloji haritalarına işlenen bu verilerin yorumlanmasıyla madenlerin en verimli şekilde işletilmesi sağlanırken aynı zamanda yeni hedef alanlar tespit edilmekte ve işletme projeleri yeni veriler ışığında geliştirilebilmektedir.

Diğer taraftan, Maden işletme projesinin uygulanması esnasında da karşılaşılabilecek fay, kırık ve çatlaklar ile kayaçların bozuşmasının tespit edilmesi, jeolojik birimlerin davranışları ve dayanım parametrelerinin belirlenmesi, sahanın yeraltısuyu/hidrojeolojisi gibi jeolojik unsurlar,

		<p>bir yanıyla üretimin yönlendirilmesini belirleyen en önemli faktörler olurken, diğer yanıyla da can ve ekonomik kayıplara yol açabilen kazalara neden olacak önemli jeolojik riskleri oluşturmaktadır. Bu risk, açık işletmelerde jeolojik birimlerin özellikleri dikkate alınmadan belirlenen şev açıları ve yüksekliklerinin neden olduğu ciddi heyelanlar olarak ortaya çıkarken, kapalı işletmelerde blok düşmesi, yıkılma, tavan çökmesi, yanlış tahkimat ve su basması olarak karşımıza çıkabilmektedir.</p> <p>Sonuç olarak, jeolojik yapı, kayaçların özellikleri ve yeraltı suyu gibi jeolojik unsurların dikkate alınmadığı işletmelerde can kayıplarının yanı sıra üretim ve diğer ekonomik kayıplar da söz konusu olmaktadır. Nitekim yakın geçmişte yaşadığımız Afşin Elbistan, Soma ve Ermenek maden kazalarının, bu jeolojik risklerin öngörülmemesi ve gerekli önlemlerin alınmaması sonucunda meydana geldiği asla unutulmamalıdır. Belirtilen nedenlerle, maden işletmelerinde daimi nezaretçi olan Maden Mühendisinin yanında, bir jeoloji mühendisinin de teknik eleman olarak görev yapması; verimli, daha sağlıklı ve güvenli bir çalışma ve iş ortamı oluşturacaktır</p>
--	--	--

(3) Vardiyalı çalışan işletmelerde, işletmenin büyüklüğü ve niteliği esas alınarak her vardiyada zorunlu olarak istihdam edilecek maden mühendisi ve jeoloji mühendisi ile görevlendirilecek diğer mühendislerin görev, yetki, sorumluluk, atanma, eğitim, çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

(4) Bu maddede belirtilen istihdam şartları sağlanmadan yapılan madencilik faaliyetleri durdurulur. İstihdam şartlarının sağlanması hâlinde faaliyete izin verilir.

(5) Bir den fazla maden işletme ruhsat sahasındaki arama faaliyetleri, usul ve esasları yönetmelikte belirtildiği şekilde bir jeoloji mühendisi nezaretinde yapılabilir.

İşletme faaliyeti

MADDE 21 – (1) İşletme faaliyeti, projesine ve bu Kanunun ilgili hükümlerine göre yürütülür. Faaliyetlerin işletme projesine uygun olmadığı veya işletme güvenliği açısından tehlikeli olduğunun tespit edilmesi hâlinde ilgili alanda üretim faaliyetleri durdurulur.

(2) İşletme projeleri ve değişikliklerinin uygulamaya konulmadan önce Genel Müdürlüğe sunulması zorunludur. Aksi

(3) Vardiyalı çalışan işletmelerde, işletmenin büyüklüğü ve niteliği esas alınarak her vardiyada zorunlu olarak istihdam edilecek maden mühendisi ve jeoloji mühendisi ile görevlendirilecek diğer mühendislerin görev, yetki, sorumluluk, atanma, eğitim, çalışma usul ve esasları **ilgili meslek odalarının görüşü alınarak** yönetmelikle belirlenir.

GEREKÇE

İlgili meslek alanına ilişkin düzenlemelerin, meslek örgütlerinin görüşünün alınarak gerçekleştirilmesi, sektörel gelişme için önem arz etmektedir. Katılımcı bir anlayışla meslek alanını ilgilendiren düzenleyici işlemlerin ilgili meslek örgütlerinin görüşü alınarak yapılması uygulamada yaşanan sorunların çözümüne katkı sağlayacaktır.

takdirde ilgili alanda işletme güvenliğinin sağlanmasına yönelik faaliyetler dışındaki faaliyetler durdurulur. İşletme projeleri ve değişiklikleri ile ilgili dokümanlar ve işletmelerin faaliyetlerinin durdurulmasına dair işlemler Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Bakanlık tarafından karşılıklı olarak elektronik ortamda erişime açılır.

(3) Ruhsat sahibi, her yıl nisan ayı sonuna kadar bir önceki yıl içinde gerçekleştirdiği işletme faaliyeti ile ilgili teknik belgeleri, işletme faaliyet raporunu ve işletme sahasında arama yapmış ise UMREK tarafından tanımlanan ve Genel Müdürlükçe kabul edilen asgari arama faaliyetlerini de içeren arama ile ilgili bilgileri Genel Müdürlüğe, I. Grup (a) bendi madenler için ise, işletme faaliyet raporunu, idareye vermekle yükümlüdür. Haziran ayı sonuna kadar bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde yükümlülük yerine getirilinceye kadar üretim faaliyeti durdurulur.

(4) Maden ruhsat sahaları ile ham madde üretim izin sahalarında rezervin verimli bir şekilde değerlendirilmesi, işletme güvenliği tedbirlerinin alınması amacıyla birden fazla ruhsatın birbirine mücavir olarak bulunduğu

(3) Ruhsat sahibi, her yıl nisan ayı sonuna kadar bir önceki yıl içinde gerçekleştirdiği işletme faaliyeti ile ilgili teknik belgeleri, işletme faaliyet raporunu ve işletme sahasında arama yapmış ise ~~UMREK tarafından tanımlanan~~ ve Genel Müdürlükçe kabul edilen asgari arama faaliyetlerini de içeren arama ile ilgili bilgileri Genel Müdürlüğe, I. Grup (a) bendi madenler için ise, işletme faaliyet raporunu, idareye vermekle yükümlüdür. Haziran ayı sonuna kadar bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde yükümlülük yerine getirilinceye kadar üretim faaliyeti durdurulur.

GEREKÇE

13. madde de önerilen gerekçeler nedeniyle gerekli düzenle yapılmıştır

<p>sahalarda faaliyetlerin ortak bir proje çerçevesinde yapılmasına, hak sahiplerinin rızasının olması hâlinde Genel Müdürlükçe, ruhsat sahiplerinin rızasının olmaması hâlinde ise Bakan onayı ile karar verilebilir. Bu amaçla, ortak ruhsat alanları içinde belirlenecek termin planları dikkate alınarak işletme izin alanları yeniden düzenlenebilir. Genel Müdürlükçe ortak proje yaptırılması halinde proje giderleri, ilgili ruhsat sahiplerinden tahsil edilmek üzere Genel Müdürlük bütçesinden karşılanır.</p> <p>(5) Üretilen madenin nihai satışı dahil, yapılan tüm sevkiyatlarında sevk fişi kullanılması zorunludur.</p> <p>(6) Ruhsatlı sahalarda işletme izni olmadan üretim faaliyetinde bulunulamaz.</p> <p>(7) Ruhsatlı sahalarda işletme izni alanı dışında aynı grupta üretim faaliyetinde bulunulamaz.</p> <p>(8) Galeri atımı yöntemi ile patlatma yapılamaz.</p>		
<p>Maden bölgesi ve ruhsatların taşınması MADDE 22 – (1) Birbirine bitişik veya yakın maden sahalarında, yapılan üretimin çevresel etkileri, şehirleşme, işletme</p>		

güvenliği, rezervin verimli işletilmesi ve benzeri sebeplerden dolayı yapılacak proje ve planlama çerçevesinde, Genel Müdürlüğün teklifi ve Bakan onayı ile maden bölgesi ilan edilebilir. Maden bölgesindeki ruhsatların bir veya birden fazla ruhsatta birleştirilmesi Genel Müdürlükçe yapılır.

(2) Maden bölgesinde belirlenen alandaki ruhsatların tüzel kişiliği haiz bir şirkette birleştirilmesi için ruhsat sahiplerine altı aya kadar süre verilir. Ruhsat sahiplerinin kurulacak olan bu şirketteki ortaklık payları, maden rezervi de göz önüne alınarak belirlenir. Ruhsatların birleştirilmesi, belirlenen alandaki toplam rezervin en az yarısına tekabül eden ruhsat sahiplerinin talebi hâlinde gerçekteştirilir. Bu talep sahipleri ikiden az olamaz. Talep sahibinin iki olması hâlinde ise hissedarlardan birinin rezerv oranı en az yüzde on olmalıdır. Yeterli talebin sağlanamaması durumunda belirlenen alandaki tüm ruhsatlar iptal edilir. Bu sahalarda, alan sınırlamasına bağlı kalmaksızın Genel Müdürlük tarafından belirlenen kriterlere göre ihale edilerek ruhsatlandırılır. İptal edilen ruhsatlara ilişkin Genel Müdürlükçe tespit edilen yatırım giderleri Genel Müdürlük bütçesinden karşılanır. Birleşen ruhsatların alan sınırlarını

belirleme yetkisi Genel Müdürlüğe aittir. Maden bölgesi içinde bulunan ihalelik sahalar, ihale teminatı yatırılarak birleşen ruhsata ilave edilebilir.

(3) Belirlenen alandaki toplam rezervin en az yarısına tekabül eden ruhsat sahiplerince birleştirmenin talep edilmesi hâlinde, birleştirmeye dâhil olmayan diğer ruhsatlar iptal edilir. İptal edilen ruhsatların Genel Müdürlükçe tespit edilen yatırım giderleri, birleştirme yapılan ruhsat sahibince ödenir ve bu ruhsat alanları birleştirilmiş ruhsata ilave edilir. Tespit edilen yatırım giderinin ruhsat sahibince altı ay içinde ödenmemesi hâlinde ise belirlenen alandaki ruhsatların tümü iptal edilir.

(4) Şehirleşme, çevresel ve benzeri etkiler dikkate alınarak bazı alanlardaki I. Grup ve II. Grup (a) madencilik faaliyetleri, valilik görüşü ile Bakanlık tarafından kısıtlanabilir. Bakan onayı ile kısıtlanan alandaki işletme izinli I. Grup ve II. Grup (a) bendi maden ruhsatları, rezervi dikkate alınmak suretiyle maden bölgesine ya da başka bir alana taşınarak ruhsatlandırılabilir. Bu tür ruhsatlandırma işlemi ihalelik sahalar üzerinde de ihalesiz yapılabilir. Kısıtlama ve taşınma alanlarındaki

rezerv tespitleri Genel Müdürlükçe veya valiliklerce yapılır.

(5) Maden bölgesi olan illerde bu bölgeleri yönetmek üzere maden bölgesi komisyonu kurulur. Bu komisyon, idare bünyesinde faaliyet gösterir. Komisyon; Valinin başkanlığında, Genel Müdürlük, Kaymakamlık, İl ve İlçe Belediyeleri, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ile ruhsat sahibi şirket temsilcilerinden birer kişinin katılımı ile oluşur. Komisyon üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını oy çokluğu ile alır. Oyların eşitliği halinde başkanın oyu yönünde karar alınmış sayılır.

(6) Komisyon, ruhsat sahasındaki faaliyetlerin projeye, çevre ve insan sağlığına uygun yürütülmesini kontrol ederek madencilik faaliyetlerinin geçici olarak durdurulması dâhil gerekli tedbirlerin alınmasını sağlar. Komisyon geçici olarak durdurma kararı dahil faaliyetlerini Genel Müdürlüğe bildirir.

(7) Ruhsat sahibi tarafından, brüt satış tutarının %1'i komisyonun maden bölgesi için yapacağı harcamaları karşılamak üzere idarenin hesabına yatırılır. Maden bölgesindeki her grup maden işletme ruhsatı için bu Kanun kapsamında irtifak ve/veya

intifa hakkı tesis edilebilir ve kamulaştırma yapılabilir. Maden bölgesi alanında rödovans sözleşmesi yapılamaz ve varsa mevcut sözleşmeler iptal edilir.

(8) Maden bölgesinin projelendirilmesi, proje giderlerinin belirlenmesi ve ödenmesi, ilan edilmesi, ruhsatların birleştirilmesi, taksiri ve iptal edilmesi, yatırım giderlerinin belirlenmesi ve ödenmesi, maden sahalarının ihale edilmesi, rezerv tespiti ve ruhsatlandırma, bir veya birden fazla il sınırına giren maden bölgeleri komisyonunun oluşturulması, toplanma ve çalışma süresi, görev ve yetkileri, faaliyetlerin inceleme ve denetimi ile ruhsatların taşınması, proje ve planlaması gibi uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Genel Müdürlükçe proje yaptırılması halinde proje giderleri, ilgili ruhsat sahiplerinden tahsil edilmek üzere Genel Müdürlük bütçesinden karşılanır.

Ruhsat geçişleri

MADDE 23 – (1) Maden ruhsat sahipleri tarafından proje ile başvurulması ve talep edilen bendin alanına taksir edilmesi hâlinde, II. Grup (a) ve (c) bendi maden ruhsatlarının, II. Grup (b) bendi maden ruhsatına, II. Grup (a)

<p>bendi maden ruhsatlarının ise II. Grup (c) bendi maden ruhsatına geçişleri yapılabilir.</p> <p>(2) II. Grup (b) bendi maden ruhsatlarından II. Grup (a) ve (c) bendi, II. Grup (c) bendi maden ruhsatlarından II. Grup (a) bendi maden ruhsatlarına geçiş yapılamaz.</p>		
<p>DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Çevre İle Uyum</p> <p>Çevre ile uyum planı ve uygulanması</p> <p>MADDE 24 – (1) Genel Müdürlükçe uygun bulunan, üretim faaliyetlerinin sonlandırıldığı alanların rehabilitasyonu amacıyla, teşvik uygulanmadan hesaplanan Devlet hakkının; açık işletmelerde % 10'u, yer altı ve diğer işletmelerde ise % 5'i oranındaki tutarın rehabilitasyon bedeli olarak, ruhsat sahibi veya Devlet hakkı alınan ham madde üretim izni sahipleri tarafından her yıl Haziran ayının son gününe kadar Genel Müdürlüğün hesabına yatırılması zorunludur. Aksi takdirde faaliyetler durdurulur. Rehabilitasyon amacıyla kullanılacak olan ve emanet hesabına kaydedilen rehabilitasyon bedeli iade edilmez.</p> <p>(2) Herhangi bir nedenle hükümden düşmüş veya terk raporu ile terk talebinde</p>		

bulunulmuş ruhsatlar ile kısmi rehabilitasyon yapılacak alanlarda, rehabilitasyona imkân verecek şekilde can ve mal güvenliği açısından gerekli emniyet tedbirlerinin alınması, işletme projesinde beyan edilen şev parametrelerinin fiziki olarak sahada uygulanması, işletme faaliyet raporu ve son durumu gösterir imalat haritasının Genel Müdürlüğe veya idareye verilmesi zorunludur. Aksi durumda ruhsat sahibinin sorumluluğu devam eder.

(3) Herhangi bir nedenle hükümden düşmüş sahalarda, can ve mal güvenliği açısından gerekli tedbirlerin ruhsat sahibince en geç bir yıl içinde alınarak, sahanın rehabilitasyona imkân verecek hale getirilmesi zorunludur. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde; can ve mal güvenliği tedbirlerinin alınması ile ilgili çalışmaların Devlet ormanları dışındaki alanlarda idarece, Devlet ormanları içindeki alanlarda ise Tarım ve Orman Bakanlığınca yapılması için gerekli masraflar Genel Müdürlük tarafından rehabilitasyon bedeli emanet hesabından ilgili idare veya Tarım ve Orman Bakanlığı hesabına aktarılır. İdare veya Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yapılan masrafların ödenmesi için ruhsat sahibine bir ay süre verilir. Süresinde ödenmeyen masraflar, 6183

sayılı Kanun hükümlerine göre ruhsat sahibinden tahsil edilerek Genel Müdürlüğün rehabilitasyon bedeli emanet hesabına aktarılmak üzere ilgili vergi dairesine bildirilir.

(4) Madencilik faaliyetlerinin sonlandırıldığı Devlet ormanları dışındaki alanlar ile ilgili, ruhsat sahibi veya İdare tarafından yapılan rehabilitasyon talebinin Genel Müdürlükçe uygun bulunması veya bu alanlarda rehabilitasyon gerekliliğinin tespit edilmesi halinde durum ruhsat sahibi ve ilgili İdareye bildirilir.

(5) Devlet ormanları dışındaki alanlarda, rehabilitasyon çalışmalarıyla ilgili çevre ile uyum projesi, İdare tarafından hazırlanır veya hazırlattırılabilir. I. Grup (a) bendi ruhsatlar ile ilgili proje İdarenin, diğer gruplara ait projeler ise Genel Müdürlüğün onayından sonra 4/1/2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin (o) bendi kapsamında idare tarafından yapılır veya yaptırılır. Proje maliyeti rehabilitasyon bedeli emanet hesabından ilgili idare hesabına aktarılır. Kısmi rehabilitasyon faaliyetlerinin yapılması, proje maliyetinin altında olması şartıyla idare tarafından öncelikle ruhsat sahibine teklif edilir.

(6) İlgili idare tarafından, Genel Müdürlükçe onaylanmış çevre ile uyum projesi dışında başkaca bir proje veya uygulama yapılması hâlinde buna ilişkin masraflar ilgili idare tarafından karşılanır ve Genel Müdürlükten herhangi bir bedel talep edilmez.

(7) Herhangi bir nedenle hükümden düşmüş veya terk talebinde bulunulmuş ruhsatlar ile kısmi rehabilitasyon yapılacak alanlarda çevre ile uyum planının uygulanması esnasında zorunlu olarak maden üretilmesi durumunda üretilen maden, proje kapsamında kullanılamaması halinde idare tarafından ihale edilerek satılır.

(8) Çevre ile uyum planının uygulandığı alanlarda, rehabilitasyona ilişkin faaliyetler boyunca mülkiyet izni dışındaki diğer izinler aranmaz.

(9) I. Grup (a) bendi madenlerin rehabilitasyon bedeli, idarece açılacak hesaba Haziran ayı sonuna kadar yatırılır. Bu madenlerin rehabilitasyon çalışmaları idare tarafından yürütülür.

(10) Devlet ormanları içindeki maden işletme faaliyetlerinin sonlandırıldığı alanların rehabilitasyonu, orman mevzuatı hükümlerine göre Tarım ve Orman Bakanlığınca

<p>gerçekleştirilir. Rehabilitasyon projesi kapsamında, tamamlanan rehabilitasyon çalışmalarına ilişkin maliyet, Genel Müdürlüğün rehabilitasyon bedeli emanet hesabından Tarım ve Orman Bakanlığı hesabına aktarılır. Rehabilitasyon projesi dışında başkaca bir proje veya uygulama yapılması hâlinde buna ilişkin masraflar Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından karşılanır ve Genel Müdürlükten herhangi bir bedel talep edilmez.</p>		
<p>Pasa, bakiye yığını ve cürufların muhafazası</p> <p>MADDE 25 – (1) Madencilik ve müteakip safhalarındaki faaliyetler sırasında oluşan; cevher, metal veya ekonomik değer ihtiva eden, günün şartlarında teknik veya ekonomik değerlendirmesi mümkün olmayan pasa, zenginleştirme bakiye yığını ve cüruflar, çevre kirliliği açısından mahzur teşkil etmiyorsa geçirildikleri son işlemde çıktıkları şekliyle ayrı ayrı muhafaza edilir. Bu bakiye ve pasa yığınlarının miktarları, fizikî özellikleri, usulüne göre alınmış numunelerin analiz raporları ve döküm alanları, faaliyet raporları, plân ve haritalarda gösterilir.</p>		

<p>(2) İşletme ruhsatının herhangi bir sebeple sona ermesi halinde, sahadan üretilmiş madenlerin, pasa, bakiye yığınları ve cürufların, ruhsat sahibince nakledilmesi için bu Kanunda zikredilen mücbir sebepler dışında altı aylık süre verilir. Bu süre içinde nakledilmeyen ve ekonomik değeri olan madenler valilik tarafından ihale edilerek satılır. Satıştan sağlanan gelir idarelere aktarılır. Ekonomik değeri olmayan madenler, pasa, bakiye yığınları ve cüruflar için 24 üncü madde hükümleri uygulanır.</p>		
<p>DÖRDÜNCÜ KISIM Beyanlar ve Faaliyetlerin Denetimi</p> <p>Beyan usulü MADDE 26 – (1) Bu Kanun hükümlerine göre yapılan beyanlar ile tanzim edilen raporlar doğru kabul edilir.</p> <p>(2) Teknik elemanlar yapmış oldukları beyanlarından, ruhsat sahipleri ise tüm beyanlardan sorumludurlar.</p> <p>(3) Genel Müdürlükçe veya idarece beyanlarda tespit edilen hata ve noksanlıkların bu hususun sorumlulara bildirilmesinden itibaren üç ay içinde düzeltilmesi zorunludur. Yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde</p>	<p>(2) YTK veya ilgili mühendislerin ~~Teknik elemanlar~~ yapmış oldukları beyanlarından, ruhsat sahipleri ise tüm beyanlardan sorumludurlar.</p>	<p>GEREKÇE Teknik eleman kavramı kanun içinden kaldırılmıştır. Bu görevler YTK veya ilgili mühendisler tarafından yerine getirilmesi nedeniyle gerekli düzeltmeler yapılmalıdır.</p>

ikinci üç aylık süre sonunda beyanlardaki hata ve noksanlıklar düzeltilinceye kadar maden üretim faaliyetleri durdurulur.

(4) Daimi nezaretçi, ruhsat sahasındaki faaliyetleri düzenli bir şekilde denetleyerek tespit ve önerilerini en az yedi günde bir kez ve işletme güvenliği açısından riskli bir durumun ortaya çıkması hâlinde ise bu hususu derhal daimi nezaretçi defterine kaydetmek ve ruhsat sahibi ile imzalamak zorundadır.

(5) Bu Kanuna göre;

a) Ruhsat sahibinin kamulaştırılan alanı kamulaştırma amacı dışında kullanması ve/veya ruhsat alanını madencilik faaliyetleri dışında kullanması ve/veya kullandırması,

b) Genel Müdürlükçe faaliyeti durdurulan sahalarda üretim faaliyetinde bulunulması,

haksız yere hak iktisabı sayılır. Haksız yere hak iktisabına imkân veren bu hususlarla ilgili yapılmış beyanlar gerçek dışı ve yanıltıcı beyanlar olarak kabul edilir.

(6) Bu Kanun kapsamında tanımlanan işlemleri yapmak üzere kurulan YTK, Genel Müdürlükten yetki belgesi almakla yükümlüdür. YTK ile ilgili eğitim, yetki belgesinin verilmesi, denetlenmesi, uyarılması, ceza puanı verilmesi, yetki belgesinin askıya alınması, belge geçerlilik

(6) Bu Kanun kapsamında tanımlanan işlemleri yapmak üzere kurulan YTK, Genel Müdürlükten yetki belgesi almakla yükümlüdür. YTK ile ilgili eğitim, yetki belgesinin verilmesi, denetlenmesi, uyarılması, ceza puanı verilmesi, yetki belgesinin askıya alınması, belge geçerlilik süresinin uzatılması, belgenin iptal edilmesi ve diğer

GEREKÇE

Yetkilendirilmiş tüzel kişiler (YTK) madencilik faaliyetlerinin mühendislik hizmetlerini yürütmek için kurulmuş tüzel kişiler olup, bu kişilerin ürettiği mesleki ürünlerin ilgili kişilerin sicillerine işlenmesi, etik dışı uygulamalarda gerekli disiplin soruşturmasının yürütülmesi ve disiplin suçu işleyenlere gerekli yaptırımların

<p>süresinin uzatılması, belgenin iptal edilmesi ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.</p> <p>(7) Maden hakları ile ilgili rapor, proje ve tüm teknik belgelerin YTK veya akredite olmuş özel hukuk tüzel kişileri tarafından hazırlanması zorunludur. Aksi halde sunulan belgeler geçersiz sayılır.</p> <p>(8) Bu Kanun kapsamında YTK tarafından hazırlanması öngörülen rapor ve projeler, akredite olmuş özel hukuk tüzel kişileri tarafından da hazırlanabilir. Akreditasyon ile ilgili şartlar yönetmelikle düzenlenir.</p>	<p>hususlara ilişkin usul ve esaslar ilgili meslek örgütlerinin görüşleri de alınarak yönetmelikle düzenlenir.</p> <p>(7) Maden hakları ile ilgili rapor, proje ve tüm teknik belgelerin ilgili meslek odalarına tescilli YTK veya akredite olmuş özel hukuk tüzel kişileri tarafından hazırlanması zorunludur. Aksi halde sunulan belgeler geçersiz sayılır.</p> <p>~~(8) Bu Kanun kapsamında YTK tarafından hazırlanması öngörülen rapor ve projeler, akredite olmuş özel hukuk tüzel kişileri tarafından da hazırlanabilir. Akreditasyon ile ilgili şartlar yönetmelikle düzenlenir.~~</p>	<p>uygulanması 6235 sayılı yasaya göre kurulmuş kamu tüzel kişiliğine haiz meslek örgütlerinin görevleri arasındadır. Mühendislik hizmetleri üreten gerçek ve tüzel kişilere ilişkin iş ve işlemlerin daha rahat yürütülebilmesi için meslek örgütlerinin görüşlerinin alınarak yönetmelik düzenlenmesinin yapılması gerektiği düşünülmektedir.</p> <p>GEREKÇE</p> <p>6235 sayılı kanun gereğince TC. sınırları içinde mühendislik ve mimarlık mesleği ile iştigal edecek gerçek veya tüzel kişilerin ilgili meslek odası kayıt yaptırmaları ve bunu sürdürmeleri gereklidir. YTK lar madencilik alanındaki mühendislik hizmetlerini yürtmek amacıyla kuruluş özel hukuk tüzel kişileri olup, 6235 sayılı kanuna göre ilgili odalara tescillerini yaptırmaları kanuni bir zorunluluktur. Bu nedenle madde de gerekli düzenleme yapılmıştır.</p> <p>GEREKÇE</p> <p>YTK lar madencilik faaliyetleri konusundaki her türlü rapor, belge proje üretmek için kurulan özel hukuk tüzel kişiliğine sahip kuruluşlar olup, genel müdürlük tarafından istenirse gerekli akreditasyonda sağlayabilir özelliktedirler. Bu</p>
--	--	--

<p>Elektronik ortamda yürütülecek görevler</p> <p>MADDE 27 - (1) Genel Müdürlük bu Kanun kapsamında görev alanına giren konulara ilişkin hizmetlerini elektronik ortamda sunabilir. Elektronik doğrulama yöntemlerinin kullanılması şartıyla, ilgililerin yaptığı talep ve başvuruları E-maden sistemi ve/veya diğer elektronik ortamlarda sonuçlandırabilir. E-maden sistemi ve/veya diğer elektronik ortamlarda sunulacak hizmetler ile elektronik doğrulama yöntemlerinin kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlük tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.</p> <p>(2) Sevk fişi ile sevk edilen madenlerin satılması halinde, 4/1/1961 tarih ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 231 inci maddesi kapsamında elektronik fatura düzenlenir.</p> <p>Faaliyetlerin denetimi</p> <p>MADDE 28 – (1) Genel Müdürlük veya idare, maden hakları ile ilgili tüm faaliyetlerin denetimini yapar. Ancak; Genel Müdürlük gerekli görmesi halinde, faaliyetlerin denetimlerinde uzmanlık gerektiren konularda</p>	<p>MADDE 28 – (1) Genel Müdürlük veya idare, maden hakları ile ilgili tüm faaliyetlerin denetimini yapar. ~~Aneak; Genel Müdürlük gerekli görmesi halinde, faaliyetlerin denetimlerinde uzmanlık gerektiren konularda destek amacıyla~~</p>	<p>durum ortada iken bu kuruluşların yanında ayrıca “akredite olmuş özel hukuk tüzel kişileri” ile neyin kast edildiği anlaşılmadığından maddenin metinden çıkarılması önerilmiştir.</p> <p>GEREKÇE</p> <p>Anayasamıza göre izleme, kontrol ve denetim devletin asli görevleri arasında olup, devredilemez niteliktedir. Buna ilişkin çok sayıda Anayasaya mahkemesi kararı da bulunmaktadır. Bu nedenle denetim yetkisini özel hukuk tüzel kişisine aktaran madde kabul edilemez</p>
---	---	--

<p>destek amacıyla özel hukuk tüzel kişilerinden müşavirlik hizmeti alabilir.</p> <p>(2) Genel Müdürlük veya idare, teknik ve mali konuları yerinde incelemek ve yönlendirmek maksadıyla ihtisaslaşmış Devlet kuruluşlarına, üniversitelere veya UMREK tarafından yetkinlik verilmiş tüzel kişilere inceleme raporu hazırlatabilir.</p> <p>(3) Maden hakları ile ilgili faaliyetlerin denetimi sırasında, maden hakkı sahibinin mahallinde yapılan tetkik ve incelemelere katılması, her türlü teknik ve mali belgeyi talep edildiğinde ibraz etmesi zorunludur.</p> <p>(4) Denetim yapacakların nitelikleri, denetimin nasıl yapılacağı ve raporların tanzimi ile diğer hususlar yönetmelikte belirtilir.</p> <p>İnceleme ve denetim giderleri</p>	<p>~~özel hukuk tüzel kişilerinden müşavirlik hizmeti alabilir.~~</p> <p>(2) Genel Müdürlük veya idare, teknik ve mali konuları yerinde incelemek ve yönlendirmek maksadıyla ihtisaslaşmış Devlet kuruluşlarına, üniversitelere ~~veya UMREK tarafından yetkinlik verilmiş tüzel kişilere~~ inceleme raporu hazırlatabilir.</p>	<p>niteliktedir. Maddenin anayasaya aykırı bölümleri madde metninden çıkarılmıştır</p> <p>GEREKÇE</p> <p>UMREK veya diğer gelişmiş ülkelerde benzerleri kurulan maden ve rezerv raporlama komisyonları yetkinlik dağıtan veya yetkinlik belgeleyen kuruluş veya komisyonlar değildir. Ayrıca yetkinlik gerçek kişilere aldıkları eğitim ve pratik deneyimle verilen belgeler olup, kuruluşlara verilen bir belge değildir. Yani tüzel kişiliğin yetkin olması beklenemez. Bu nedenle yukarıda belirtilen gerekçelerle maddede gerekli düzenleme yapılmıştır.</p>
--	---	---

<p>MADDE 29 – (1) Madencilik faaliyetlerinin incelenmesi veya denetimi için yapılan masraflar Genel Müdürlük bütçesinden ödenir.</p> <p>(2) Ruhsat sahibinin talebine istinaden maden sahalarında yapılacak inceleme veya denetim giderleri ruhsat sahibinden tahsil edilerek Genel Müdürlük bütçesine özel gelir kaydedilir.</p> <p>(3) Madencilik faaliyetlerinin incelenmesi veya denetimleri için görevlendirilen personele 10/2/1954 tarih ve 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre hak ettikleri gündeliklerin üç katı tutarında gündelik ödenir. Bu tutar, iki katına kadar Cumhurbaşkanınca artırılabilir.</p> <p>(4) Bu maddeye göre yapılacak ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz.</p>		
<p>BEŞİNCİ KISIM Mali Hükümler, Teşvikler ve İdari Yaptırımlar</p> <p>BİRİNCİ BÖLÜM Mali Yükümlülükler ve Teşvikler</p>		

Devlet hakkı**MADDE 30 – (1)** Devlet hakkı madenin;

a) Ocaktan doğrudan tüvenan olarak ve/veya yurtiçindeki tesislerde zenginleştirme işlemine tabi tutulduktan sonra satışının yapılması halinde brüt satış tutarı üzerinden,

b) Yurtiçindeki tesislerde kullanılması halinde, ocaktaki yükleme maliyeti dahil toplam üretim maliyeti üzerinden,

alınır.

(2) Maden gruplarına göre Devlet hakkı ekli (3) ve ekli (4) sayılı tablolarda belirtilen oranlar üzerinden hesaplanır.

(3) İşletme izni bulunan maden ruhsatlarından her yıl en az işletme ruhsat bedeli kadar Devlet hakkı alınır. Ancak, kaynak tuzlaları, lületaşı ve oltutaşı için düzenlenen ruhsatlardan alınacak Devlet haklarında bu şart aranmaz.

(4) Ruhsat sahibi tarafından beyan edilen devlet hakkı, Genel Müdürlük ve/veya idare tarafından denetlenir. Yapılan denetimlerde, devlet hakkının eksik hesaplandığının tespiti halinde, eksik hesaplanan devlet hakkı için bu maddenin 10 uncu fıkrası hükmü uygulanır.

(5) Ruhsat sahibi tarafından Genel Müdürlüğün hesabına yatırılan Devlet hakkının tamamı genel bütçeye gelir

kaydedilmek üzere Hazine hesabına aktarılır. Bu tutarın %50'si hazine payı olarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca genel bütçeye gelir kaydedilir. Kalan tutarın;

a) Büyükşehir belediyesi olan illerde yarısı kırsalda kullanılmak kaydıyla, tamamını Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarına aktarılmak üzere İçişleri Bakanlığı bütçesine ödenek eklemeye İçişleri Bakanı yetkilidir.

b) Büyükşehir belediyesi olmayan illerde ise %50'si il özel idaresi payı, %50'si ruhsatın bulunduğu bölgeyle sınırlı olarak altyapı yatırımlarında kullanılmak üzere, doğrudan ilgili ilçeye veya ilçelerin köylere hizmet götürme birlikleri payı olarak aktarılır.

c) I.grup (a) bendi ruhsatlara ait devlet haklarının tamamı ise Genel Bütçeye gelir kaydedilmek üzere İdarenin açacağı hesaba yatırılır.

(6) Kamu kurum ve kuruluşlarına ait ruhsatlar hariç ruhsat sahipleri tarafından beyan edilen devlet hakkı, ruhsat sahasının büyüklüğü, maden grubu veya türü, işletme cirosu da dikkate alınarak, 3568 sayılı Kanun leri çerçevesinde yeminli mali müşavirler ile serbest muhasebeci mali müşavirlerin tasdikine tabidir. Yeminli mali müşavirler ve

serbest muhasebeci mali müşavirler yaptıkları tasdikin doğru olmaması halinde, tasdikin kapsamı ile sınırlı olmak üzere, kayba uğratılan Devlet hakkından ve kesilecek cezalardan ruhsat sahibi ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu olurlar. Ancak üretim yapılmayan ve işletme ruhsat bedeli üzerinden devlet hakkı beyanında bulunulan ruhsatların devlet hakkı beyanında yeminli mali müşavirler ve/veya serbest muhasebeci mali müşavir onay şartı aranmaz. Bakanlıkça uygun görülmesi halinde devlet haklarının denetimi Hazine ve Maliye Bakanlığı incelemesine tabi tutulabilir.

(7) Devlet hakkı oranlarında, madenin cinsi, üretildiği bölge ve benzeri kriterler gözetilerek Cumhurbaşkanınca en fazla % 50 oranında indirim ve artırım yapılabilir.

(8) Devlet Hakkı, her yıl Nisan ayının son gününe kadar ruhsat sahibi tarafından düzenlenen ve yeminli mali müşavir ve/veya serbest muhasebeci mali müşavir tarafından onaylanan devlet hakkı beyan formu ile beyan edilir. I. Grup (a) bendi madenlerin Devlet hakkı idarece açılacak hesaba, diğer grup madenlerin Devlet hakkı ise Genel Müdürlüğün belirlediği hesaba, Haziran ayı sonuna kadar yatırılır.

(9) Yap-İşlet-Devret modeli ile yapılan kamu yatırımları için verilen ham madde üretim izinlerinde, tüvenan ve/veya kırma ve boyutlandırma işlemine tabi tutularak kullanılan madenin, bulunduğu gruptaki devlet hakkı oranı üzerinden devlet hakkı alınır.

(10) Süresinde tahakkuk ettirilmeyen Devlet hakkına, tahakkuk ettirilmesi gereken ayın son gününden tahakkuk ettirildiği tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Kanununun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında faiz uygulanır.

(11) Ruhsat sahibi;

(a) Madencilik sektörü dışındaki diğer ticari faaliyetlerinden elde ettiği brüt satış tutarları ile üzerine kayıtlı maden ruhsatlarından, tüvenan ve/veya zenginleştirme işlemine tabi tutarak satışını yaptığı her bir maden için elde ettiği brüt satış tutarını, maden türü, satış türü ve ruhsat bazında,

(b) Madenin yurtiçindeki tesislerde ham madde olarak kullanılması halinde ise üretim maliyetlerini ruhsat ve maden türü bazında,

muhasabe kayıtlarında ayırmak zorundadır.

(12) Ruhsat sahibi veya rödovansçı tarafından yapılan maden satışının, 13/6/2006

tarik ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 13 üncü maddesi kapsamında, transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımını olarak değerlendirilmesi halinde, Devlet hakkının eksik ödendiği gerekçesi ile işlem tesis edilmek üzere, durum Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilir.

(13) Ruhsat sahipleri tarafından ödenen devlet hakları, ödemenin yapıldığı yıla gider olarak kaydedilir.

(14) Aynı ruhsat sahibine ait birden fazla ruhsat sahasından, ruhsat sahibinin kendisine ait tesiste zenginleştirme işlemine tabi tutularak satılan madenler için hesaplanan devlet hakkı, tesise maden sevk edilen her bir ruhsata ait yıllık işletme ruhsat bedellerinin toplam tutarından az olamaz.

Ruhsat bedeli, başvuru ücreti

MADDE 31 – (1) Ruhsat bedelinin her yıl ocak ayının sonuna kadar yatırılması zorunludur. Ruhsat bedelinin tamamının ocak ayının sonuna kadar yatırılmaması halinde yatırılmayan kısmın, o yıl haziran ayının son gününe kadar 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında artırılarak yatırılması zorunludur,

aksi halde ruhsat iptal edilir. Ruhsat bedellerinin yatırılması ile ilgili ruhsat sahibine ayrıca herhangi bir tebligat ve bildirim yapılmaz. İptal edilen ruhsatlar için ödenmesi gereken toplam ruhsat bedeli 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere ilgili tahsil dairesine bildirilir.

(2) Kaynak tuzları, Lületaşı ve Oltutaşı için düzenlenen ruhsatlardan ruhsat bedeli alınmaz.

(3) I. Grup (a) bendi madenlerin ruhsat bedelleri idareye gelir kaydedilmek üzere idarece açılacak hesaba, diğer grup madenlerin ruhsat bedelleri ise Genel Müdürlüğün belirlediği hesaba yatırılır.

(4) Yatırılan arama ruhsat bedelinin tamamı Genel Müdürlüğün bütçesine, I. Grup (a) bendi maden ruhsatları hariç, işletme ruhsat bedelinin % 70'i genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere hazine hesabına, % 30'u ise Genel Müdürlük bütçesine özel gelir olarak aktarılır.

(5) Ruhsat bedeli; ruhsat alanı, taban bedeli ve maden grubuna göre belirlenen hektar başına alınacak bedellere göre ekli (1) ve ekli (2) sayılı tablolarda gösterildiği şekilde hesaplanır.

(6) Arama ruhsat taban bedeli 2.200 TL, başvuru ücreti 10.000 TL ve işletme ruhsat taban bedeli 22.000 TL dir. Başvuru ücreti, ruhsat taban bedelleri ve hektar başına alınacak bedeller her yıl 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranı nispetinde artırılır.

(7) I. Grup (a) bendi maden ruhsatları hariç diğer grup madenlerde ruhsat birleştirme, izin alanı değişikliği, ihale, küçük alanların ihalesi, rüdevans, devir, zaruri üretim izni ve II. Grup ruhsatların bent değişikliği talepleri, başvuru ücretinin bütçesine gelir kaydedilmek üzere Genel Müdürlüğün hesabına yatırılması ve tebligata esas UETS adresinin bulunması hâlinde değerlendirmeye alınır. Aksi halde talep reddedilir. I. Grup (a) bendi madenlerde ise başvuru ücretinin, bütçesine gelir kaydedilmek üzere İdarenin hesabına yatırıldığına dair belge ile müracaat edilir.

(8) Ruhsat sahiplerinin ruhsat devri, rüdevans sözleşmesi, birleştirme, terk, işletme izni, zaruri üretim izni ve kamu yararı kararı talepleri; tebligata esas UETS adresinin bulunması, ruhsat harcı, ruhsat bedeli, rehabilitasyon bedeli ve Devlet hakkı borcu olmaması ve mevzuatın ilgili hükümleri kapsamında ibraz edilmesi gereken belgelerin

<p>tamamının eksiksiz bir şekilde ibraz edilmesi şartıyla değerlendirmeye alınır. Aksi takdirde talep reddedilir. Ruhsat devir taleplerinde tahakkuk etmiş/edecek, diğer taleplerde ise tahakkuk etmiş ve son ödeme tarihi geçmiş Devlet hakkı borcu olmaması aranır.</p> <p>(9) Bu Kanuna göre alınan başvuru ücretleri, talebin kabul edilip edilmediğine bakılmaksızın iade edilmez. Ancak; ihalenin iptali veya başvuru ücretinin herhangi bir işlemde kullanılmadığının tespiti halinde başvuru ücreti iade edilir.</p> <p>(10) Bilgi-veri döküm ücretleri, yolluk avansı ve sevk fişi bedelleri her yıl Genel Müdürlük tarafından belirlenir.</p>		
<p>Madencilik teşvikleri</p> <p>MADDE 32 - (1) Madencilik faaliyetleri ve doğal taş artığı tesisleri Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen teşviklerden yararlandırılır. Ancak II. Grup (a) ve (c) bendi madenler ile hazır beton, asfalt ve yapı elemanları üretim tesisleri, imalat sanayi sektörü dışında madencilik faaliyeti kapsamında değerlendirilmez.</p> <p>(2) Ürettiği madeni yurt içindeki tesislerde işleyip ek katma değer sağlayan, II.</p>		

Grup (b) bendi, III. Grup ve IV. Grup maden ruhsatlarından altın ve platin hariç hesaplanan Devlet hakkının % 50'si alınmaz. Nadir toprak elementlerini yurt içindeki tesislerde işleyip ek katma değer sağlayanlardan bu tesislerde işlenen maden miktarı için Devlet hakkı alınmaz.

(3) Altın ve platin hariç;

a) IV. Grup (c) bendi madenlerin, ruhsat sahibinin yurt içindeki kendi entegre tesislerinde metal haline getirilmesi ve projede beyan edilen yıllık üretim miktarları kadar üretim yapılması halinde, hesaplanan Devlet hakkının % 60'ı,

b) IV. Grup (c) bendi madenlerin, yurt içindeki entegre tesislerde metal haline getirilmesi ve bunun entegre tesis sahiplerince belgelendirilmesi, ayrıca projede beyan edilen yıllık üretim miktarları kadar üretim yapılması halinde, hesaplanan Devlet hakkının % 40'ı, alınmaz.

(4) Yer altı işletme yöntemi ile üretim yapılması durumunda, IV. Grup (c) bendi madenlerden altın ve platin için hesaplanan devlet hakkının %25'i, diğer madenlerden ise %50'si alınmaz.

(5) Ara ürün üretme şartı kapsamında ihale edilen II. Grup (c) bendi ve IV. Grup

maden sahaları, MTA tarafından ihtisaslaşmış Devlet kuruluşları ile bunların bağlı ortaklıklarına devredilen maden sahaları, bu kuruluşlar ve bunların bağlı ortaklıkları ile Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından ihale edilen maden sahaları için işletme izni düzenlendiği tarihten başlamak üzere, ilk on yıl süreyle 6831 sayılı Kanun kapsamında ağaçlandırma bedeli hariç diğer bedellerin alınıp alınmayacağını belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(6) Bu maddenin beşinci fıkrası kapsamı dışındaki sahalardan işletme izni düzenlendiği tarihten başlamak üzere ilk on yıl süreyle 6831 sayılı Kanuna göre alınan arazi izin bedelinin %50'si alınır. Alınan arazi izin bedelinde her yıl her yıl 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranı nispeti artışı dışında başkaca bir artış yapılmaz.

(7) Verilen orman izninin beş hektarı geçmemesi hâlinde, bu alandan ağaçlandırma bedeli dışında başkaca bir bedel alınmaz. Sahanın rehabilite edilerek teslim edilmesinden sonra, talep edilmesi hâlinde teslim edilen saha kadar aynı şartlarda izin verilir.

(8) Bir ruhsat sahasında defaten verilen iznin beş hektarı geçmesi hâlinde, beş hektarı aşan kısım için orman mevzuatı hükümlerine göre fon bedelleri hariç diğer bedeller alınır.

(9) Ruhsatın temdit edilmesi durumunda, aynı ruhsat sahası içinde izin verilen sahanın beş hektarı geçmemesi hâlinde ağaçlandırma bedeli, beş hektarı geçmesi hâlinde beş hektarı aşan kısım için fon bedelleri hariç orman mevzuatı hükümlerine göre bedel alınır.

(10) II (b) grubu işletme ruhsat sahalarından üretim faaliyeti sonucu ortaya çıkan doğal taş artıklarının ruhsat sahibi tarafından değerlendirilmemesi ve ham madde üretim izni talebi olmaması halinde, bu artıklar öncelik hakkı ilgili idarede olmak koşulu ile idare, belediye veya talepte bulunan üçüncü kişiler tarafından değerlendirilebilir. Bu artıkların ruhsat sahibi, ilgili idare veya belediye tarafından değerlendirilmesi veya ticarete konu edilmesi halinde devlet hakkı alınmaz. Ancak; talepte bulunan üçüncü kişilerce değerlendirilmesi halinde, artığın değerlendirildiği grup üzerinden Devlet hakkı tahakkuk ettirilir. Bu fıkra kapsamında yapılan faaliyetlerden 10 yıl süresince orman bedeli alınmaz.

(11) Bu maddede yer alan Devlet hakkı ile ilgili teşviklerin sadece birinden yararlanır.

Tuz Gölünde verilen ruhsatlara ait işlemler ve tuz katılım payı

MADDE 33 - (1) Tuz Gölünde verilecek ruhsatların alanları, Genel Müdürlükçe 31/12/2025 tarihine kadar yapılacak bilimsel ve teknik çalışmalar neticesinde tespit edilir. Bu çalışma sonucunda tuz üretimine uygun alanlar belirlenerek Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünden görüş alınarak ihale edilebilir. Ruhsat vermeye uygun tuz üretim alanları belirlenene kadar Tuz Gölü'nde ruhsat verilmez.

(2) Tuz Gölünün tabii dengesinin ve kapasitesinin belirlenmesi ile tuz üretiminin çevre ve kaynak koruma ilkeleri çerçevesinde sürdürülebilmesini sağlamak amacıyla yapılacak jeolojik, hidrojeolojik, kimyasal gibi etüt çalışmalarının masrafları, bu gölde verilen işletme ruhsat sahiplerinden yıllık brüt satış tutarının %1'i oranında katılım payı alınmak suretiyle karşılanır.

(3) Katılım payı, her yıl Haziran ayının sonuna kadar Genel Müdürlükçe açılan hesaba yatırılır ve Genel Müdürlük bütçesine gelir kaydedilir. Süresi içinde ödenmeyen katılım

Tuz Gölünde verilen ruhsatlara ait işlemler ve tuz katılım payı

MADDE 33 - (1) Tuz Gölünde verilecek ruhsatların alanları, Genel Müdürlükçe 31/12/2025 tarihine kadar yapılacak bilimsel ve teknik çalışmalar neticesinde tespit edilir. Bu çalışma sonucunda tuz üretimine uygun alanlar belirlenerek ~~Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünden~~ **Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğünden** görüş alınarak ihale edilebilir. Ruhsat vermeye uygun tuz üretim alanları belirlenene kadar Tuz Gölü'nde ruhsat verilmez.

GEREKÇE

Tuz gölü ve çevresi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından özel çevre koruma alanı ilan edilmiş olup, tüm sorumlulukta Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğündedir. Bu nedenle madde içinde Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne yapılan atıflar "Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğüne yapılmalıdır.

payına, 6183 sayılı Kanununun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında faiz uygulanarak hesaplanan tutar, Genel Müdürlükçe yapılacak tebliğ tarihinden itibaren 1 (bir) ay içinde Genel Müdürlük hesabına ödenir. Aksi takdirde tahakkuk ettirilen tutar, 6183 sayılı Kanuna göre tahsil edilmek üzere ilgili tahsil dairesine bildirilir.

(4) Ruhsat verilme işlemlerinde ve tuz üretim faaliyetlerinde, ~~Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü~~ tarafından öngörülen çevresel tedbir ve kıstaslar dikkate alınır.

(5) Tuz Gölü Havzasında yapılması zorunlu olan doğalgaz yer altı depolama projeleri, tuz gölünün doğal dengesini bozmayacak şekilde çevresel etkiler ve kamuya sağlayacağı yarar değerlendirilerek ilgili kurumların görüşleri de dikkate alınarak Bakanlıkça karara bağlanır. Bu proje kapsamında zorunlu olarak üretilen tuz, büyükşehir olan illerde valilik, diğer illerde il özel idaresi tarafından ihale ile değerlendirilir.

Mali Yeterlilik

Madde 34 - (1) Bu Kanunun;

a) 13 üncü maddesinin yedinci ve sekizinci fıkralarında belirtilen; maden arama

a) 13 üncü maddesinin yedinci ve sekizinci fıkralarında belirtilen; maden arama projelerinin, ~~UMREK tarafından tanımlanan~~ ve Genel Müdürlükçe **belirlenen** uygun bulunan arama

GEREKÇE

13. Maddede belirtilen görüş çerçevesinde gerekli redaksiyon çalışması yapılmıştır.

<p>projelerinin, UMREK tarafından tanımlanan ve Genel Müdürlükçe uygun bulunan arama dönemi faaliyetlerinin yerine getirilebilmesi için gerekli olan mali yeterliliği içermesi,</p> <p>b) 15 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen; YTK veya akredite olmuş özel hukuk tüzel kişileri tarafından maden mühendisinin sorumluluğunda hazırlanmış işletme projesinin, bu projenin uygulanabilmesi için gerekli olan mali yeterliliğine ilişkin belgeleri içermesi,</p> <p>c) 8 inci maddesi kapsamında yapılacak ruhsat devir işlemlerinde, devir alacak tüzel kişide mali yeterlilik şartlarının yerine getirilmesi,</p> <p>d) 8 inci maddesinin altıncı fıkrası kapsamında; icra veya iflas yoluyla yapılacak satışa katılacak ve satış sonrası ruhsatı devralacak tüzel kişilerin mali yeterlilik şartlarını taşıması,</p> <p>e) 12 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında Genel Müdürlüğün iznine tabi olan rödovans sözleşmelerinde, rödovansçının mali yeterlilik şartlarını sağlaması, zorunludur.</p> <p>(2) Mali yeterlilik için şirketin gayrimenkulleri, menkulleri, banka mevduatı, hisse senedi, ortaklık payı, sermaye piyasası</p>	<p>dönemi faaliyetlerinin yerine getirilebilmesi için gerekli olan mali yeterliliği içermesi,</p> <p>b) 15 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen; ~~YTK veya akredite olmuş özel hukuk tüzel kişileri~~ tarafından maden mühendisinin sorumluluğunda hazırlanmış işletme projesinin, bu projenin uygulanabilmesi için gerekli olan mali yeterliliğine ilişkin belgeleri içermesi,</p>	<p>GEREKÇE</p> <p>Yukarıda belirtilen maddedeki gerekçeler nedeniyle özel hukuk tüzel kişisine yapılan atıf kaldırılmıştır.</p>
---	--	--

<p>araçları, iş makineleri ve taşıt araçları gibi varlıkları göz önünde bulundurulur.</p> <p>(3) Mali yeterliliğe ilişkin kriterler ile bunların değerlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.</p>		
<p>İKİNCİ BÖLÜM İdari Yaptırımlar</p> <p>İdari para cezalarında içtima</p> <p>MADDE 35- (1) Bir fiil ile birden fazla kabahatin işlenmesi halinde bu kabahatlere ilişkin tanımlarda sadece idarî para cezası öngörülmüşse, en ağır idarî para cezası verilir. Bu kabahatlerle ilgili olarak kanunda idarî para cezasından başka idarî yaptırımlar da öngörülmüş ise, bu yaptırımların her biri uygulanır.</p> <p>(2) Bir fiil hem kabahat hem de suç olarak tanımlanmış ise, sadece suçtan dolayı yaptırım uygulanabilir. Ancak, suçtan dolayı yaptırım uygulanamayan hallerde kabahat dolayısıyla yaptırım uygulanır.</p>		

İdari para cezaları

MADDE 36 – (1) 26 ncı maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen daimî nezaretçiye 1.000 TL idari para cezası uygulanır ve üç yıl içinde tekrarı halinde daimî nezaretçinin bu Kanun gereğince yapacağı beyanlar bir yıl süreyle geçersiz sayılır.

(2) 25 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen yükümlülüklerle aykırı hareket eden ruhsat sahiplerine 10.000 TL idari para cezası verilir.

(3) 14 üncü maddenin ikinci, üçüncü ve altıncı, 21 inci maddenin yedinci, 26 ncı maddenin üçüncü ve dördüncü, 28 inci maddenin üçüncü ve 30 uncu maddenin onbirinci fıkralarında belirtilen hükümleri ihlal eden veya yükümlülükleri yerine getirmeyen ruhsat sahiplerine 20.000 TL idari para cezası uygulanır.

(4) YTK'lara, Genel Müdürlüğe vermiş oldukları rapor, proje ve tüm teknik belgelerin ve beyanların gerçek dışı veya yanıltıcı olması hâlinde 20.000 TL idari para cezası uygulanır. Bu fıkradaki ihlalin üç yıl içinde tekrarı hâlinde bu Kanun gereğince yapacakları beyanlar bir yıl süreyle geçersiz sayılır.

(5) 18 inci maddenin on dördüncü, 20 nci maddenin birinci ve 21 inci maddenin üçüncü ve beşinci fıkralarında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen ruhsat sahiplerine 30.000 TL idari para cezası uygulanır.

(6) 21 inci maddenin altıncı ve sekizinci fıkraları ile 26 ncı maddenin beşinci fıkrasında belirtilen hükümleri ihlal eden ruhsat sahiplerine 50.000 TL idari para cezası uygulanır.

(7) İşletme güvenliğine yönelik faaliyetler dışında, faaliyetlerin durdurulduğu alanda, üretim faaliyetinde bulunulması fiillerini işleyen ruhsat sahiplerine 50.000 TL idari para cezası uygulanır.

(8) 15 inci maddenin on ikinci fıkrasında belirtilen, işletme ruhsatı yürürlük tarihinden itibaren üçüncü yılın sonunda beklenmeyen haller dışındaki nedenlerle yükümlülükleri yerine getirmeyen ruhsat sahiplerine 100.000 TL idari para cezası verilir. Bu yükümlülüklerini yerine getirmedikleri takip eden her yıl için 100.000 TL idari para cezası verilir.

(9) 18 inci maddenin yirminci fıkrası hükümlerine aykırı hareket edenlere 500.000 TL idari para cezası, yapılan dökümün altı ay

içinde kaldırılmaması hâlinde bu ceza iki katı olarak uygulanır.

(10) 15 inci maddenin dokuzuncu fıkrası hükümlerine aykırı hareket edenlere, işletme projesinde belirtilen termin plânına göre belirtilen süre içinde ruhsata konu madenin ekonomik olarak işletilmemesi halinde, üretilmiş olan diğer grup madenlerin cari satış fiyatları üzerinden hesaplanan miktarın iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.

(11) 30 uncu maddenin on ikinci fıkrası hükümlerine aykırılığın Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından tespiti halinde, hesaplanan devlet hakkının beş katı tutarında idari para cezası uygulanır.

(12) Cari satış fiyatının belirlenemediği durumlarda emsal fiyatlar uygulanır. Emsal fiyatlar ile ilgili usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

İdari yaptırımlar ile ilgili genel hükümler

MADDE 37 – (1) Sevk fişi olmaksızın maden sevk edildiğinin Genel Müdürlük, idareler veya ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından tespit edilmesi hâlinde, sevk edilen miktar için madenin cari satış fiyatları üzerinden hesaplanan miktarın iki katı

tutarında idari para cezası verilir ve sevk edilen madene mülki idare amirliklerince el konulur. El konulan madenler mülki idare amirliklerince satılarak bedeli idarelerin hesabına aktarılır.

(2) Denetim ve inceleme sonucunda, kayıt altına alınmadığı tespit edilen sevkiyat miktarı için teşvik uygulanmadan hesaplanan miktarda Devlet hakkı alınır. Bu miktarın beş katı tutarında da idari para cezası uygulanır.

(3) Ruhsatı olmadan veya başkasına ait ruhsat alanı içinde üretim yapıldığının, Genel Müdürlük, idareler veya ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından tespit edilmesi halinde faaliyetler durdurularak üretilen madene mülki idare amirliklerince el konulur. Bu fiili işleyenlere, üretilmiş olup el konulan ve/veya el konulma imkânı ortadan kalkmış olan tüm madenin, cari satış fiyatı üzerinden hesaplanan miktarın iki katı tutarında idari para cezası uygulanır. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak idare hesabına aktarılır.

(4) Ham madde üretim izin sınırları dışında üretim yapılarak kamuya ait projelerde kullanıldığının tespit edilmesi durumunda, bu faaliyetler durdurulur. Bu faaliyetlerin devam ettiğinin ikinci kez veya ham madde üretim

izni olmadan üretim yapılarak kamuya ait projelerde kullanıldığının tespit edilmesi durumunda, üretilen madenin cari satış fiyatı üzerinden hesaplanan tutarda idari para cezası uygulanır. Ham madde üretim izni olmadan veya izin sınırları dahilinde üretim yapılarak ticarete konu edildiğinin tespit edilmesi durumunda ise cari satış fiyatı üzerinden hesaplanan miktarın iki katı tutarında idari para cezası uygulanır. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli idarelerin hesabına aktarılır.

(5) Ticarî amaç taşımayan ve köylülerin kendi zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak üzere köy muhtarının yazılı izni ile üretilip sevk edilen yapı ham maddeleri için bu madde hükümleri uygulanmaz. Ruhsat bedeli ve Devlet hakkı alınmaz.

(6) Genel Müdürlük veya ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından uygulanacak idari para cezalarının hesaplanmasında tespit yapıldığı yıldaki madenin cari satış fiyatı üzerinden hesaplanan tutar esas alınır.

(7) Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları tebliğinden itibaren bir ay içinde Genel Müdürlüğün veya idarenin hesabına ödenir. İdari para cezalarına karşı otuz gün içinde idare mahkemelerinde dava açılabilir.

Verilen idari para cezalarına karşı yargı yoluna başvurulması takip ve tahsilatı durdurmaz. Genel Müdürlük genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili bedeli en geç on beş iş günü içinde Hazine hesabına aktarır. Tahakkuk eden ve ödenmeyen Devlet hakları 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere ilgili tahsil dairesine bildirilir. İlgili tahsil dairesi idari para cezası tamamen tahsil edildikten itibaren en geç bir ay içinde durumu Genel Müdürlüğe bildirir.

(8) Bu Kanun gereğince uygulanan idari para cezaları her yıl her yıl 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranı nispetinde artırılır.

(9) Bu kanun kapsamında ruhsat ve ham madde üretim izin alanı mücavirindeki sahalara taşmalar hariç olmak üzere, ruhsatı olmaksızın maden işletme faaliyetinde bulunulması fiilini işleyenlere üç yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası verilir. Bu suçlardan hüküm giyenler, infazın tamamlanmasından itibaren on yıl boyunca madencilik faaliyeti yapamazlar.

(10) Ruhsatlı sahalarda, fiilin işlendiği tarihten önce Genel Müdürlüğe sunulmuş rüdevans sözleşmesi bulunması halinde

<p>rödovansçılar için dokuzuncu fıkra hükümleri uygulanmaz.</p> <p>(11) Maden Kanununun uygulanması ile ilgili eylem ve işlemler nedeni ile İdareye karşı açılan davaları, İdare ruhsat sahiplerine bildirir. Ruhsat sahipleri İdarenin yanında davaya katılabilir.</p>		
<p>ALTINCI KISIM</p> <p>Kamu Kurum ve Kuruluşları İle İlgili Hükümler</p> <p>MTA ile ilgili hükümler</p> <p>MADDE 38- (1) MTA;</p> <p>a) Herhangi bir ruhsat veya izne gerek kalmadan, madencilik yapılabilecek bütün sahalarda, Kurumun yürüttüğü bir projeye bağlı olarak arama faaliyetlerinde bulunabilir.</p> <p>b) Üçüncü kişilere ait ruhsatlı alanlarda yaptığı arama faaliyetleri sonucunda bulduğu aynı grup madenler ile ilgili hiçbir hak talebinde bulunamaz. İşletme izin sınırları içindeki arama faaliyetlerini ruhsat sahibinden izin alarak yapabilir.</p> <p>c) Ruhsatlı alanlarda yaptığı çalışmalar sonucu elde ettiği bilgi ve belgeleri, bir rapor halinde Genel Müdürlüğe ve talebi halinde uygun gördüklerini ruhsat sahibine verir.</p>		

ç) Maden ruhsat sahipleri ile 14/6/1935 tarihli ve 2804 sayılı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Kanununun 5 inci maddesi kapsamında yapmış olduğu arama ve araştırma tip sözleşmeleri maden siciline bilgi amaçlı şerh edilmek üzere Genel Müdürlüğe verir.

d) Aldığı arama ruhsat sahalarında ortaya çıkardığı maden varlığı için kaynak raporu hazırlar veya UMREK Koduna göre hazırlanan raporlar ile kaynak veya rezerv olarak bildirdiği madenlerden buluculuk hakkı alır. Bu ruhsatlar, bedeli karşılığında ihtisaslaşmış Devlet kuruluşları ile bunların bağlı ortaklıklarına Bakan onayı ile devredilebilir veya arama ruhsat süresi sonuna kadar Genel Müdürlüğe devredilerek ihale edilir. İhale sonucu elde edilen gelirin %50'si MTA'ya kaynak geliri olarak aktarılır.

e) Kanunda belirtilen arama faaliyet raporları yerine kaynak raporu verir.

f) Uhdesindeki ruhsatları bölerek Genel Müdürlükten aynı alan için birden fazla yeni ruhsat talep edebilir. Bu durumda, MTA adına yeni ruhsatlar düzenlenir.

g) Havza ve kuşak madenciliğini geliştirmek ve jeolojik yapıyı aydınlatmak için, ruhsat müracaatlarına kapatılan alanlar ile herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk

edilmiş veya taksir edilmiş alanlarda Bakanlık onayı ile ruhsat alabilir.

ğ) Ruhsat müracaatına kapatılan alanlarda işletilebilecek maden varlığını belirlemesi halinde, bu madenlerin işletilmesi için Cumhurbaşkanlığı kararı gerekir.

(2) MTA tarafından;

a) Genel Müdürlüğe, devredilmek üzere gönderilen ruhsat sahaları için bu Kanunda belirtilen süreler aranmaz.

b) Arama ve araştırma faaliyetlerinde bulunmak üzere memuriyet mahalli dışında görevlendirilen personele 6245 sayılı Kanununun 50 nci maddesi ile ilişkilendirilmeksizin, her yıl Bütçe Kanunu ile belirlenen gündelik harcırah miktarının iki katı tutarında, 6245 sayılı Kanun hükümlerine göre gündelik ödenir. Bu tutar, iki katına kadar Cumhurbaşkanınca artırılabilir. Bu şekilde görevlendirilen personele 6245 sayılı Kanununun 50 nci maddesine göre ayrıca bir ödeme yapılmaz. Yapılacak söz konusu ödeme tutarının yarısı, Kurumun ücretli işlerinden sağladığı gelirlerden karşılanır.

Ham madde üretim izinleri

MADDE 39 - (1) Kamu kurum ve kuruluşlarınca yol, köprü, baraj, gölet, liman

gibi projelerin inşasında kullanılacak yapı ve inşaat ham maddelerinin üretimi için Genel Müdürlükçe ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına ham madde üretim izni verilir. Üretim yapılacak yerlerde ruhsatlı alanlar var ise kamu yatırımının ihtiyacı olan üretim, madencilik faaliyetlerine engel olmayacak ve kaynak kaybına yol açmayacak şekilde yapılır. Bu izinler çerçevesinde yapılacak üretimden Devlet hakkı alınmaz ve izinler proje süresini aşamaz. 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun kapsamında Yap-İşlet-Devret modeli ve 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında ihalesi yapılan kamu yatırımları için, ihale sözleşmelerinde ham madde temin sorumluluğunun görevli şirket yükümlülüğüne bırakılması hâlinde ham madde üretim izni sözleşme konusu işte kullanılmak ve proje süresiyle sınırlı olmak üzere görevli şirkete de verilir.

(2) Ham madde üretim izni talep edilen alanın en az 20 kilometre yakınında Genel Müdürlükçe tespit edilen pasa, artık ve atık olması hâlinde bunlar projede kullanılır. Söz konusu pasa, artık ve atığın projede kullanılması için fiziksel ve kimyasal

özelliklerinin uygun olmadığına uzman kuruluş raporu ile belgelendirilmesi hâlinde ham madde üretim izni talep edilebilir.

Genel hükümler ve uygulanacak muafiyetler

MADDE 40 – (1) 30/5/1940 tarih ve 3867 sayılı Ereğli Kömür Havzasındaki Ocakların Devletçe İşletirilmesi Hakkında Kanun ile Devletçe işletirilmesi kararlaştırılan Ereğli Kömür Havzasındaki madencilik faaliyetleri bu Kanun hükümlerine tâbidir.

(2) 5/6/1986 tarih ve 3303 sayılı Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun ile maden işletmeciliğine tanınan haklar, Ereğli Kömür Havzası içindeki taşkömürü madenciliği için geçerlidir.

(3) TTK ile TKİ, uhdelerinde bulunan maden ruhsatlarını işletmeye, işletirmeye, bunları bölerek yeni ruhsat talep etmeye ve bu ruhsatları ihale etmeye yetkilidir. Bu fıkra kapsamında yapılacak ihale sonucunda TTK ile TKİ, ihaleyi kazananla yapacağı sözleşme hükümleri saklı kalmak kaydıyla ihale edilen sahayı devredebilir ve ihaleyi kazanan adına ruhsat düzenlenebilir. Ruhsat devrine esas olan sözleşme ilgili ruhsatın siciline şerh edilir.

Genel M¼d¼rl¼k bu s¼zleřmenin tarafı değildir. Ancak, TTK'nın halen kendisi tarafından doğrudan işletilen işletme izin alanlarında oluşturulacak ruhsatlar bu madde kapsamında ihale edilemez. Kamu kurum ve kuruluşları ruhsat sahalarındaki r¼dovansçıların r¼dovansa konu olan kısmını ruhsat sahalarından b¼lerek r¼dovans s¼zleřmesinin h¼k¼mleri saklı kalmak kaydıyla r¼dovans s¼zleřmesi sona erene kadar r¼dovans s¼zleřmesini yaptığı kişiye devredebilir ve r¼dovansçı adına ruhsat d¼zenlenebilir. Ruhsat devrine esas olan r¼dovans s¼zleřmesi ilgili ruhsatın siciline şerh edilir. Genel M¼d¼rl¼k bu s¼zleřmenin tarafı değildir. Bu fıkra kapsamında devredilmiş olan ruhsat sahalarında yapılacak madencilik faaliyetlerinden doğacak T¼rk Maden Kanunu, İş Kanunu, iş sağlığı ve g¼venlięi ile ilgili idari, mali ve hukuki sorumluluklar ruhsatı devralana aittir.

(4) Ereğli K¼m¼r Havzasındaki tařk¼m¼r¼ madencilik faaliyetlerinin kamu tarafından y¼r¼t¼lmesi durumunda, Kanunun hak d¼ř¼r¼c¼ h¼k¼mleri ile mali y¼k¼ml¼l¼kleri uygulanmaz. Ancak ¼zel idare payı ve k¼ylere hizmet g¼t¼rme birliği payı alınır. Diğer madenler için y¼r¼t¼len

madencilik faaliyetlerinden ise Devlet hakkı alınır.

(5) Ereğli Kömür Havzasının imtiyaz alanının Cumhurbaşkanı kararıyla küçültülmesi sonucu serbest kalan alanlar, koordinatları Genel Müdürlükçe belirlenerek bu Kanunun 17 nci maddesine göre ihale edilir.

(6) Bu Kanun uyarınca kamu kurum ve kuruluşlarına ait IV. Grup (b) bendi madenlere ilişkin ruhsatlar, rezerv kaybına sebep olmayacak şekilde, elektrik üretimine yönelik olmak üzere Bakanlık onayı ile ayrı ruhsatlara bağlanabilir.

(7) Kamu kurum ve kuruluşlarının yapmış olduğu rödovans sözleşmelerinde noter onayı aranmaz.

(8) Üçüncü kişiler, kamu kurum ve kuruluşları ve iştirakleriyle madencilik faaliyetlerine yönelik yaptıkları hizmet sözleşmelerine istinaden YTK sözleşmesi yapabilir, daimî nezaretçi ve vardiya mühendisi atayabilir.

(9) Kamu kurum ve kuruluşları birbirlerine YTK hizmeti verebilir.

(10) Kamu kurum ve kuruluşları arasında yapılan ruhsat devir işlemlerinden devir bedeli alınmaz.

(11) Kamu kurum ve kuruluşları uhdesinde bulunan ruhsatlar ile ham madde üretim izinleri bu Kanunun hak düşürücü hükümlerine tabi değildir. Ancak idari para cezaları ile diğer yaptırımlar uygulanır.

(12) Rödovans sözleşmesi kapsamında madencilik faaliyeti yapılan Kamu kurum ve kuruluşları uhdesinde bulunan ruhsatlardan, her yıl en az ruhsat bedeli kadar Devlet hakkı alınması şartı aranmaz.

(13) Kamu kurum ve kuruluşları için bu Kanunda hüküm altına alınan ve usul ve esasları yönetmelikle düzenlenen mali yeterlilik aranmaz.

(14) Kamu kurum ve kuruluşları uhdesinde bulunan ruhsatların rödovans sözleşmeleri kapsamında bölünüp rödovansçı adına süreli olarak ruhsatlandırılmasında;

a) Devir bedeli alınmaz,

b) Her yıl en az ruhsat bedeli kadar Devlet hakkı alınması şartı aranmadan yapılan üretimden tahakkuk eden Devlet hakkı alınır.

(15) Rödovansçı durumundaki kamu kurum ve kuruluşları ile iştirakleri, ruhsat sahibinin muvafakatının alınması şartıyla üçüncü kişilerle rödovans sözleşmesi yapılabilir.

<p>(16) Kamu kurum ve kuruluşları uhdesinde bulunan ruhsatlar ile ham madde üretim izinleri için bu Kanunun 15 inci maddesinin on ikinci fıkrası kapsamında öngörülen idari para cezası uygulanmaz.</p> <p>(17) Kamu kurum ve kuruluşları uhdesinde bulunan ruhsatlardan arama ruhsat bedeli, ham madde üretim izinlerinden ise ruhsat bedeli alınmaz.</p>		
<p>YEDİNCİ KISIM Çeşitli, Geçici ve Son Hükümler</p> <p>Mücbir Sebepler ve beklenmeyen haller</p> <p>MADDE 41 – (1) Mücbir sebeplerden herhangi birinin bulunması hâlinde Bakanlık tarafından Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak bu Kanun kapsamındaki mali yükümlülüklerin ve/veya beyanların ertelenmesi ile mali yükümlülüklerin taksitlendirilmesine karar verilebilir. Bu takdirde mali yükümlülüklerle ilişkin zamanaşımı durur ve hak düşürücü süreler erteleme süresince işlemez.</p>		

(2) Bu hükmün uygulanması için mücbir sebebin malum olması veya ilgililer tarafından ispat veya tevsik edilmesi gerekir.

(3) Bakanlık, mücbir sebep sayılan hâller nedeniyle; bölge, il, ilçe, mahal veya afete maruz kalanlar itibarıyla mücbir sebep hâli ilan etmeye ve bu sürede bu Kanunda belirlenen mali yükümlülüklerden yerine getirilemeyecek olanları tespit etmeye yetkilidir.

TÜVEK

MADDE 42 - (1) Maden arama, araştırma ve üretimi sırasında kamu ve özel sektör tarafından üretilen yerbilimleri verileri, sondajlara ait karot, kırıntı, el örneği ve benzeri numuneler ile harita, kesit, stratigrafi ve benzeri dokümanları arşivlemek, yayımlamak, kullanıcıların hizmetine sunmak ve numunelerin yurt dışına çıkarılması ile ilgili işlemleri yapmak amacıyla Genel Müdürlüğün koordinasyonunda ve MTA bünyesinde TÜVEK kurulmuştur. Yürürlükteki II. Grup (b) bendi ve IV. Grup ruhsatlar ile ilgili maden arama ve/veya rezerv geliştirme faaliyetleri

TÜVEK

MADDE 42 - (1) Maden arama, araştırma ve üretimi sırasında kamu ve özel sektör tarafından üretilen yerbilimleri verileri, sondajlara ait karot, kırıntı, el örneği ve benzeri numuneler ile harita, kesit, stratigrafi ve benzeri dokümanları arşivlemek, yayımlamak, kullanıcıların hizmetine sunmak ve numunelerin yurt dışına çıkarılması ile ilgili işlemleri yapmak amacıyla Genel Müdürlüğün koordinasyonunda ve MTA bünyesinde TÜVEK kurulmuştur. Yürürlükteki II. Grup (b) bendi ve IV. Grup ruhsatlar ile ilgili maden arama ve/veya rezerv geliştirme faaliyetleri sırasında tespit edilen ya da oluşturulan veriler, dokümanlar ve numunelere ait

GEREKÇE

Yukarıdaki maddelerde belirtilen gerekçelerle özel hukuk tüzel kişisine yapılan atıf kaldırılmıştır.

sirasında tespit edilen ya da oluşturulan veriler, dokümanlar ve numunelere ait bilgiler yönetmelik ile düzenlenen usul ve esaslara göre Genel Müdürlüğün koordinasyonunda, MTA tarafından belirlenen fiziksel ve elektronik ortama YTK veya akredite olmuş özel hukuk tüzel kişileri tarafından iletilir. TÜVEK'e veri, numune ve doküman kabulü, arşiv sisteminin oluşturulması, bu sistemden yararlanılması, numunelerin yurt dışına çıkarılması ve diğer uygulamalar ile ilgili usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

UMREK

MADDE 43 - (1) Uluslararası standartlar ile bilimsel ve teknik esaslara göre yetkin kişi tarafından, madenlerin aranması, araştırılması ve üretilmesi ile ilgili açık, güvenilir, uygulanabilir maden kaynak ve rezerv bilgilerini oluşturmak, bunlarla ilgili raporlama standartları ve kriterler belirlemek, sistem kurmak, uygulamak, geliştirmek ve yayımlamak, bu faaliyetler ile ilgili strateji ve hedefler oluşturmak, yetkin kişilerde aranan nitelikleri belirlemek, bunlara eğitim vermek, sertifikalandırmak, sicil ve sicil kayıtlarını tutmak, denetlemek, ihtar vermek, belgeleri askıya almak veya iptal etmek,

bilgiler yönetmelik ile düzenlenen usul ve esaslara göre Genel Müdürlüğün koordinasyonunda, MTA tarafından belirlenen fiziksel ve elektronik ortama **YTK' lara** veya akredite olmuş özel hukuk tüzel kişileri tarafından iletilir. TÜVEK'e veri, numune ve doküman kabulü, arşiv sisteminin oluşturulması, bu sistemden yararlanılması, numunelerin yurt dışına çıkarılması ve diğer uygulamalar ile ilgili usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

UMREK

MADDE 43 - (1) Uluslararası standartlar ile bilimsel ve teknik esaslara göre yetkin kişi tarafından, madenlerin aranması, araştırılması ve üretilmesi ile ilgili açık, güvenilir, uygulanabilir maden kaynak ve rezerv bilgilerini oluşturmak, bunlarla ilgili raporlama standartları ve kriterlerini belirlemek, sistem kurmak, uygulamak, geliştirmek ve yayımlamak, bu faaliyetler ile ilgili strateji ve hedefler oluşturmak, yetkin kişilerde aranan nitelikleri belirlemek, bunlara eğitim vermek, sertifikalandırmak, sicil ve sicil kayıtlarını tutmak, denetlemek, ihtar vermek, belgeleri askıya almak veya iptal etmek,

GEREKÇE

Tüm geliş dünya örnekleri üzerinde yapılan incelemede UMREK benzeri “ kaynak ve rezerv raporlama komisyonlarının” yetkin kişiye belge verme, bu kişilere ait sertifika, sicil, sicil kaydı tutma, denetleme, ihtar verme veya belgeleri askıya alma görevleri bulunmamaktadır. Bu görevler ilgili ülkelerinin meslek örgütleri tarafından yerine getirilmektedir. Örneğin Avrupa Birliği ülkelerinin uyumla görevli oldukları Pan-European Reserves and Resources Reporting Committee (PERC) komisyonu bu görevleri Recognised Professional Organisations (RPOs) diye tanımlanan tanınmış ve yetkili meslek

askıya almak veya iptal etmek, uluslararası benzeri kuruluşlara üye olmak veya bunlarla işbirliği yapmak, görev alanına giren konularda eğitim, araştırma ve yayın faaliyetlerinde bulunmak ve bu faaliyetler ile ilgili düzenlemeleri yapmak ve yayımlamak amacıyla, kısa adı UMREK olan Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Komisyonu kurulmuştur. UMREK'in mali işleri dâhil her türlü sekretarya hizmetleri Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülür. UMREK eğitim, sertifika, aidat, yayın ve diğer faaliyetlerinden gelir elde edebilir.

(2) UMREK kararıyla ulusal ve uluslararası etkinlikler için yapılacak konaklama ve ulaşım giderleri 6245 sayılı Kanun hükümlerine göre, her türlü organizasyon giderleri ve üye olunan/olunacak Uluslararası kuruluşlara ödenecek aidatlar ile UMREK üyelerine ödenecek huzur hakkı Genel Müdürlüğün ilgili bütçesinden karşılanır.

(3) UMREK, görevini yerine getirirken bağımsızdır. UMREK, görevlerini yerine

uluslararası benzeri kuruluşlara üye olmak veya bunlarla işbirliği yapmak, görev alanına giren konularda eğitim, araştırma ve yayın faaliyetlerinde bulunmak ve bu faaliyetler ile ilgili düzenlemeleri yapmak ve yayımlamak amacıyla, kısa adı UMREK olan Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Komisyonu kurulmuştur. UMREK'in mali işleri dâhil her türlü sekretarya hizmetleri Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülür. UMREK eğitim, sertifika, aidat, yayın ve diğer faaliyetlerinden gelir elde edebilir.

örgütleri kuruluşları tarafından verildiğini açıkça belirtmektedir. İngiltere'de kimse gidip yetkinlik belgesini PERC komisyonundan almamaktadır. Yetkinlik belgesi Londra Jeoloji Cemiyeti veya İrlanda Jeoloji Cemiyeti veya Avrupa Jeologlar Birliği(EFG) tarafından verilmektedir. Buna ilişkin kayıt, sicil, eğitim vb hususlarda ilgili meslek örgütlerince tutulmaktadır. Disiplin soruşturmaları da benzer şekilde ilgili meslek örgütlerince yerine getirilmektedir. Yine benzer şekilde Avustralya'da kimse gidip yetkinlik belgesini JORC komisyondan almamakta, ilgili meslek örgütleri tarafından verilmektedir. Uluslararası uygulamalarla uyum sağlamak amacıyla komisyonun yapmaması gereken görev ve sorumluluklar madde metni içinden çıkarılmıştır.

getirirken resmî ve özel kurum, kuruluş ve kişilerden belge, bilgi ve görüş isteyebilir.

(4) UMREK üyelerine verilecek huzur hakkı Cumhurbaşkanî Kararı ile tespit edilir.

(5) (6) UMREK'in teşkili, yönetimi ve çalışması ile üyelerin atanmasında aranacak nitelikler, görev süresi ve üyeliğin sona ermesi ile ilgili usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

5) UMREK komisyonu en az biri TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası temsilcisi olmak üzere toplam 9 (dokuz) üyeden oluşur.

GEREKÇE

43. maddeye bir bent ilave edilerek UMREK komisyonun kaç üyeden ve hangi kurum temsilcilerin yer alması gerektiği açıkça belirtilmelidir. Bu kapsamda benzer ülke örnekleri de dikkate alındığında jeoloji mühendisleri odasının temsilcisinin bu komisyonda yer alması gerektiği düşünülmektedir. SAMREC, JORC, PERC gibi komisyonlara bakıldığında ilgili ülkelerin jeoloji mühendisleri meslek örgütleri "kaynak ve rezerv raporlama komisyonlarının" daimi üyeleridir. Örneğin PERC komisyonu 6 kuruluşun temsilcisinden oluşmaktadır. Bunlar (The Institute of Materials, Minerals, and Mining, The Geological Society, The European Federation of Geologists, The Institute of Geologists of Ireland, the Fennoscandian Association for Metals and Minerals Professionals (FAMMP), and the Iberian Mining Engineers Board (IMEB))

(6)(7) UMREK; Genel Müdürlükçe görevlendirilmesi halinde, maden hakları ile ilgili faaliyetlerin incelenmesi ve raporlanması amacıyla tüzel kişilere yetkinlik verilmesini önerebilir. Genel Müdürlüğün teklifi ve Bakan onayı ile bu tüzel kişilere “Raporlama Yetkinlik Belgesi” düzenlenir. Bunlar ile ilgili eğitim, yetki belgesinin verilmesi, denetlenmesi, uyarılması, ceza puanı verilmesi, yetki belgesinin askıya alınması, belge geçerlilik süresinin uzatılması, belgenin iptal edilmesi ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Yetki Devri

MADDE 44 - (1) Bakanlık, Genel Müdürlüğün bu Kanunda belirtilen yetkilerinden uygun gördüklerini valiliklere verebilir.

~~(6) UMREK; Genel Müdürlükçe görevlendirilmesi halinde, maden hakları ile ilgili faaliyetlerin incelenmesi ve raporlanması amacıyla tüzel kişilere yetkinlik verilmesini önerebilir. Genel Müdürlüğün teklifi ve Bakan onayı ile bu tüzel kişilere “Raporlama Yetkinlik Belgesi” düzenlenir. Bunlar ile ilgili eğitim, yetki belgesinin verilmesi, denetlenmesi, uyarılması, ceza puanı verilmesi, yetki belgesinin askıya alınması, belge geçerlilik süresinin uzatılması, belgenin iptal edilmesi ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.~~

şeklinde sıralanmıştır. Bu kapsamda düzenleme yapılması önerilmiştir.

GEREKÇE

Yetkinlik kişilerin eğitim ve çalışma deneyimi ile elde ettikleri bir husus olup, tüzel kişilere verilen bir belde değildir. Ayrıca UMREK benzeri uluslararası hiçbir kuruluşun bu yönde görevi bulunmamaktadır. Komisyon rezerv ve kaynak sınıflama ve bunların raporlama standartlarının geliştirilmesi ve uluslararası sistemle uyumlaştırılması amacıyla faaliyet gösterirler. UMREK benzeri hiçbir uluslararası kaynak veya rezerv komisyonu ceza veren, yetkinlik belgesi dağıtan, genel müdürlüğün talebi ile ruhsat alanlarına ilişkin raporlar hazırlayan kuruluşlar değildir. Bu nedenle bu maddenin kanun metninden çıkarılması gerektiği düşünülmektedir.

Saklı tutulan hükümler

MADDE 45 – (1) 10/6/1983 tarihli ve 2840 sayılı Bor Tuzları, Trona ve Asfaltit Madenleri ile Nükleer Enerji Ham maddelerinin İşletilmesini, Linyit ve Demir Sahalarının Bazılarının İadesini Düzenleyen Kanun hükümleri saklıdır.

(2) 2840 sayılı Kanunun eki listedeki demir ve linyit ruhsatları 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanuna göre Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından özelleştirilir.

Yer altında çalışan işçilere ödenecek ücret

MADDE 46 – (1) IV. Grup madenlerden linyit ve taşkömürü çıkarılan işyerlerinde, yer altında çalışan işçilere ödenecek ücret miktarı 4857 sayılı Kanunun 39 uncu maddesi uyarınca belirlenen asgari ücretin iki katından az olamaz.

Ek Ödeme

MADDE 47 - (1) Kömür ve petrokok ithalatı ile ilgili usul ve esaslar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı ile Bakanlıkça müştereken düzenlenir. Cumhurbaşkanı kararı ile maden ve petrokok

ithalatından, gümrük resmine esas bedelin % 2'sine kadar ek ödeme alınabilir.

Genel Müdürlük ile ilgili hükümler

MADDE 48 - (1) Genel Müdürlüğün bütün mal ve varlıkları Devlet malı hükmünde olup, haczedilemez. Bunlar aleyhine işlenen suçlar Devlet malları aleyhine işlenmiş sayılır.

(2) Genel Müdürlük; ilgili mevzuat kapsamındaki görevleri dolayısıyla yapacağı işlemler yönünden, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi hariç, her türlü vergi, resim, harç ve paydan, tapu ve kadastro işlemlerinden kaynaklanan her türlü döner sermaye ücretinden muaftır. Ancak, yargı harçlarının Genel Müdürlüğün haklılığı nispetinde karşı taraftan tahsiline ilgili mercii tarafından karar verilir.

(3) Genel Müdürlüğe ilgili mevzuat ile verilen görevlerin ifası için gerekli olup, satın alınan veya ithal edilen binek araçları hariç, motorlu vasıtalarla, motorlu, motorsuz makine, cihaz, araç-gereç ile bunların yedek parçaları ve lastikleri, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi hariç her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

(4) Genel Müdürlüğün gelirleri, vergiden müstesnadır. Bu istisna, 31/12/1960 tarihli ve

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 5520 sayılı Kanun uyarınca yapılan kesintileri kapsamaz.

(5) Genel Müdürlüğün görev ve sorumluluklarının yerine getirilmesinden dolayı haklarında ceza davası açılmış olanların; vekâlet verdikleri avukata, 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 168 inci maddesine göre yayımlanan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre ödedikleri ücretler ile belgelendirilmiş olmak kaydıyla dava ile ilgili olarak yaptıkları masraflar, kesinleşmiş mahkûmiyet kararı halinde geri alınmak kaydıyla, Genel Müdürün teklifi ve Bakan onayı ile karşılanabilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin esas ve usuller çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

(6) Mülga Maden İşleri Genel Müdürlüğü ve mülga Petrol İşleri Genel Müdürlüğüne mevzuatta yapılan atıflar Genel Müdürlüğe yapılmış sayılır.

Tüzel Kişilere Devir

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) Genel Müdürlükçe; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçek kişiler adına yapılmış müracaatlar ile gerçek kişiler adına verilmiş ruhsatların, devir ve başvuru ücreti

~~**GEÇİCİ MADDE 1 -** (1) Genel Müdürlükçe; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçek kişiler adına yapılmış müracaatlar ile gerçek kişiler adına verilmiş ruhsatların, devir ve başvuru~~

GEREKÇE

Kanun tasarısının ilgili bölümlerine Odamızın verdiği görüşte de belirtildiği üzere anayasal bir hak olan gerçek kişilere ruhsat verilmesi zorunluluğu düşüncesi nedeniyle , bu düşünceye

<p>alınmaksızın tüzel kişiler adına tüm hak ve yükümlülükleri ile devir edilmesi gerektiği, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde ilgililere bildirilir. Bildirimin tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde devir talebinde bulunulması zorunludur. Aksi halde müracaatlar reddedilir, ruhsatlar ise iptal edilir.</p> <p>(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçek kişiler tarafından yapılmış rödovans sözleşmeleri süreleri sonuna kadar devam eder.</p> <p>Ek süre</p> <p>GEÇİCİ MADDE 2 - (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce düzenlenmiş olan arama ruhsatları, yürürlük süresi içinde başvuruda bulunulması halinde Kanunda belirtilen sürelerle tamamlanır.</p> <p>UETS adresi</p> <p>GEÇİCİ MADDE 3 - (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış müracaatlar ile verilmiş ruhsatların sahipleri ve ilgililerin bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde tebligata esas UETS adresi almaları zorunludur. Aksi halde</p>	<p>~~ücreti alınmaksızın tüzel kişiler adına tüm hak ve yükümlülükleri ile devir edilmesi gerektiği, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde ilgililere bildirilir. Bildirimin tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde devir talebinde bulunulması zorunludur. Aksi halde müracaatlar reddedilir, ruhsatlar ise iptal edilir.~~</p> <p>~~(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçek kişiler tarafından yapılmış rödovans sözleşmeleri süreleri sonuna kadar devam eder.~~</p>	<p>aykırılık teşkil eden söz konusu madde metinden çıkarılması gerektiği düşünülmektedir.</p>
---	---	---

yapılmış olan talepler ve müracaatlar reddedilir, ruhsatlar ise iptal edilir.

Çevre ile uyum teminatı iadesi

GEÇİCİ MADDE 4 - (1) Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce çevre ile uyum teminatı olarak yatırılmış olan bedeller; Genel Müdürlüğün rehabilitasyon bedeli emanet hesabına aktarılır.

(2) Terk/iptal edilmiş ruhsat sahipleri tarafından, rehabilitasyon çalışmalarının bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde tamamlanması halinde bu Kanunun yürürlük tarihinden önce yatırılmış olan çevre ile uyum teminatları iade edilir. Aksi halde çevre ile uyum teminatları iade edilmez ve rehabilitasyon çalışmalarında kullanılmak üzere rehabilitasyon bedeli hesabında tutulur.

Yer altındaki maden işlerinde maliyet artışlarının ödenmesi

GEÇİCİ MADDE 5- (1) Bu Kanun kapsamında;

a) Yer altındaki maden işlerinde faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşlarının yer altındaki maden işlerine ilişkin 11/9/2014 tarihi itibarıyla, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri

Kanunu kapsamında devam eden sözleşmeler ile bu Kanun kapsamındaki rödovans sözleşmesi ile çalışan rödovansçılara,

b) IV. Grup madenlerden “Linyit” ve “Taşkömürü” çıkaran özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerinin ruhsat sahibi olarak işlettikleri yer altı maden işletmeleri ile kamu kurum ve kuruluşlarının

iştiraklerinin 11/9/2014 tarihinden önce sözleşmeye bağlanarak işlettikleri yer altı maden işletmelerinde çalışan rödovansçılara,

4857 sayılı Kanununun 41 inci, 53 üncü ve 63 üncü maddelerinde 10/9/2014 tarihli ve 6552 sayılı İş Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması İle Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanunla yapılan değişiklikler ile 46 ncı maddeyle oluşan maliyet artışlarının karşılanmasına ilişkin destek verilebilir. Destek tutarları belirlenirken kömür fiyatlarının değişimi de dikkate alınabilir. Bu destekler Genel Müdürlük bütçesine konulan ödeneklerden karşılanır. Maliyet artışlarının karşılanmasına ilişkin usul ve esaslar ile bu usul ve esasların uygulanma süresi Cumhurbaşkanınca belirlenir.

Tuz Kanununa göre verilen ruhsatların intibak işlemleri

GEÇİCİ MADDE 6 – (1) 11/12/1936 tarihli ve 3078 sayılı Tuz Kanunu gereğince tuz işletme izni verilen ve mezkûr Kanuna göre intibakı yapılan tuzlaların ruhsat sahiplerinin Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğü ile yaptıkları sözleşmeler 2 nci fıkrada belirtilen şekilde devam eder.

(2) Kira bedelinin ödenmesi, sözleşme sonuna kadar sözleşmede belirtilen hükümlere göre devam eder. Ruhsatın uzatılması ile Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğüne ait bina, tesis ve diğer sabit varlıkların kullanılması durumunda, kira bedellerinin bu Kuruluşa, bu Kuruluşun özelleştirilmesi halinde ise Hazine'ye ödenmeye devam edilir.

Mevcut ruhsatlar

GEÇİCİ MADDE 7 – (1) Yürürlükteki V. Grup maden ruhsatları IV. Grup (ç) bendi olarak ruhsatlandırılır. Çakışmalı alanda IV. Grup (ç) bendi ruhsatlar kendi bendinde, IV. Grup diğer bentler ise kendi bentlerindeki madenlere hak sağlar.

(2) Farklı bentlerdeki işletme ruhsatlarının aynı kişiye ait olması veya talep sahiplerinin aralarında mutabakat sağladıklarını belgelemeleri halinde üst üste işletme izni verilebilir.

(3) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilmiş metan gazına ilişkin maden hakları, bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla bu Kanun hükümlerine tabidir.

Yönetmelikler

MADDE 49 - (1) Bu Kanunun uygulanmasını göstermek üzere hazırlanacak yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılır ve yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Yürürlükten Kaldırılan hükümler

MADDE 50 – (1) 4/6/1985 tarih ve 3213 sayılı Maden Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 51 – (1) Bu Kanun 1/1/2021 tarihinde yürürlüğe girer.

<p>Yürütme MADDE 52 – (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.</p>		
<p>EK MADDE İHDASI TALEBİ</p>	<p>JEOKİMYA LABORATUVARLARI MADDE 44 - Uluslararası standartlar ile bilimsel ve teknik esaslara göre, madenlerin aranması, araştırılması ve üretilmesi ile ilgili açık, güvenilir, uygulanabilir maden kaynak ve rezerv raporları ile madencilik alanındaki teknolojik faaliyetlerin geliştirilmesi kapsamında yapılacak her tür test ve analizler Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş akredite jeokimya laboratuvarlarında yapılması zorunludur. Jeokimya laboratuvarlarının kuruluş, izin, yetkilendirme, kayıt ve denetlenmesine ilişkin iş ve işlemler Genel Müdürlük tarafından yürütülür. Bu ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.</p>	<p>GEREKÇE 43.maddeden sonra gelmek üzere bir madde ihdası ile jeokimya laboratuvarlarına ilişkin düzenleme yapılması gerektiği düşünülmektedir. Buna ilişkin oda gerekçelerimiz genel değerlendirme bölümünün 7. Maddesinde ayrıntılı bir şekilde belirtilmiştir.</p>